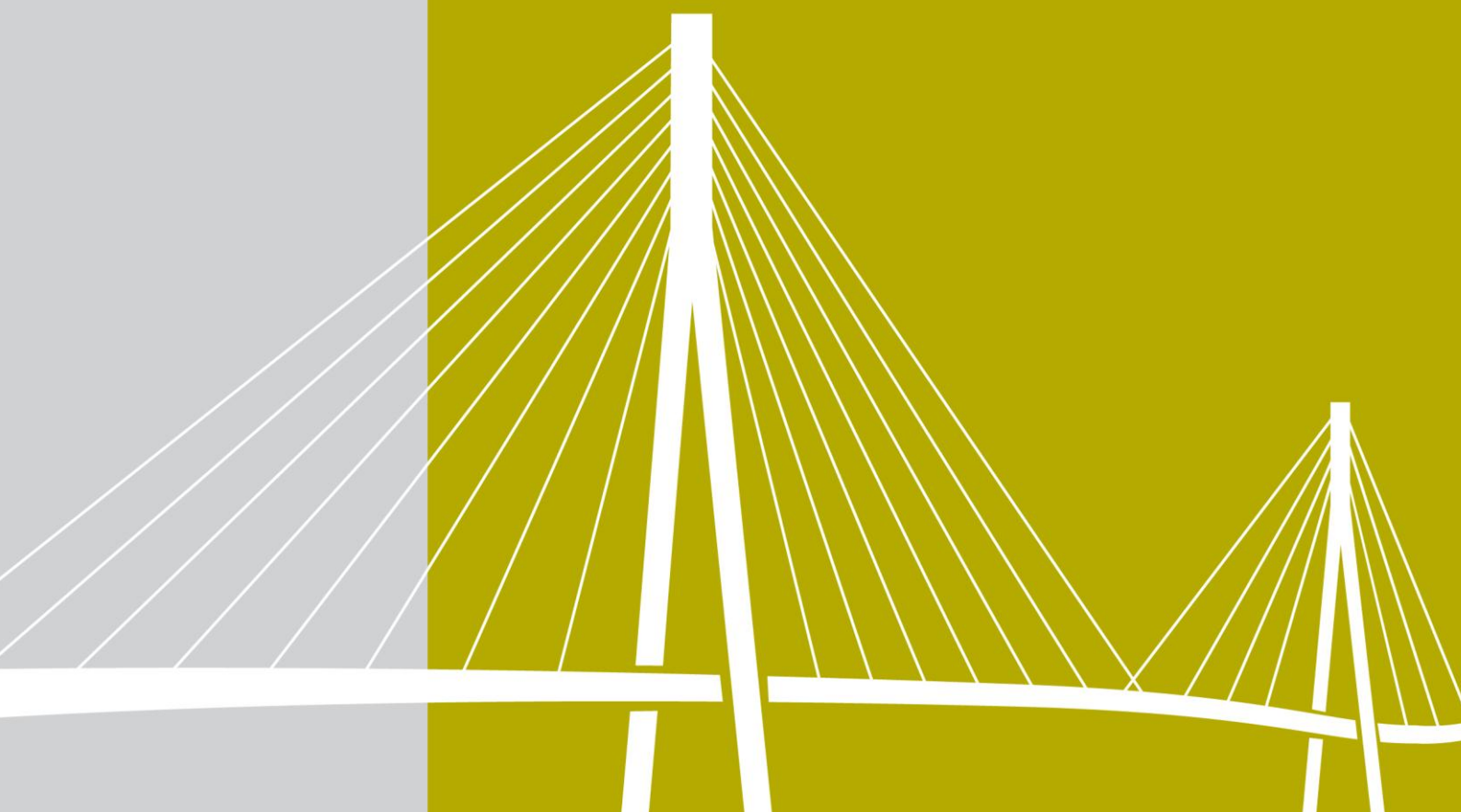

Budsjett 2013 og økonomiplan 2013-2016

Inderøy kommune

12.11.2012
Rådmannens forslag

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2013-2016

Innhold

1. Forord og leseveiledning.....	5
2 Sammendrag. Hovedprioriteringer.....	6
3. Organisering og styring.....	12
3.1. Organisering.....	12
3.1.1. Politisk styringssystem.....	12
3.1.2 Administrativ organisering.....	12
3.2 Planleggings- og rapporteringssystemet.....	14
3.2.1 Planverket.....	14
3.2.2 Balansert målstyring. Brukerfokus.....	15
4. Overordnede utviklingstrekk og planforutsetninger.....	17
4.1 Befolkningsutvikling.....	17
4.2 Verdiskaping og næringsliv.....	21
4.3 Miljø og bærekraftig utvikling.....	22
5. Den økonomiske situasjon og utsikter ved inngangen til økonomiplanperioden.....	23
5.1 Kommunens finansielle stilling pr. dato. Regnskapssituasjonen.....	23
5.2 Statsbudsjettet 2013 og kommuneøkonomien.....	24
5.3 Kommunesammenslåingens økonomi. Langsiktige økonomiske utfordringer.....	26
6. Mål, strategier og satsninger 2013 -2016. Inderøy 2020.....	29
6.1 Planstatus generelt.....	29
6.2 Særskilt om kommunesammenslåingens intensjonsplan.....	29
6.3 Målsettinger og målekart.....	31
6.4 Inderøy 2020.....	32
7. Budsjett – og økonomiplan. Inntekter. Disponering. Balansen.....	39
7.1 Hovedoversikt – saldering drift.....	39
7.2 Inntektsrammene.....	40
7.2.1 Skatt og rammetilskudd.....	40
7.2.2 Andre generelle inntekter budsjettert på Fellesområde inntekter.....	42
7.2.3 Øremerkede inntekter og egenbetaling.....	42
7.3 Kapitalutgifter. Renter og avdrag.....	43
7.4 Lønn, pris og pensjon. Avsatte lønnsreserver.....	45
7.5 Andre fellesinntekter eller felles utgifter. (Fellesområde diverse).....	47
7.6 Netto driftsresultat. Disponering. Fondsavsetninger og fondsbruk.....	47

8. Virksomhetsområdene. Til disposisjon drift.....	49
8.1 Politisk styring	49
8.2 Fellesadministrasjon	50
8.3 Næring og plan	53
8.4 Oppvekst. Skoler og barnehager.....	55
8.5 Helse, bistand og omsorg, NAV	59
8.5.1. Bistand og omsorg.	61
8.5.2. Helse, rehabilitering og barnevern.	63
8.5.3 NAV	65
8.6 Kultur og frivillighet.....	66
8.7 Eiendomsforvaltning. Kommunaltekniske tjenester (VAR).....	69
9. Investeringsprogrammet.	74
9.1 Investeringsprogrammet – en hovedoversikt.....	74
9.2 Investeringer – Fellesadministrasjon	77
9.3 Investeringer – Oppvekst og kultur.....	78
9.4 Investeringer – Helse, bistand og omsorgsområdet	83
9.5 Investeringer – Veg og annen infrastruktur.....	85
9.6 Investeringer – VAR-området	91

Budsjettvedlegg (eget hefte)

Obligatoriske budsjettskjemaer drift og investering	5
Driftsbudsjett – økonomiplan - på hovednivå	9
Driftsbudsjett – økonomiplan - på enhetsnivå	10
Driftsbudsjett – økonomiplan - på funksjonsnivå	11
Investeringsbudsjett med bevilgningsforslag 2012	15
Betalingssatser	18
IT-investeringer – spesifisert	34
Veginvesteringer – spesifisert	34
Omgjøring/opprusting bygg – spesifisert	35
Tilskudd og overføringer kultur – spesifisert	36
Kultur – tilskudd større arrangement 2013	37
Diverse tabeller	39

1. Forord og leseveiledning.

Rådmannens budsjett- og økonomiplanforslag for Inderøy kommune 2013 til 2016 legges med dette fram for politisk behandling.

Budsjett 2013 er å anse som første år i økonomiplanperioden. Kommunestyret fatter endelige vedtak for den økonomiske disponering for budsjettåret. For årene 2014 til 2016 besluttet i praksis rammer og føringer for videre planlegging.

2013 er det andre budsjettåret for den sammenslåtte kommunen av tidligere 1729 Inderøy og 1723 Mosvik kommune. Både form og innhold vil nå reflektere at sammenslåingen faktisk er foretatt og at den økonomiske planlegging må baseres på en helhetlig tenkning. Det skal tilbys likeverdige tjenester til alle kommunes innbyggere og til samme priser.

Budsjettdokumentet er omfattende og med et betydelig antall vedlegg. Ved bruk av innholdsfortegnelsen skal det være enkelt å finne fram til det som måtte være i leserens interesse. Det er laget et sammendrag hvor det rådmannen oppfatter som vesentlige endringer og prioriteringer, er kommentert.

Dokumentet er organisert etter følgende hovedinnretning:

1. Det gis en kortfattet beskrivelse av samfunnsutviklingen.
2. De viktigste relevante planforutsetninger sammenfattes.
3. Inntektsbildet gjennomgås og forslag til totale drifts- og investeringsrammer begrunnes.
4. Virksomhetsområdenes budsjettammer til drift og investering gjennomgås og begrunnes.

Budsjett- og økonomiplanforslaget legger til grunn at prinsippene for balansert målstyring brukes som målstyringsmetodikk. Systemet er under bearbeiding og utvikling, jfr. det pågående arbeidet med nye overordnede samfunns- og kommunedelplaner/temaplaner for kultur og næring. Vi har ikke vektlagt videreutvikling av systemet ved denne rullering.

Bemerk også at fremstillingen av tjenesteområdene organiseres etter Kostra-kategorier. (funksjoner/tjenester) Kostra er det systemet som vi måles etter sentralt.

Bemerk videre at vi gjennomgående relaterer budsjettforslaget for 2013 til opprinnelig budsjett for 2012 og ikke til revidert.

2 Sammendrag. Hovedprioriteringer.

Budsjettforslaget legger opp til stram husholdning av driftsbudsjettene og fortsatt krav til omstilling. Kontinuerlig omstilling – eller besparelser – er nødvendig for å skaffe ressurser til prioriterte formål i nåtid eller fremtid.

Kontinuerlig vektlegging av effektiv drift og struktur er eneste måten å sikre kommunens innbyggere de beste tjenester over tid. Med dette utgangspunkt har vi forsøkt å gjøre kommunesammenslåingen til et forbedrings- og effektiviseringsprosjekt innenfor rammen av intensjonsplanen.

Budsjett og økonomiplanens føringer.

Budsjettforslaget følger i avgjørende grad politiske føringer i gjeldende økonomiplan, føringer etter behandlingen av strateginotat og senere behandling av saker. Rådmannen har innarbeidet investeringsmidler til realisering av et oppvekst og kultursenter på Venna. Tilrådommen er her selvsagt betinget av at forprosjektutredningen som konkluderes våren 2013, ikke medfører negative overraskelser.

På noen områder som har vært gjenstand for særskilt behandling i slutfasen av budsjettarbeidet, som kulturskolen, så er det i forslaget ikke funnet noen plass for vesentlig styrking.

Balansert målstyring

I henhold til reglement skal Inderøy kommune bruke prinsippene bak balansert målstyring som retningslinje for vår planlegging, oppfølging og rapportering.

I budsjett- og økonomiplanforslaget for 2012 til 2016 ble det utarbeidet en første skisse til et gjennomgående målekart og med hoved og delmålbeskrivelser for fokusområdene **samfunn, brukere, medarbeidere og økonomi/infrastruktur**.

Ettersom vi har under arbeid kommuneplanens samfunnsdel - med tema/kommunedelplaner som kulturplan og samfunnsdel - finner rådmannen det naturlig at arbeidet med videreutvikling av målekartet inkorporeres i arbeidet med overordnet samfunnsplan og kommunedelplaner.

Vi velger derfor ved denne rullering kun å ta med siste års forslag til målekart uendret, samtidig som vi på en del områder tar opp noen forslag til hovedmål- og delmålsformuleringer, med måлиндikatorer, som rettleidende for prioriteringene.

Hovedprioriteringer.

Samfunnsfokuset.

Inderøy kommune er Inderøys suverent største arbeidsgiver og dermed den suverent største enkeltbidragsyter til verdiskapning og samfunnsutvikling i Inderøy.

Dette bidraget ytes primært og i all hovedsak gjennom den ordinære tjenesteproduksjonen til en verdi av nærmere 500 mill. kroner. God opplæring – og generelt ivaretagelse av barns lærings- og oppvekstvilkår er verdiskapning og samfunnsutvikling. Det samme gjelder god pleie og omsorg, helsetjenester, ivaretagelse og fornyelse av veger og bygg og kulturtjenester for å nevne noen hovedområder.

En investeringsplan på brutto vel 300 millioner kroner representerer – hvis den gjennomføres – en historisk satsning. Sammen med betydelige private investering i nærings og boligbygging vil dette bidra vesentlig til å gjøre Inderøysamfunnet konkurransedyktig - både i forhold til nye innbyggere og ny næring.

Kommunen har en tilrettelegger og stimuleringsrolle i relasjonene innbyggere, frivillighet og næringsliv og også en rolle som regional bidragsyter. Vekst i Inderøy betyr vekst i Innherred på like linje med vekst i Steinkjer, Verdal og Levanger.

Vi vil i økonomiplanperioden fortsatt holde høyt fokus på denne rollen, funksjonene og relasjonene – under slagordet og egentlig visjonen Best – i lag. Det med sikte på og tilby de beste levekår for våre innbyggere og de beste etableringsforutsetninger for næring og frivillighet. Inderøy kommune har definert et overordnet mål om en befolkningsvekst på linje med regionen for øvrig.

I løpet av økonomiplanperioden forventes tilrettelagt for et tomtetilbud og boligtilbud som skal gi de beste boalternativer for de som ønsker å bosette seg på Inderøy. Dette dreier seg om å gjennomføre de prosjekter som allerede er under utvikling og mulig identifisere nye. I denne forbindelse vil Sentrumsutviklingsprosjekt Mosvik bli brukt som instrument.

Det foreslås satt av ytterligere midler til Inderøy 2020 – et prosjekt som forutsettes å gå ut 2014. Det er gjennom Inderøy 2020 kommunen i denne fasen organiserer en vesentlig del av samarbeid med næringsliv og frivillighet om utvikling.

Tilskudd til frivilligsentralene videreføres og det forventes at frivilligsentralene bidrar til vekst i den samlede frivilliginnsatsen til beste for lokalsamfunnet.

Gjennom interne organisatoriske grep – og et tettere samarbeid med omkringliggende innovasjonsmiljøer - vil rådmannen søke og styrke kommunens evne til å møte næringslivets etterspørsel etter førstelinjetjenester. Det etableres en egen næringsstab bestående av 3,8 årsverk som skal dedikeres til næringsarbeidet og samfunnsinnsatsen underlagt Inderøy 2020.

Av mange investeringsprosjekter i en betydelig investeringsplan skiller planene om et oppvekst og kultursenter i samarbeid med Nord-Trøndelag fylkeskommune seg ut som en betydelig samfunnsinnsats. Det overordnede mål er å styrke vår posisjon som en god – og målsatt den beste – opplæringskommunen.

Brukerfokuset.

Vi skal ha brukeren i sentrum og sikre de beste tjenester – så langt rammene tillater.

Kapasitetsutfordringer har gjort at vi i år ikke har maktet å få gjort brukerundersøkelser som planlagt. Vi gjennomfører dog den planlagte innbyggerundersøkelsen som er en vid undersøkelse av innbyggernes erfaringer med og oppfatninger av våre tjenester. Innbyggerundersøkelsen danner også grunnlaget for slutføringen av arbeidet samfunnsplanen.

Kommunale tjenester er kontinuerlig underlagt tilsyn, forvaltningsrevisjon og annen evaluering (jfr. Kostra-statistikk). Inderøy kommune får gjennomgående høy score når det gjelder kvaliteten og effektiviteten i tjenesteytingen. I det såkalte Kommunebarometeret ble 1729 Inderøy rangert blant de 20 beste kommunene i 2011.

Tilsyn og forvaltningsrevisjon avdekker likevel forhold som må rettes på. Vi får også fra tid til annen avvik – dvs. lovbrudd. Dette er ikke avvik knyttet til den faktiske tjenesteproduksjonen, men til dokumentasjon.

Vi har her et arbeid og gjøre og denne er vi i gang med innenfor den tekniske rammen av vårt nye IKT-baserte kvalitetssystemet. I løpet av 2012 er mye på plass – i 2013 skal vi være så godt som ferdig. Dette systemet gjør det lettere og vedlikeholde kvalitetssystemet og ikke minst utvikle både det og en god praksis gjennom et såkalt avviksbehandlingssystem.

Medarbeiderfokus.

Etter en klar økning av nærværet i 2010 til 2011 har vi det siste år registrert en negativ utvikling med en prognose for nærvær i 2012 på 90 % - betydelig lavere enn vår reviderte målsetting på 92,5 %. Utviklingen er mest negativ på bistand og omsorgsområdet.

Vi arbeider med en forsterket tiltaksplan på systemnivå. Utviklingsprosjekter knyttet til nærvær i samarbeid med bedriftshelsetjeneste og NAV vil bli vurdert, samt det å kunne delta i prosjektet "Sammen for en bedre kommune".

Planlagt arbeidsmiljøundersøkelse er forskjøvet fra 2012 til tidlig 2013. Denne vil forutsetningsvis bidra til fornyet innsikt i hvordan våre medarbeidere oppfatter arbeidsmiljøet. Det har vært gode grunner for ikke å forsere denne det første året etter sammenslåingen.

Vi har fortsatt under bearbeiding en overordnet plan arbeidsgiverpolitikken. Vi håper å kunne fremme denne til politisk behandling før jul. Etiske retningslinjer for nykommunen er vedtatt – og det samme gjelder seniorpolitiske retningslinjer.

Kommunen vil i perioden fram til 2020 ha utfordringer med rekruttering av nye medarbeidere. I alt ca. 100 årsverk vil oppnå en alder av 67 år i løpet av perioden. Systematisk kompetanseutvikling blir et viktig strategisk virkemiddel, og det utarbeides en egen sentral handlingsplan for kompetanse i 2012.

Tidligere kartlegginger viser at vi har en stor andel uønsket deltid og det er flest kvinner som arbeider deltid. Det er viktig at det utvikles tiltak som legger forholdene til rette for at ansatte som ønsker det, får muligheten til å øke stillingsstørrelse. En årlig kartlegging vil gi en oversikt på vår status og konkrete tiltak vil bli drøftet i rådmannens møte med tillitsvalgte og ved politisk behandling i partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg).

Økonomifokus – infrastruktur – andre prioriteringer.

Inderøy kommunes økonomiske rammebetingelser er på kort sikt akseptable; på lengre sikt ser vi utfordringer.

Budsjett og økonomiplanopplegget følger den strategi som er trukket opp i Strateginotatet behandlet i sommer, jfr. også gjeldende budsjett og økonomiplan.

Økonomiplanen er i balanse, men selvsagt ikke uten risiko. Vi har gode kortsiktige driftsmarginer, men utfordres naturlig nok på sikt.

Driftsbudsjettet er meget stramt og har en viss risiko. Tempoet i uttaket av synergieffekter fra kommunesammenslåingen er usikkert. Kostnadsutviklingen i barnevernet har vi i liten grad styring med. Nye ressurskrevende tjenester innenfor bistand og omsorg presser kostnadsbildet.

Samlet foreslåes investert over 300 millioner kroner i økonomiplanperioden. Dette er som anført en historisk satsning.

Det foreslås ikke endringer i infrastrukturen i tjenestene i økonomiplanperioden. Det foreslås heller ikke innføring av eiendomsskatt på boliger.

Rådmannen vil likevel være tydelig på at økonomiplanforslaget er så vidt offensivt at det øker sannsynligheten for at strukturtiltak og inntektsforbedringstiltak kan tvinge seg fram etter økonomiplanperioden. Dette er i så fall en situasjon som våre nabokommuner har løpende på dagsorden og risikoen er således etter rådmannens oppfatning klart innenfor den akseptable.

Driftsbudsjettet. Saldering. Disponering av avsetninger.

Det foreslås ikke innført eiendomsskatt på boliger i den nye kommunen. Merverdiavgiftsrefusjon investering foreslås i sin helhet brukt til finansiering av investeringer.

Driftsrammene gjøres opp med krav til effektivisering i økonomiplanperioden. Dette gir rom for en gradvis bedring i de underliggende nettodriftsmarginer (netto driftsresultat). Effektiviseringskravene søkes fordelt ut fra foreløpige vurderinger av muligheter og begrensninger.

Budsjettet gjøres opp med et netto driftsoverskudd på 26,8 mill. kroner. Det ordinære netto driftsoverskuddet er 1,9 mill. kroner (korrigeres for Ingar og mva-refusjon investering). Det ordinære netto driftsoverskuddet forutsettes gradvis økt i økonomiplanperioden.

Netto avsetninger (eks avsetning av mva-refusjon investeringer) er på 14,96 mill. kroner som forutsettes fordelt med avsetninger til Inderøy 2020, vedlikehold bygg, avsetning til alminnelig disposisjonsfond, investeringsfond, rentefond og egenfinansiering investeringer.

Investeringsplanen.

Investeringsplanene var offensive i nåværende budsjett og økonomiplan. Vi øker rammene betydelige i dette forslaget, jfr. forslaget om å innarbeide en betydelig ramme til realisering av et oppvekst og kultursenter i planene – inkludert da flytting av Sakshaug skole til nåværende ungdomsskolelokaler. Hall er ikke innarbeidet så langt i økonomiplanopplegget. Det er et spørsmål om hva som er forsvarlig i denne perioden. For øvrig er nå prosjektutredningen på gang i samsvar med de vedtak som er fattet – og som også forutsetter at hall skal finnes en løsning for.

Investeringslisten er betydelig også i antall prosjekter. Det nevnes summarisk prosjekter som berører 2013 :

- IKT prosjekter på uendret nivå
- Mosvik skole gjennomføres i samsvar med plan
- Gamle Sakshaug kirke – mur mot veg
- Sakshaug kirke orgel – forskyves litt ut i tid
- Sandvollen – trafiksikkerhetsprosjekt
- Bygdebok – allmenn del
- Bofellesskap Nessjordet
- Opprustning kommunale utleieboliger
- Omgjøring opprustning kommunale bygg

- Sandvollen – boligfelt
- Røra- Åsen – boligfelt
- Straumen – utbygging Nessjordet
- Lillesund – tilrettelegging boliger
- Opparbeidelse næringsarealer (utredning)
- Straumen – sentrumsutvikling
- Mosvik - sentrumsutvikling
- Vegopprustning
- Røra/Flaget – stoppeplass
- Bygdefiber
- Straumen – omlegging veg Venna
- Traktorutskifting
- Fjernvarmesentral Venna
- Utskifting ledningsnett – vann og avløp

For så vidt gjelder prosjekter som kommer til belastning utover i økonomiplanperioden så vises til den samlede investeringsoversikten. Av «nye» prosjekter nevnes nytt amfi i Kulturhuset og oppgradering Klokkearstu.

Eigenbetalingene – skatter, gebyrer og avgifter.

Det foreslås ikke innført eiendomsskatt for boliger i nye Inderøy kommune. Ordningen med differensiert skattesats (etter dispensasjon) for verker og bruk i Mosvik (7 promille) og Inderøy (2 promille) videreføres i 2013. Fra 2014 må skje en harmonisering. Rådmannen foreslås en særskilt gjennomgang av eiendomsskatten før neste budsjett og økonomiplanrevisjon.

For så vidt gjelder øvrige egenandeler justeres disse for kulturskolen med i underkant av 4 % og for SFO med 10 %. (virkning fra 01.08)

Var- avgiftene justeres opp med 8 % på vann og ned 8 % på avløp. Dette bygger på en konkret beregning basert på kravet om en selvkostdekning over en 5 års periode.

Driftsområdene – i kortversjon.

2012 er første år etter kommunesammenslåingen. Rådmannen er godt fornøyd med det budsjettgrunnlaget som ble lagt i fjor, men ber om forståelse for at det måtte hefte noen ekstra usikkerheter ved budsjettanslag.

Netto driftsramme totalt er satt på linje med den planleggingsrammen som ble lagt ved behandlingen av strateginotatet i sommer.

Det vises til gjennomgangen under de respektive virksomhetsområdene.

Politisk virksomhet. Vi justerer opp budsjetttrammene noe for å sikre dekning av planlagt aktivitet.

Fellesadministrasjonen. Området er under omstilling og de reelle budsjetttrammene nedjusteres noe, jfr. forventede synergieffekter som følge av kommunesammenslåing. IKT- overføres til en vertskommuneløsning. Utviklingsinnsatsen opprettholdes.

Plan og næring. Området er budsjettet i forslaget ned en nedtrapping med et årsverk. Dette blir ikke resultatet. Rådmannen vil innenfor rammen av dagens bemanning gjennomføre en deling av plan og næringsenheten. Vi vil komme tilbake til en ombudsjettering og hvor det vil bli overført ressurser fra området fellesadministrasjon.

Oppvekst. Skole og barnehager. Virksomhetsområdet får budsjetttrammene redusert som følge av 1) helårseffekter av harmoniseringstiltak etter kommunesammenslåingen 2) den alminnelige elevtallsnedgangen. Det inngås avtale med Ungt Entreprenørskap. Valgfagene styrkes og andre statlig initierte styrkingstiltak tas inn.

Helse, bistand og omsorg. Pengemessig sett er det dette området som får den sterkeste veksten. Vi har utfordringer med en kraftig vekst i kostnader knyttet til ressurskrevende tjenester og barnevern og må finne dekning. Vi etablerer en skjermet enhet for demente ved sykeheimen og styrker rehabiliteringstilbudet. Dagtilbudet til demente videreføres. Fra 2013 etableres en fullt ut privat legetjeneste – også omfattende støttetjenester. Det gis rom for en heltids stilling som psykolog. En stilling i barnevernet holdes vakant.

Kultur og fritid/frivillighet. Kostnadene øker vesentlig. Vi setter av kr. 400.000,- netto til etablering av en profesjonell musikkjeneste. Bibliotekets åpningstid utvides. Vi greier ikke å øke tilbudet i kulturskolen vesentlig.

Eiendom og kommunalteknikk. Revidert budsjetttrammer videreføres reelt.

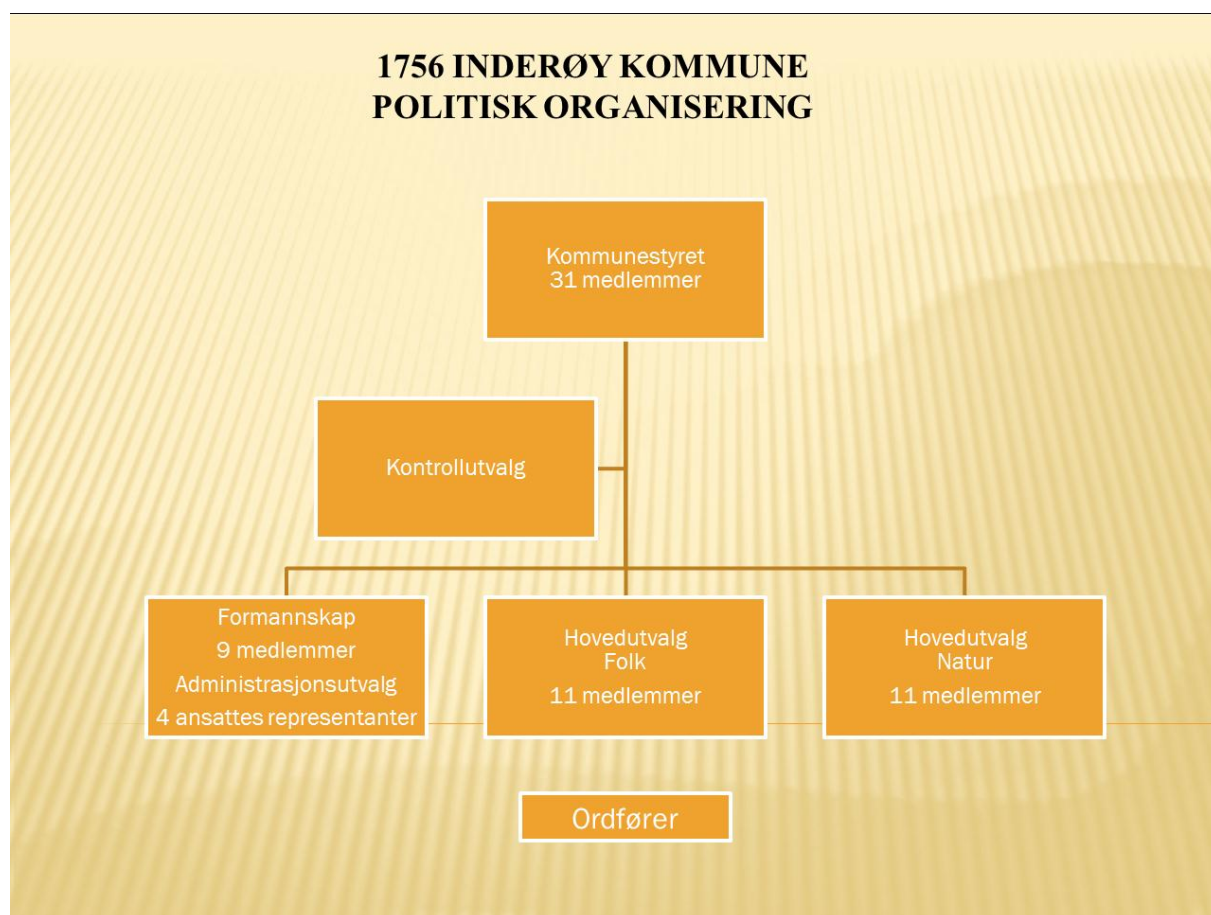
VAR-området. Vi vil også i 2013 «subsidiere» Var-regnskapet – vann for å unngå en u hensiktsmessig økning i avgiftene. Dette er midler som hentes inn i slutten av perioden.

3. Organisering og styring.

3.1. Organisering

3.1.1. Politisk styringssystem

Inderøy kommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvis representasjon i kommunestyret.

Kommunestyret (31 medlemmer) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.

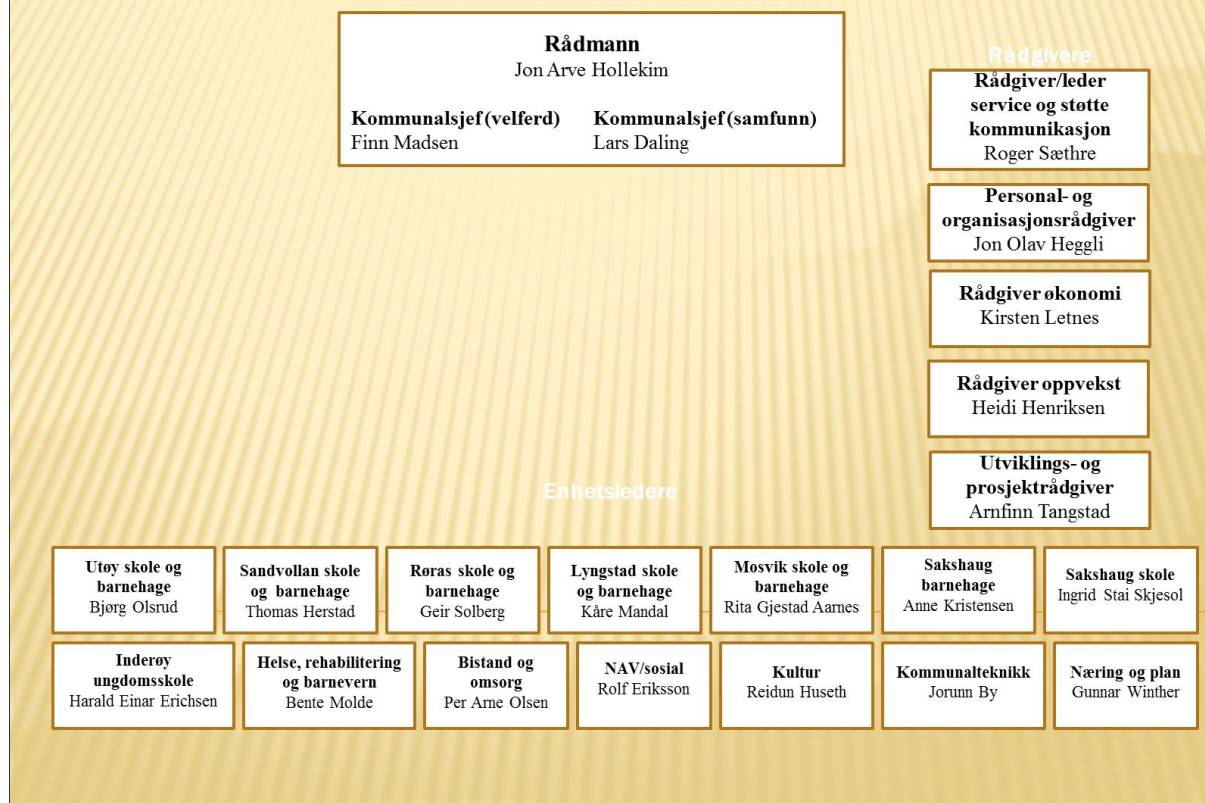
Det vises til kommunens nettsider for nærmere informasjon.

3.1.2 Administrativ organisering

Inderøy kommune er administrativt organisert i en to-nivåmodell med to formelle beslutningsnivåer. Rådmann og enhetslederne.

LEDERE I 1756 INDERØY KOMMUNE

pr 01.09.2012

Rådmannen er øverste leder for kommunens administrasjon. Rådmannen leder administrasjonens arbeid med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Rådmannen har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette de politiske beslutningene. Rådmannens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i et eget delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyret.

Rådmannens ledergruppe består av to kommunalsjefer og enhetsledere. Enhetslederne er ansvarlig for å lede sine respektive enheter, innenfor rammen av de fullmakter som er delegert fra rådmannen. Enhetslederne har den myndighet som er nødvendig for å sikre enhetenes totale drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold. Det er for tiden 14 enheter i Inderøy kommune.

Det pågår for tiden en intern utredning vedrørende den sentrale rådmannsorganiseringen. Det samme gjelder organiseringen på enhetsnivå. Det legges opp til en administrativ oppdeling av næring og plan og hvor plan med byggesak og oppmåling legges inn som en stabsfunksjon.

Vi vil videre se nærmere på Kommunalteknikkområdet.

En konklusjon vil foreligge innen nær fremtid uten at dette antas å ha større betydning for budsjett- og økonomiplanopplegget. I så fall vil rådmannen komme tilbake med sak om budsjettrevisjon.

3.2 Planleggings- og rapporteringssystemet

3.2.1 Planverket

Kommuneplanen er kommunens viktigste strategiske styringsdokument, og inneholder overordnede målsetninger og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en arealdel og en samfunnsdel. Planen utarbeides for en periode på 12 år, men revideres/rulleres hvert fjerde år.

Kommunestyret skal en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, vedta en *kommunal planstrategi* for perioden. Planstrategien skal ut fra utviklingstrekk og utfordringer, sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre, for å legge til rette for en positiv utvikling av lokalsamfunnet. Planoppgavene kan for eksempel være *kommunedelplaner* innenfor et geografisk eller tematisk større område. Kommunedelplan Straumen er et eksempel på en arealplan, og Helse- og omsorgsplan et eksempel på en temaplan, som følger plan- og bygningslovens krav til offentlig høring.

Økonomiplanen er handlingsdelen av kommuneplanen og eventuelt kommunedelplaner og andre areal- eller tematiske planer. Økonomiplanen setter økonomiske rammer for kommende fireårsperiode.

Budsjettet defineres som første år i økonomiplanperioden, og vedtas med bindende virkning.

Når kommunestyret har vedtatt økonomiplanen, følges dette opp gjennom de enkelte enheters *virksomhetsplaner*. Virksomhetsplaner utarbeides for hvert budsjettår.

Hver vår utarbeides det en *årsrapport* med regnskap for foregående år. Årsrapporten gir en oversikt over resultater og måloppnåelse innenfor de enkelte tjenesteområdene.

Planverket med definerte hovedmål og delmål danner grunnlaget for kommunens gjennomgående og sektorvise målekart med operative måleindikatorer. Dette oppdateres årlig samtidig med revisjon av budsjett og økonomiplan.

Nedenfor er plan- og styringssystemet sammenfattet med henvisninger til krav i lovverket.

Inderøy kommunes plan- og styringssystem

3.2.2 Balansert målstyring. Brukerfokus

Vi skal legge prinsippene bak balansert målstyring til grunn for vårt planleggings og rapporteringssystem. Vi har systemet under kontinuerlig utvikling.

Balansert målstyring er et viktig verktøy for å kunne styre etter de politiske mål og føringer som blir vedtatt og samtidig dokumentere i hvilken grad målene blir nådd.

Sentralt står brukerfokus og om brukerne av de kommunale tjenestene opplever at politiske vedtak og kommunens gjennomføringsevne er tilfredsstillende. Både innbyggerundersøkelser og brukerundersøkelser er viktige i balansert målstyring.

Vi har for tiden på gang en innbyggerundersøkelse som ledd i arbeidet med ny samfunnsdel av kommuneplanen og andre nye kommunedel/temaplaner. Vi vil i 2013 utvidet omfanget av brukerundersøkelser – spesielt på helse og sosialområdet.

Det er en betydelig prosess og utvikle gode overordnede politiske mål og strategier, jfr. det pågående arbeid med overordnet planverk. Det er videre en stor utfordring tilsvarende og utvikle relevante delmål, tiltak og ikke minst og finne gode indikatorer på mål.

I BMS dokumenteres disse sammenhengene i det såkalte **målekartet**. Vi etablerte en første skisse til et målekart i forbindelse med revisjon av gjeldende budsjett og økonomiplan, se eget avsnitt om målsettinger mv.

Det videre arbeidet med å få systemet mer operativt knyttes nå naturlig opp til arbeidet med nytt planverk slik at vi målsetter å ha et nytt dokumentert gjennomgående og sektorvist målekart på plass i god tid før neste budsjett og økonomiplanrevisjon.

Litt om målekartet

Målekartet skal gi en oversiktlig og lett tilgjengelig dokumentasjon av målene våre, hvordan vi skal nå dem og hvordan dette skal måles.

Målekartet har i første utkast fire viktige områder fra fokus til resultat:

Fokusområder

Hva må vi fokusere på for å nå våre mål? Vi har så lang valgt å kategorisere slik:

- Samfunn
- Brukere
- Medarbeiderne
- Økonomi

Mål – dette må vi oppnå (kritiske suksessfaktorer)

For hvert fokusområde har vi noen kritiske suksessfaktorer, dvs. noe vi er nødt til å lykkes med innenfor området.

Målindikator

For å sjekke om vi er på rett vei innen fokusområdene bruker vi målindikatorer.

Målindikatorene skal kunne gi et konkret og målbart svar, enten i kroner, prosent, antall, poeng (på en skala fra 1 – 6) eller lignende.

Resultatmål (ambisjonsnivå)

I den skissen til målekart som vi så langt har utarbeidet velger vi to ambisjonsnivåer:

ØNSKET nivå sier selvsagt noe om hva resultatmålet vårt er

NEDRE nivå sier noe om hva vi kan akseptere før vi må gå til alvorlige mottiltak

Se det første utkastet til målekart i eget avsnitt (kap. 6.4)

4. Overordnede utviklingstrekk og planforutsetninger

4.1 Befolkningsutvikling.

Den viktigste indikatoren på hvordan etterspørselen etter kommunale tjenester vil forløpe over tid er forventet utvikling i befolkning og befolkningsstruktur.

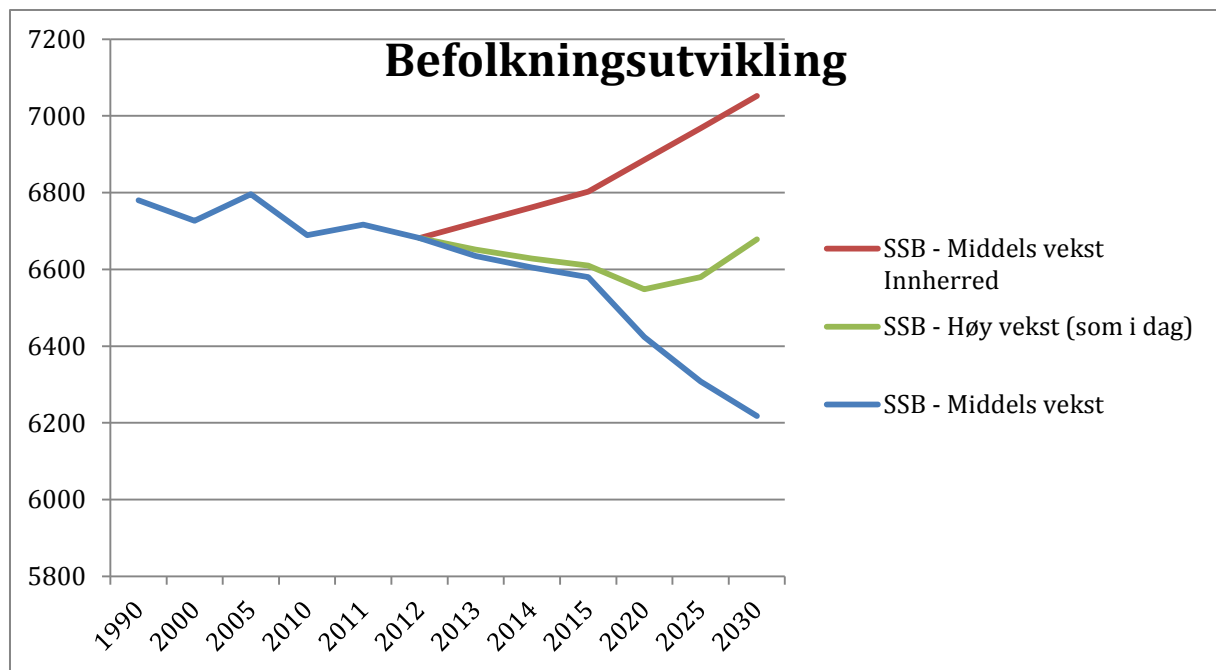
Investeringer har en levetid på inntil 40 år. I så måte er ikke en 4 årsperiode tilstrekkelig som planhorisont for investeringsvalg.

	1990	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030
0-5 år	554	534	513	457	460	429	432	434	416	402	389	382
6-12 år	695	724	708	641	645	648	624	602	587	536	515	501
13-15 år	349	282	345	322	308	294	287	288	300	251	226	226
Sum grunnskole	1044	1006	1053	963	953	942	911	890	887	787	741	727
16-19 år	461	387	409	426	414	416	419	412	393	364	320	297
20-44 år	2304	2156	2034	1897	1908	1882	1844	1781	1755	1623	1591	1538
45-66 år	1345	1665	1872	2018	2025	2023	2033	2033	2033	1951	1809	1695
67-79 år	776	635	581	601	629	675	690	744	778	959	1045	1039
80 år +	296	344	334	327	328	315	306	311	318	338	413	540
Sum over 67 år	1072	979	915	928	957	990	996	1055	1096	1297	1458	1579
SSB - Middels vekst	6780	6727	6796	6689	6717	6682	6635	6605	6580	6424	6308	6218
SSB - Høy vekst						6682	6652	6628	6610	6548	6580	6678
SSB - Middels vekst Innherred						6682	6722	6762	6803	6885	6968	7052

I oversikten har vi lagt inn prognoser ut fra SSBs anslag for middels og høy vekst. Høy vekst anslaget fra SSB har lavere anslag for veksten i landets befolkning enn hva den faktisk er i dag.

Vi har også gjort et anslag på forventet vekst i Inderøy om Inderøy får samme vekst som Innherred. (Middels vekst i landets befolkning) Dette er det vi vil ha som mål – å holde en vekst på linje med Innherredskommunene.

Ut fra SSBs prognoser er vi avhengig av en høy vekst i befolkningsutviklingen på landsbasis (dvs. samme veksttakt som i dag eller noe lavere) for å holde befolkningen i Inderøy over tid på samme nivå som i dag. Med en middels vekst får vi en tilbakegang på ca 0,3 % pr. år.

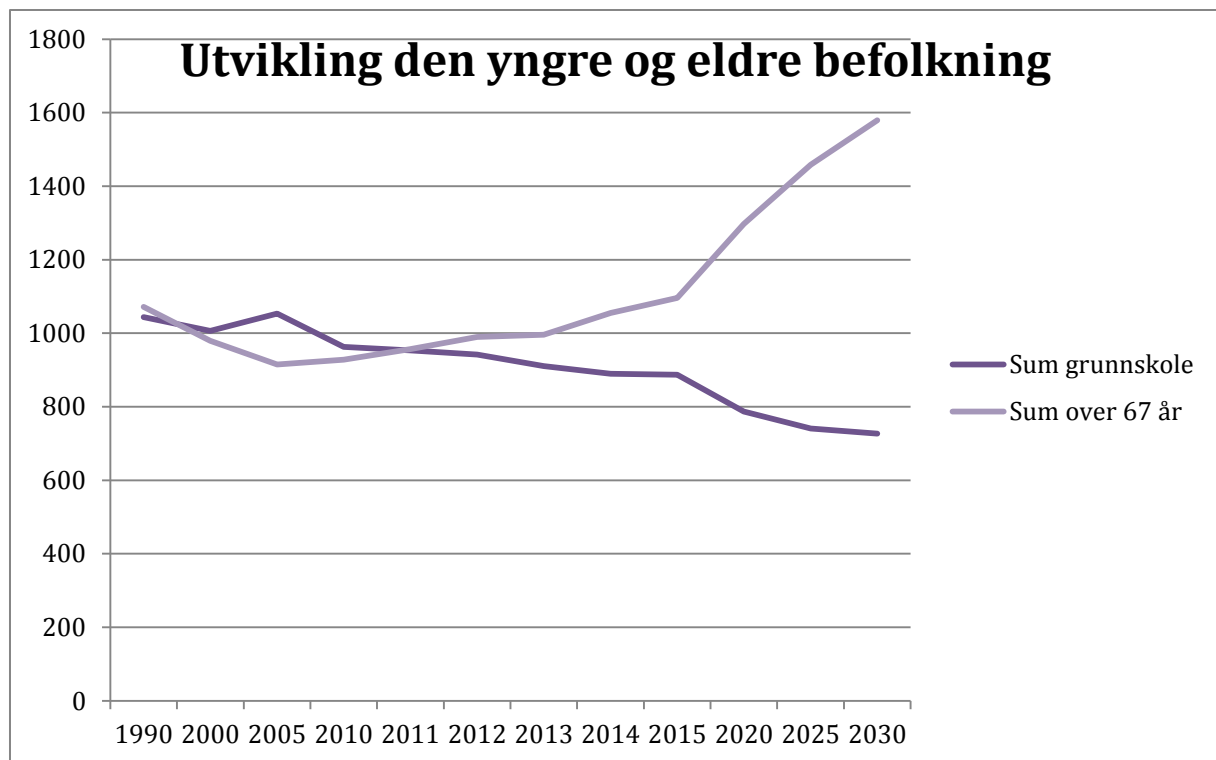

Oppdaterte befolkningsprognoser gir grunnlag for følgende refleksjon;

Inderøy kommune er i en mellomposisjon når det gjelder forventninger til fremtidig befolkningsutvikling. Vi vil ikke oppleve raske bevegelser i noen retning. Vi risikerer en befolkningsnedgang men har gode muligheter for å sikre en stabil befolkning med en viss vekst.

En eventuell befolkningsvekst vil ikke bli større enn at den i stor grad kan håndteres innenfor den kapasiteten vi har for den kommunale tjenesteyting samlet sett.

Tall for befolkningsutviklingen samlet skjuler forventede store bevegelser i befolkningsstruktur. Dette er en trend som gjør seg gjeldende over hele landet men hvor utfordringen naturlig nok kan bli størst for kommuner med stagnerende befolkning.

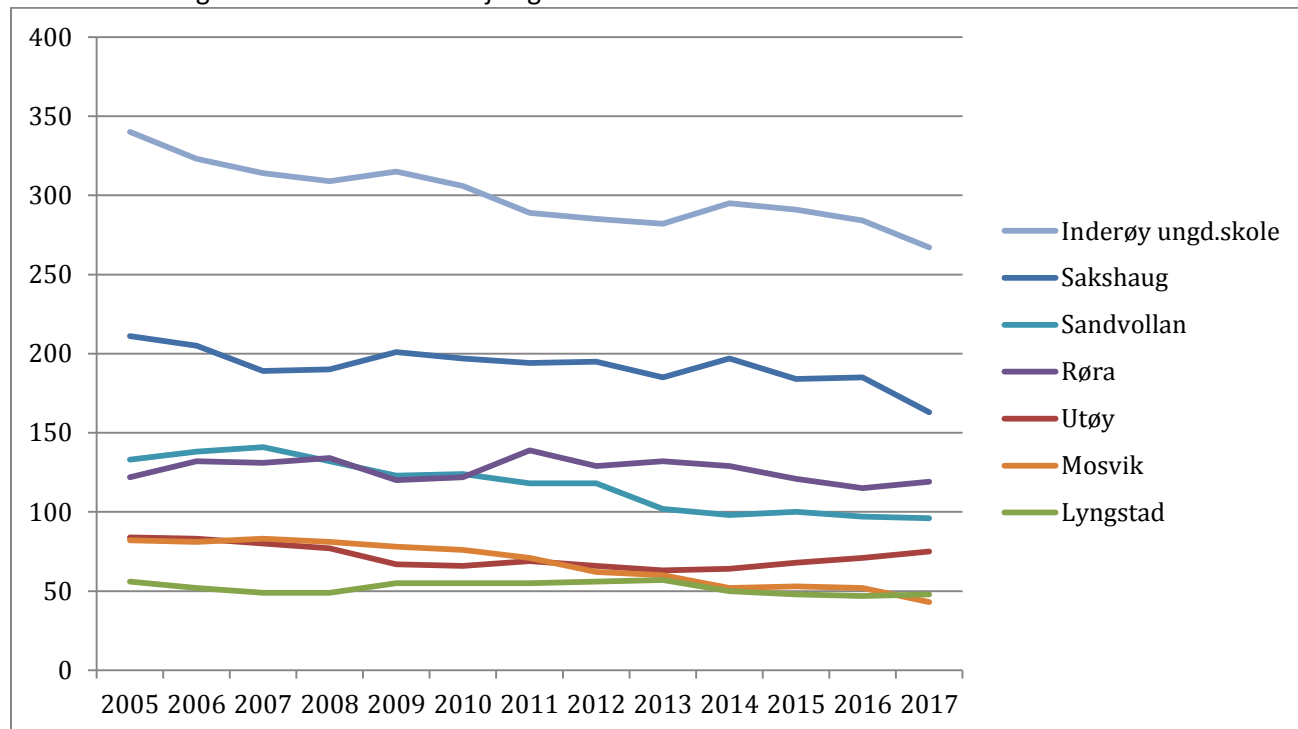
Dette bildet viser den relative utvikling i antallet barn i grunnskoleårsklassene (middels vekst alternativet) og gruppen over 67 år. Om vi hadde lagt til grunn høy vekst alternativet så ville ikke bildet sett vesentlig annerledes ut.

Mens vi i 2012 har omtrent like mange i aldersgruppen 6-15 år som i over 67 så vil i 2030 eldregruppen utgjøre dobbelt så mange som ungdomsgruppen.

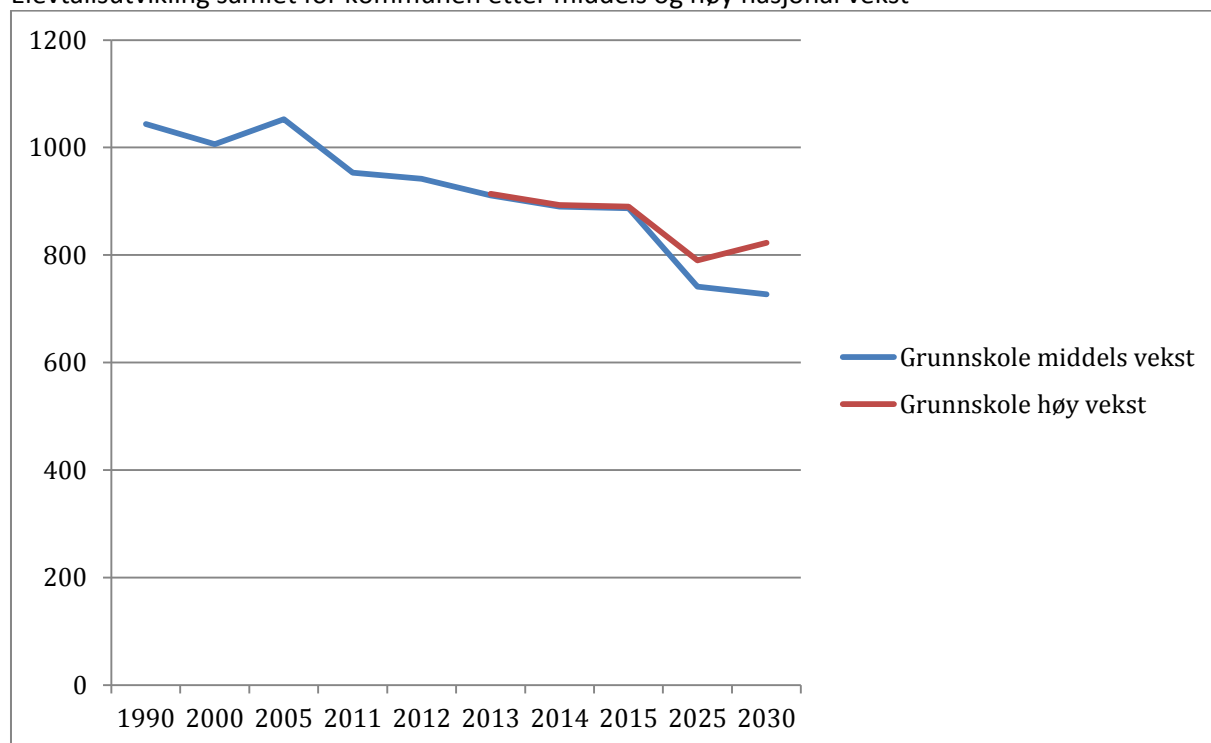
Dette må innebære en vesentlig ressursforskyvning til eldre brukere over tid. I den forbindelse er det av betydning å registrere at gruppen over 80 år (ofte brukt som indikator for behov for omsorgstjenester) først begynner å øke signifikant nærmere 2020.

Motsatt vil en befolkningsutvikling på Innherredsnivå – som over tid bør være naturlig for Inderøy slik kommunen er plassert – gi en merinntekt fra skatt og rammetilskudd på ca 20 mill. kroner. Om en forestiller seg at denne befolkningsutviklingen kan håndteres gjennom effektivisering av de kommunale tjenester, vil utfordringen med bortfall av inndelingstilskuddet fremme i tid nærmest «håndtere» seg selv.

Elevtallsutvikling fram til 2017 i de forskjellige skolekretser

Elevtallsutvikling samlet for kommunen etter middels og høy nasjonal vekst

4.2 Verdiskaping og næringsliv

Intensjonsplan - kommunesammenslåing mellom Inderøy er inntil nytt planverk er vedtatt, det sentrale dokument i forhold til verdiskapning og næringsliv.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er kommet godt i gang. Det samme gjelder næringsplan. Intensjonen er at samfunnsdelen skal bli politisk ferdigbehandla innen utgangen av 2012. Kommuneplanens arealdel og næringsplan vil bli behandla i løpet av våren 2013.

I intensjonsplanen er det en hovedmålsetting «at en skal etablere en livskraftig og attraktiv kommune i hjertet av Innherred».

«Styrking av grunnlaget for en offensiv og samordna næringsutvikling og et rikt kulturliv blant annet gjennom bruk av næringsfond», er et sentralt delmål.

Inderøy preges av et stabilt og økonomisk bærekraftig næringsliv. Med en utpendling på om lag halvparten av de yrkesaktive, er det også slik at endringer utenfor kommunen vil ha like stor betydning for sysselsettingen som utviklingen for næringslivet internt i kommunen.

Et av de mest markante trekkene ved Inderøy er den posisjonen kommunen har opparbeidet seg som en mat- og opplevelseskommune. Den Gyldne Omvei har blitt et begrep med nasjonal gjenklang, og besøkstallene for bedriftene som er medlemmer øker fra år til år. Den Gyldne Omvei har på den måten blitt en omdømmeskaper med en betydning for kommunen som går langt ut over den omsetnings- og sysselsettingseffekt som medlemsbedriftene også skaper.

Inderøy har tradisjonelt vært sterke på landbruk og næringsmiddelproduksjon. De generelle strukturendringene i landbruket har også gjort seg gjeldende i vår kommune, men Inderøy har for flere produksjoner styrket sin relative posisjon i forhold til kommuner som det er naturlig å sammenlikne seg med. De større næringsmiddelbedriftene har også klart seg bra innenfor en bransje med tøft prispress og små marginer.

Et annet karaktertrekk ved Inderøy er de mange bedriftene innenfor bygg og anlegg som har eierskap og tilhold i kommunen. Dette er bedrifter med høy grad av profesjonalitet og god lønnsomhet. Med et fortsatt høyt investeringsnivå både offentlig og privat, ser det ut til å være gode utsikter for fortsatt positiv utvikling i bygge- og anleggsbransjen.

Inderøy kommune ligger lavt på statistikken når det gjelder detaljhandel pr innbygger, og pilen har pekt svakt nedover de siste årene. Dette har å gjøre med det relativt begrensede antallet handelsbedrifter innenfor kommunens grenser, men kanskje enda mer med den massive satsingen på handel i nabokommunene.

Når det gjelder tilgang på næringsarealer, er det i liten grad tilrettelagte arealer for tyngre aktivitet innenfor kommunens grenser. Det arbeides med å klarlegge om det kan være økonomisk bærekraftig å opparbeide og utvikle et større område i tilknytning til de eksisterende næringsarealene på Lensmyra, Røra. I kommunesenteret er det lagt ut arealer for handelsaktivitet på Nessjordet, og COOP har bestemt seg for å flytte ut av gamle Straumen. For å motvirke at det gamle sentrumet blir liggende med lite handels- og serviceaktivitet, er det gjennomført et sentrumsutviklingsprosjekt.

Kommuneplanens samfunnsdel sin overordnede og gjennomgående visjon, formuleres som "Best – i lag". Det formuleres et sett av verdier som ledetråd for hvordan Inderøysamfunnet ønsker å fremstå – i den interne samhandling og i samhandling med omgivelsene.

De viktigste innsatsområdene for Inderøy kommune fram til 2025, er i følge innledning til kommuneplanens samfunnsdel, bl.a. fokus på kommunens befolkning og deres levekår, skape grobott for et solid næringsliv, levende kulturliv og redusert energibruk.

4.3 Miljø og bærekraftig utvikling

Fellesnemnda vedtok i møte 22.06.2011 at vedtatt klima- og energiplan for 1729 Inderøy gjøres gjeldende for 1756 Inderøy med de nødvendige tilpasninger. Rådmannen er delegert fullmakt til å gjøre mindre endringer når det gjelder formål, tiltak og språk i forbindelse med en slik samordning. I klima- og energiplanen er det foreslått følgende mål for klima og energi i Inderøy kommune fram til 2020:

- 20 % redusert energiforbruk i egne bygg
- Økt bruk av lokale fornybare energibærere
- EL skal ikke brukes til oppvarming når gode alternativer finnes
- Kommunen skal være ledende innen miljøriktig energibruk
- Inderøy kommune skal bidra til redusert utslipp av klimagasser i tråd med Kyotoavtalen og nasjonale målsettinger
- Ansatte i kommunen skal gi råd og stille krav til egne innbyggere. Innen egen tjenesteproduksjon skal kommunen være et godt eksempel for andre.

Inderøy kommune har et betydelig potensiale knytta til alternative energikilder. Bioenergi, små kraftverk, vindkraft, tidevannsenergi (Straumen og Skarnsundet).

Fellesnemnda vedtok 22.6.2011 at 1756 Inderøy skal være såkalt Miljøfyrtårnkommune. Inderøy kommune har en ansatt som er autorisert miljøfyrtårn-sertifisør. I 2012 har kommunen gitt miljøfyrtårn-sertifikat til to bedrifter, Linka AS og Fuglesang –Dahl AS. Kommunene vil fortsette dette arbeidet i 2013. Blant annet har bedrifter knytta til Den Gyldne Omveg meldt sin interesse for å få miljøfyrtårn-sertifikat.

Gjennom vedtak om etablering av felles fjernvarmesentral basert på biomasse på Venna, tilrettelegging for bruk av bioenergi ved Mosvik skole og utbygging av fjernvarme knytta til kommunale eiendommer, viser kommunen en vilje til satsing på alternativer til el som oppvarmingskilde.

Arbeidet med å få på plass en ny miljøplan vil komme i gang i 2013.

5. Den økonomiske situasjon og utsikter ved inngangen til økonomiplanperioden

5.1 Kommunens finansielle stilling pr. dato. Regnskapssituasjonen.

Budsjett- og økonomiplanforslaget legges fram medio november 2012. Beskrivelser og vurderinger bygger på det kunnskapsgrunnlag vi har pr dato, jfr. også tertialrapporten til kommunestyret i september.

Regnskaps- og tertialrapporten sammenfattat utviklingen på driftsområdene slik:

*Når det gjelder **driftsområdene** er for lite budsjettert til politisk virksomhet. Det har vært større aktivitet enn hva vi forutsatte ved budsjettering.*

På området for helse, rehab. og barnevern prognoses et negativt avvik på 0,5 mill. kr. Dette skyldes økt aktivitet på barnevernsområdet.

Ved området for bistand og omsorg er det bl.a. behov for omfattende tjenester til pasient og økte midler må tilføres. Området prognoserer et negativt avvik på årsbasis på kr. 1,0 mill.

En sterk økning i særskilte ressurskrevende tjenester vil generere et ytterligere merforbruk på bistand og omsorgsområdet – i størrelsesorden 2-2,5 mill. kroner. Dette er vanskelig å håndtere på kort sikt. Vi må videre forberedt på et noe høyere forbruk på barnevernsområdet enn prognostisert.

Dette er for øvrig utgifter som er vanskelig å «prognostisere» på budsjetteringstidspunktet og som det er knyttet ubetingede juridiske forpliktelser til.

Rådmannen er forberedt på – eller vi må generelt være forberedt på – at forsinkelser i uttak av omstillinger kan presse budsjettene. (jfr. f.eks. forutsetningen om at uttak av personell kun skal skje ved naturlig avgang

Vi må derfor påregne et noe større negativt avvik på driftsområdene enn forutsatt 2. tertial. På den annen side kan påregnes merinntekter fra skatt og rammetilskudd på inntil 2 mill. kroner, ytterligere rentebesparelser i størrelsesorden 1-1,5 mill. kroner og tilsvarende besparelser i pensjonskostnadene.

Vi kan således forvente et regnskapsresultat med samme eller bedre netto driftsresultat enn budsjettert. (dvs. høyere marginer enn budsjettert) Netto driftsresultat fratrasket mva refusjon investering og Ingar-midlene var etter opprinnelig budsjett minus 2,3 mill. kroner. (vi brukte av Ingar-midler til å finansiere driften). Med grunnlag i siste prognoser bør vi greie et ordinært netto driftsresultat +/-0. Vi burde hatt 5 mill. kroner om vi skulle nærme oss normen!

Kommunens nettogjeld vil ved utgangen av 2012 utgjøre vel 75 % av våre driftsinntekter, mot 72 % konsolidert for de to gamle kommunene i 2011. (Kostra) Med 72 % ligger vi noe høyere enn sammenlignbare kommuner (68 %), men under Nord-Trøndelag og landet for øvrig. Måltallet kan f.eks. være 60 % på lang sikt.

Med et forventet balansert regnskapsresultat inneværende år makter vi å gjennomføre planlagte fondsavsetninger, herunder til Inderøy 2020.

Sammenfattat: Inderøy kommune har på kort sikt akseptable økonomiske marginer og en håndterbar lånegjeld.

5.2 Statsbudsjettet 2013 og kommuneøkonomien

Inntektsutviklingen

Fra Statsbudsjettet refereres en del forutsetninger som direkte eller indirekte virker inn på vårt budsjett- og økonomiplanopplegg. Det vises for øvrig til Regjeringens og KS hjemmesider for generelle sammenfatninger og politiske erklæringer. Budsjettkommentarene omhandler elementer i statsbudsjettet som direkte eller indirekte virker inn på Inderøy kommunes budsjett- og økonomiplanlegging.

Skatteinntektene i kommunesektoren blir betydelig høyere enn forutsatt i revidert nasjonalbudsjett – ca. 2,6 mrd. kroner. Isolert sett kan dette gi grunnlag for en oppjustering av vårt inntektsanslag med ca 2,5 mill. kroner. Dette indikerer en mulig merinntekt fra skatt og inntektsutjevning i underkant av 2 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2012.

Rammeoverføringene til kommunesektoren i 2013 øker tilnærmet tilsvarende oppgaveveksten som følge av befolkningsutvikling og endring i befolkningssammensetning og nye oppgaver.

Det er noe uenighet mellom KS og Regjeringen om denne fortolkning – særlig sett i lys av veksten i pensjonskostnadene. Se eget avsnitt for en nærmere gjennomgang av pensjonskostnadene.

Regjeringen forutsetter en effektiv ressursstyring og omstilling i kommunene:

«Kommunesektoren må forvalte ressursene på best mulig måte, slik at innbyggerne kan tilbys tjenester av høy kvalitet. Arbeidet med omstilling og effektivisering av den kommunale virksomheten må fortsatt prioriteres. Kommuner og fylkeskommuner må ha god økonomistyring og tilpasse aktivitetsnivået til inntektsrammene.»

Pris og kostnadsveksten. Nye oppgaver.

Pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren i 2013 (deflator) anslås nå til 3,3 %. Lønnsveksten utgjør 4 % og prisveksten 2 %. Vi legger denne veksten til grunn for vårt budsjett og økonomiplanforslag.

Endringer i oppgavene og oppgavefordelingen er relativt begrensede kommende år. Oppgaver som forutsettes finansiert innenfor veksten av frie inntekter er:

- Helårsvirkning innføring av valgfag i ungdomsskolen 8. klasse fra høsten 2012 og innføring 9. klasse fra 2013 (Inderøy u-skole har innført valgfag på alle tre trinn fra høsten 2012).
- En times frivillig kulturskoletilbud i skole/sfo fra høsten 2013.
- Private barnehager garanteres 94 % (92 %) av snittet av utgifter i kommunale barnehager fra høst 2013. Helårsvirkning av endringer i 2012 og årsvirkning av endringer i 2013 skal dekkes av veksten i frie inntekter.
- Maksimum foreldrebetaling i barnehager endres ikke.

- Kontantstøtteordningen omfatter fra 01.08. 2012 ikke toåringer. Helårsvirkningen av forventet økning i etterspørselen etter barnehageplasser dekkes innenfor veksten i frie inntekter.
- Tilskudd til kommunal rusarbeid innlemmes delvis i rammetilskuddet. (100 mill. kroner holdes tilbake til øremerkede tilskudd til rekruttering psykolog, styrking etter og videreutdanning, utprøving av samhandlingsmodeller mv)
- Tilskudd til fysioterapi og til kvalifiseringsprogrammet er fra 2013 innarbeidet i inntektssystemet og fordelt etter objektive kriterier.
- Etableringstilskudd dagtilbud til demente. Målsettingen er å etablere en lovfestet plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud. Stimuleringstilskuddet økes med 100 mill. kroner. Nødvendig opptrapping av dagaktivitetsplassene er dekket innenfor veksten i de frie inntekter.
- Ansvar for overformynderiet overføres fra 01.07.2013 til staten. Rammetilskuddet korrigeres tilsvarende forventet redusert utgiftsbehov.

Samhandlingsreformen. Krav til egenfinansiering av sykehusinnleggelser ble innført i 2012. Ut fra foreløpige oppgaver tydet det meste på at denne reformen er underfinansiert. I 2013 gis sykehusene en vesentlig rammeøkning og muligheter for å øke aktiviteten. Kommunenes egenandel av denne veksten må dekkes av veksten i frie inntekter.

Øremerkede tilskudd til det kommunale barnevernet styrkes med vel 200 mill. kroner til stillinger, kompetanse- og samhandlingstiltak. Fylkesmannen forvalter ordningen.

Tilskudd til økt lærertetthet ungdomsskolen – fireårig forsøk. Det bevilges 157 mill. kroner til etablering av en fireårig forsøksordning som et forsøk med styrket lærertetthet i ungdomsskolen fra 2013 til 2014. Kommuner som har grunnskolepoeng under gjennomsnittet – og samtidig har lærertetthet over 20 elever pr lærer – tilbys å være med i prosjektet. Ungdomsskolen i Inderøy kommune tilfredsstiller ingen av kriteriene!

Ordningen med rentekompensasjon for rehabilitering og investering i skole og svømmeanlegg videreføres med grunnlag i økte rammer.

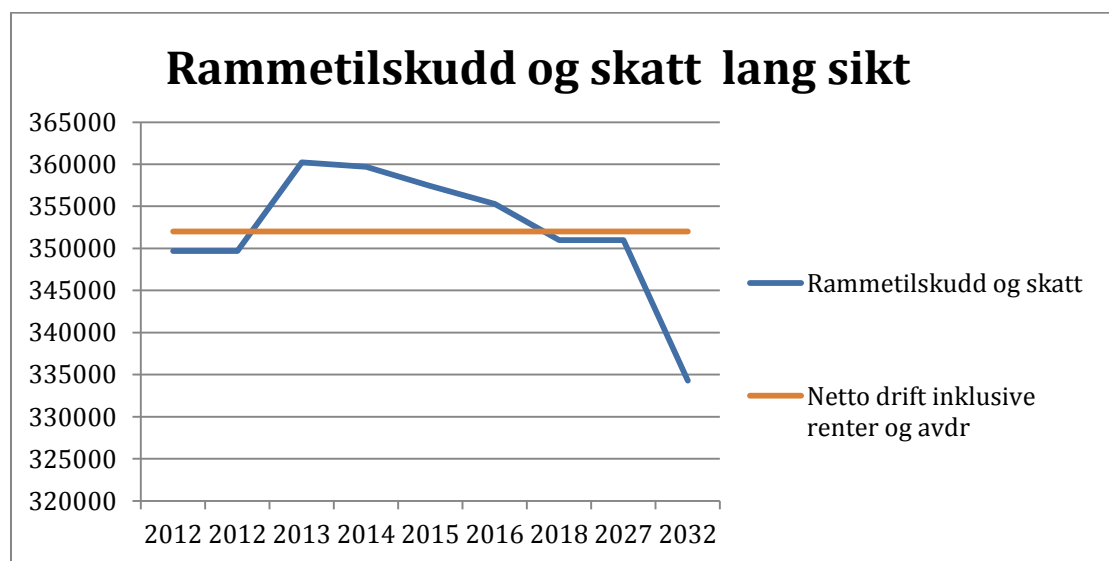
Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser styrkes ved å øke rammen for maksimal anleggskostnad som kan legges til grunn for investeringsstilskudd

5.3 Kommunesammenslåingens økonomi. Langsiktige økonomiske utfordringer.

En økonomiplanperiode er på 4 år. God økonomiplanlegging vil ikke kunne begrense tidsperspektivet til 4 år; jfr. beslutninger om investeringer som medfører økonomiske konsekvenser på inntil 50 år.

Inderøy kommune har et særskilt behov for å ivareta langtidsperspektivet i sin løpende økonomiplanlegging. Inntektsgarantitilskuddet – Ingar – utgjør i 2013 10,9 mill. kroner og trappes ned til null i 2018. Fra 2027 starter nedbyggingen av inndelingstilskuddet som i neste års budsjett utgjør 16,7 mill. kroner. Den økonomiske forståelsen av dette er:

Inntektssystemet legger til grunn at Inderøy kommune på lang sikt skal kunne tilby dagens tjenester – løse dagens oppgaver - 16,74 mill. kroner rimeligere enn hva vi gjør i dag. Dette utgjør ca 3,3 % av våre brutto driftsutgifter og 5,3 % av netto driftsutgifter.

Dette er langt frem og kommunenes rammebetingelser og oppgaver vil selvsagt ha endret seg. Det gjelder alle kommuner. For Inderøy kommune vil nedtrapping av inndelingstilskudd være noe som kommer «i tillegg».

Strategien i forbindelse med kommunesammenslåingen har vært å ta ut synergier så raskt som mulig. Erfaringene fra det første år som ny kommune, viser at dette tar noe lenger tid enn planlagt. Strategien ligger fortsatt fast, og tilpasning/harmonisering av driftsnivået vil ha sterkt fokus også i 2013 og i hele økonomiplanperioden. Intensjonsplanens forutsetninger om videreføring av strukturer ligger fast, men kan bli utfordret av i hvor stor grad vi lykkes med å ta ut synergier fra kommunesammenslåingen.

Utfordringen med nedtrappingen av inndelingstilskudd faller i tid sammen med en sterk økning i antall eldre som vil trenge økt bistand og omsorg.

Denne særskilte kommunaløkonomiske utfordring frem i tid vil kunne arte seg vesensforskjellig ved en positiv befolkningsutvikling sammenlignet med en negativ.

I et tidligere avsnitt er utviklingen i befolkning og befolkningsstruktur drøftet. En 0,3 % befolkningsvekst pr. år – som for det midlere Innherredalternativ – vil gi en inntektsøkning på ca 1 mill. kroner pr. år og 20 mill. frem til 2032. Denne veksten vil i en viss forstand automatisk utligne

bortfallet av inndelingstilskuddet. (under den forutsetning at vi kan håndtere veksten i tjenestebehovet ved effektivisering)

Tilsvarende vil årlig befolkningsnedgang selvsagt gi motsatt effekt. Forskjellen på en 0,3 % årlig tilvekst og en tilsvarende nedgang utgjør altså rundt 40 millioner kroner.

Fra gjeldende budsjett og økonomiplan er hentet noen enkle scenarier som understøtter det bildet som er beskrevet over og skisserer en grov økonomisk strategi for å møte fremtiden:

«Scenario 1 – Inntektssystem med overgangsordning som i dag. Uendret innbyggertall. Ingen økning i frie inntekter for kommuner uten befolkningsvekst.

Vi må i dag forberede oss på 15,5 mill. kroner i reduserte inntekter i 2027. Dette tilsvarer en reduksjon på ca. 20 årsverk sett i forhold til de 450 årsverk vi har i dag. Årsverk må flyttes fra skole til bistands- og omsorgsområdet for å håndtere veksten av eldre.

Scenario 2 – Inntektssystemet med overgangsordning som i dag. En halv prosent økning i frie inntekter for kommuner uten befolkningsvekst. (ca. 1,5 mill. kroner i økning pr. år) Scenariet fremstår som relativt gunstig – ikke beste fall, men nær det!

Vi må i dag forberede oss på en situasjon hvor vi i 2027 har en økt bemanning på 10. (inntektssystemet forutsetter fjerning av ca. 20 årsverk – den generelle veksten gir rom for 30 nye stillinger) Vi kan muligens make å dekke behovsveksten på bistands- og omsorgsområdet uten å forskyve vesentlig med ressurser over fra skole.

Scenario 3. Inntektssystemet med overgangsordning som i dag. Uendrede frie inntekter for kommuner uten befolkningsvekst. En befolkningsreduksjon på 2 %.

Vi må i dag forberede oss på en situasjon hvor vi i 2027 må greie oss med 30 færre årsverk enn vi har i dag. (20 som følge av innteksttapet ved kommunesammenslåing og ca. 10 som følge av den generelle inntektsnedgangen) Det vil bli meget krevende og håndtere veksten i behovene på helse- og sosialområdet uten vesentlige ressursoverføringer primært fra skoleområdet.»

Disse scenarioene har kun et pedagogisk formål. Scenariene inviterer til å forberede for følgende:

Det er enklere å finne omstillingsløsninger og ta ut synergier dersom kommunens generelle økonomi vokser. Ved uendret oppgavenivå i kommunesektoren er dette avhengig av befolkningsutviklingen.

- En svekkelse av kommunens generelle økonomi over tid – f.eks. ved stagnasjon eller tilbakegang i befolkningen – vil gi oss betydelige utfordringer. Den store økonomiske utfordring med en raskt voksende eldrebefolkning, vil «treffe» Inderøy kommune rundt det tidspunkt inndelingstilskuddet skal trappes ned.

Vår underliggende generelle tilnærming til utfordringene må være:

- å **satse og regne med** befolkningsvekst, jf. Inderøy 2020 som målsetter en vekst tilsvarende gjennomsnittsveksten i Innherred.
- å **planlegge økonomien** for en befolkning som i dag, dvs. ikke etablere nivåer på driften som ikke er sikkert bærekraftig.

- å **være forberedt** på befolkningsnedgang. I det ligger at en planlegger økonomien slik at en også kan håndtere den situasjonen uten uventede utslag i tjenestetilbudet.

Dersom en antar at det er vanskelig og hente inn besparelser i driften tilsvarende inndelingstilskuddet, vil det være fornuftig og fokusere på og identifisere og ta ut synergiene så raskt som mulig. Frigjorte midler kan disponeres til:

- **Betale ned gjeld.** Dette gir lavere renter og avdragsnivåer i fremtiden enn hva man ellers ville hatt og dermed mer til drift.
- **Finansiere samfunnsutviklingstiltak.** En positiv befolkningsutvikling gir inntektsvekst utover kostnadsvekst.
- **Investere i teknologi og organisasjonsutvikling.** Målrettede investeringer for mer effektive arbeidsprosesser reduserer enhetskostnader.
- **Generelt økes ressursbruken for å ivareta og ruste opp den fysiske kapitalen og humankapitalen.**

Prioriteringene i dette budsjett og økonomiplanforslaget søker å følge disse retningslinjene.

6. Mål, strategier og satsninger 2013 -2016. Inderøy 2020

6.1 Planstatus generelt.

Det er vedtatt en planstrategi for 1756 Inderøy våren 2012. Planstrategien gir føringer for hvordan kommunens planarbeid skal prioriteres, jfr. gjeldende plan og bygningslov. Se også eget avsnitt om plansystemet.

Nykommunens planverk skal bygges opp fra grunnen av. Inntil nye planer er vedtatt gjelder føringer i planverket for 1729 Inderøy og 1723 Mosvik så langt som naturlig.

Av kommuneplaner på temaplannivå eller kommunedelplannivå har vi fått på plass ny helse og omsorgsplan. For øvrig pågår nå en parallellbehandling av kommuneplanens samfunnsdel (overordnet plan) og temaplaner som næringsplan, kulturplan, folkehelseplan mv. Det forventes sluttbehandling samtidig i kommunestyret til våren.

Rådmannen har utarbeidet en skisse til et gjennomgående og sektorvist målekart – se nedenfor, med grunnlag i planstatus så langt (ikke endret fra i fjor). Målekartet skal ha sin forankring i overordnede planer og kommunedelplaner/temaplaner. Forslaget til målekart må oppfattes som foreløpig og vil bli underlagt politisk behandling gjennom den videre planprosess.

6.2 Særskilt om kommunesammenslåingens intensjonsplan.

Intensjonsplanen lå til grunn for vedtaket om kommunesammenslåing. Inntil nytt politisk planverk er besluttet, vil intensjonsplanen representerer en «selvstendig» planforutsetning.

Best i lag er den nye kommunens visjon/slagord i etableringsfasen. Slagordet symboliserer sammenslåingen av to kommuner, men gjennomgående forutsetning om å bli bedre gjennom teamtenking på alle områder. «Best i lag» kan også - mot nabokommuner og region - signalisere en samarbeidskommune med høye ambisjoner

Intensjonsplanens målformuleringer og forutsetninger refereres i sin helhet. **Ved neste rullering av budsjett og økonomiplanen forventer rådmannen at nykommunens målsettinger politisk forankret i nytt planverk.**

Mål for kommunesammenslåinga

Hovedmål:

- Etablere en livskraftig og attraktiv kommune i hjertet av Innherred.
- Sikre og videreutvikle kvalitet i tjenestene til innbyggerne.

Delmål:

- Videreføre det beste i begge kommuner inn i den nye kommunen.
- Sikre en demokratisk styring av den nye kommunen.
- Sikre at den nye kommunen innfrir krav fra statlige myndigheter gjennom et bredt faglig miljø.
- Sikre grunnlaget for kostnadseffektive tjenester ut fra tilgjengelige økonomiske ressurser.
- Etablere attraktive bolig- og fritidsområder i alle deler av kommunen
- Sikre gode oppvekstsvilkår gjennom utvikling av gode nærmiljø.
- Styrke grunnlaget for en offensiv og samordna næringsutvikling og et rikt kulturliv blant annet gjennom aktivt bruk av næringsfond. Med ønske om et positivt fokus på utvikling i Mosvik, vil kraftverksmidler som i dag tilføres lokalt næringsfond, i en overgangsperiode brukes i Mosviksamfunnet.
- Være en utviklende og attraktive arbeidsplass for de ansatte.

Kommunesenter

Kommunestyrene går inn for at kommunesenteret legges til Sakshaug. Kommunestyrene legger til grunn at dette på sikt vil tjene alle deler av den nye kommunen. Av distriktpolitiske hensyn er det viktig å velge et kommunesenter som vil ha utviklingspotensial i samarbeid og konkurranse med andre sentre i Innherred.

Kommunenavn og kommunevåpen

Kommunestyrene går inn for at kommunenavnet blir Inderøy kommune og at den nye kommunen skal få nytt kommunevåpen.

Hva skal kommunesenteret inneholde?

Kommunesenteret skal legges til det nye kommunehuset som bygges på Inderøy. Kommunesenteret skal inneholde kontor til ordfører, rådmann med stab og alle andre tjenestefunksjoner som naturlig hører heime i kommunens sentraladministrasjon. Prinsipper for organisering av den nye kommunen. Det er et mål å lage en enkel og kostnadseffektiv administrativ struktur, med politisk demokratisk forankring. Strukturen kan bli forskjellig i forhold til dagens struktur i de to kommunene, men det kan være en fordel ikke å foreta en omfattende omstrukturering i forbindelse med kommunesammenslåinga.

Tjenesteeheter i Mosvik

Kommunestyrene legger til grunn at en skal beholde og videreutvikle følgende tjenester i Mosvik:

- Barnehage
- Barneskole
- Sykeheim med kjøkken
- Legekontor
- Servicekontor

Større ansvar og flere oppgaver til kommunene innen helse-, pleie- og omsorgssektoren, gir muligheter for økt satsing på disse tjenestene også i Mosvik.

Ansatte

En viktig målsetting med kommunesammenslåinga er en kompetent og effektiv tjenesteproduksjon med attraktive og utviklende arbeidsplasser for ansatte. Kommunestyrene gir garantier for at ingen ansatte skal sies opp som følge av prosessen. Eventuelt overtallige skal tilbys nye oppgaver i den nye kommunen.

Intensjonsplanens krav til strukturer er økonomisk krevende. I budsjett og økonomiplan 2013-2016 ivaretas målsettingene i all hovedsak. Den viktigste konkrete satsningen er knyttet til skoleutbyggingen og hvor det ligger inn en investeringsramme som er 11,5 mill. kroner høyere enn hva som lå i rammen lagt i 1723 Mosvik.

På to punkt foreslår rådmannen at det gjøres en revurdering. Det er ikke innarbeidet midler til kontordager for legene i Mosvik. Det er videre ikke innarbeidet midler til servicekontor i økonomiplanperioden uten at det er gjort konkrete beregninger av kostnadsbehov.

Rådmannen anser at det er mulig å forhandle fram en løsning med legene om en ytre tjeneste; dette vil likevel bli meget kostbart og etter rådmannens skjønn ikke stå i forhold til nytten. Mye erfaring tilsier videre at denne typen satellitter hvor avstandene er så vidt korte, ikke har bærekraft og vil før eller siden måtte avvikles uansett.

6.3 Målsettinger og målekart.

Det presiseres at målekartet må oppfattes som foreløpig og vil bli underlagt politisk behandling gjennom den videre planprosess – jfr. arbeidet med nytt planverk for nye kommunen.

Fokus	Mål - dette må vi oppnå	Målindikator	Enhet	Målemetode	Resultatmål	
					Ønsket	Nedre
Samfunn	S.1: Gode oppvekst- og nærmiljø	S.1.1: Innbyggertilfredshet med tilbud barn og unge	Skole/bhg, kultur	Innbyggerundersøkelser	4,5	4,0
		S.1.2 Innbyggertilfredshet med helse- og omsorgstilbudet	Bistand/om sorg, helse	Innbyggerundersøkelser	4,0	3,5
		S.1.3 Gjennomførte nye tiltak for bedre oppvekst- og nærmiljø	Alle	Telling, antall pr. enhet	2 eller flere nye tiltak	1 nytt tiltak
	S.2: Aktiv kultur- og næringsutvikling	S.2.1: Innbyggertilfredshet med kulturtilbudet	Kultur	Innbyggerundersøkelser	4,5	4,0
		S.2.2: Innbyggertilfredshet med tilrettelegging/service for næringslivet	Næring og plan	Innbyggerundersøkelser	4,0	3,5
		S.2.3: Nye initierte kulturtiltak	Kultur	Telling	2 eller flere nye tiltak	1 nytt tiltak
	S.3: Miljøriktig drift	S.2.4: Nye tilrettelagte tiltak mot næringslivet	Næring og plan	Telling	2 eller flere nye tiltak	1 nytt tiltak
		S.3.1: Miljøsertifisering av enheter	Alle	Telling, antall enheter	2 nye pr. år	1 ny pr. år
Brukere	B.1: God kvalitet på tjenestetilbudet	S.3.2: Reduksjon i energiforbruk pr. m2 bygg	Alle	Måling	3 % pr. år	0 % pr. år
		S.4.1: Nye initierte samarbeidstiltak med frivilligheten	Alle	Telling, antall pr. enhet	2 eller flere nye tiltak	1 nytt tiltak
		B.1.1: Brukertilfredshet med tjenestetilbudet.	Alle	Brukerund.	4,5	4,0
	B.2: Tilgjengelige tjenester	B.1.2: Oppdaterte tjenestebeskrivelser	Alle	Telling, ant. oppdaterte %	100 %	80 %
		B.1.3: Vedtak som blir endret av klageinstansen	Alle	Telling	< 15%	30%
	B.3: God brukermedvirkning	B.2.1: Opplevd god service.	Alle	Brukerund.	4,5	4,0
		B.2.2: Gode nettsider	Alle	DIFI's kvalitetsvurd. av offentlige nettsider.	6 stj.	5 stj.
		B.3.1: Opplevd god brukermedvirkning	Alle	Brukerund.	4,5	4,0
Medarbeidere	M.1: Godt arbeidsmiljø	B.3.2: Gjennomførte tiltak for bedre brukermedvirkning	Alle	Telling, antall pr. enhet	2 eller flere	1
		M.1.1: Medarbeidertilfredshet.	Alle	Medarb.und.	4,5	4,0
		M.1.2: Årlig økning i tilstedeværelse.	Alle	Statistikk, % poeng økning	0,5 %	0 %
	M.2: God ledelse	M.1.3: Heltid-uønsket deltid. Tilfredshet med stillingsstørrelse	Kommunen som helhet	Spørreund., % poeng økning	3 %	1%
		M.2.1: Opplevd god ledelse	Alle	Medarb.und.	4,5	4,0
	M.3: Kultur for læring og fornyelse	M.3.1: Opplevelse av læring, utvikling og fornyelse	Alle	Medarb.und.	4,5	4,0
Økonomi	Ø.1: God økonomistyring	Ø.1.1: Avvik fra budsjett	Alle	Regnskap	+ 1%	+ 3%
	Ø.2: Effektive tjenester	Ø.2.1: Netto kostnader pr. tjeneste	Alle	KOSTRA Komm.gr. 10	< 98%	102 %

6.4 Inderøy 2020

Status

Inderøy 2020 er et viktig grunnlag for verdiskapning og næringsutvikling i økonomiplan-perioden. Inderøy 2020 er et samfunnsutviklingsprosjekt som ble vedtatt oppstartet av Inderøy kommunestyre høsten 2009. Med bakgrunn i kommunestyrevedtak 21/12, er Inderøy 2020 nå definert som program, og programperioden er utvidet til å gjelde fram til 31.12.2014.

Inderøy 2020 er styrket ved at Frivilligheten fra høsten 2012 er representert i programstyret i tillegg til politisk valgte representanter og representanter fra næringslivet. Programstyret har en oppgave og et ansvar i forhold til å ivareta en god samhandling mellom kommune, næringsliv og frivilligheten i Inderøy 2020 satsningen. Dessuten skal programstyret ivareta kommunikasjon og mobilisering av samfunn og innbyggere.

Hovedmålsettinga for programmet er at Inderøy 2020 gjennom systematiske tiltak for økt bolyst og næringsutvikling, skal bidra til vekst i antall bedriftsetableringer og en positiv befolkningsutvikling i Inderøy minst på nivå med gjennomsnittet i de øvrige kommunene i Innherred fram til 2020.

De sentrale delmålene som skal bidra til å oppfylle hovedmålet i Inderøy 2020 er:

- Økt bolyst, bokraft og tilflytning.
- Flere, varierte og lønnsomme arbeidsplasser.
- En varig nyskapings- og utviklingskultur

Inderøy 2020 er med sine delprosjekter/satsningsområder, det viktigste strategiske virkemidlet for å oppnå en livskraftig og attraktiv kommune, herunder økt næringsaktivitet og økt tilflytting til kommunen. (7500 innbyggere i 2020).

Utfordringene i forhold til Inderøy 2020 sine ambisiøse målsettinger er flersidig. Det må skapes gode vekstvilkår for gründere av ulike typer, det må tilrettelegges for vekst og knoppskyting i etablert næringsliv og det må arbeides for å trekke virksomheter utenfra til Inderøy. Kombinert med boligutvikling og utvikling av gode oppvekst- og nærmiljø, vil nye næringsetableringer kunne bidra til en positiv befolkningsutvikling i tråd med målene for Inderøy 2020.

Disposisjonsfond Inderøy 2020 – retningslinjer

Med bakgrunn i kommunestyrevedtak 21/12 gjelder følgende retningslinjer for disposisjonsfond Inderøy 2020:

Disposisjonsfond Inderøy 2020 disponeres av formannskapet innenfor økonomiske rammer og føringer gitt av Inderøy kommunestyret, jfr. budsjett og økonomiplan.

Fondet benyttes til finansiering av utredninger, prosjekter og eventuelt materielle anskaffelser som understøtter intensjonen og målsettingen med Inderøy 2020.

Fondet kan benyttes i kombinasjon med andre fond og annen finansiering dersom dette faller naturlig.

Programstyrets oppgaver og ansvar beskrives slik:

Ivareta en god samhandling mellom kommune, næringsliv og frivillighet i Inderøy 2020 satsningen
Ivareta kommunikasjon og mobilisering av samfunn og innbyggere.

Ivareta overordnet koordinering og styring av definerte delprosjekter, herunder hovedprosjektet.
Initiere nye konkrete prosjekter innenfor satsningsområdene.

Programstyret er et utviklingsorgan og ikke et forvaltningsorgan.

Formannskapet holdes fortløpende underrettet om programstyrets virksomhet gjennom rådmannens og eventuelt ordførers (leder av programstyrets) faste orienteringer.

Rådmannen ivaretar den administrative prosjektledelsen og er sekretariat for programstyret. Prosjektleder forbereder saker for programstyret og følger opp vedtak. Prosjektleder følger opp delprosjektene og rapporterer delprosjekresultater til programstyret.

Hovedprosjektet Inderøy 2020

Tabellen viser en oversikt over midler og disponering ut 2015

Inderøy 2020		Anslått				
		Forbruk før 2012	forbruk 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Finansiering av Inderøy 2020:						
Inngående balanse disposisjonsfond			7240	4485	2415	1115
Eksterne tilskudd (fylkesmann/fylkeskommune)				1100		
Avsetning til Inderøy 2020				2000	3000	2000
Sum finansiering pr 31.12			7240	7585	5415	3115
Drift:						
3501	Hovedprosjekt Inderøy 2020	517	823	400	400	0
3502	Mulighetenes landbruk 2020	280	280	100	0	0
3503	Nærings- og industriutvikling 2020		0	100	100	0
3504	Sentrumsutvikling Straumen 2020		25	0	0	0
3505	Kulturløft 2020 (inkl. kulturplan)		161	300	300	0
3506	Omdømmebygging 2020		166	300	300	0
3507	Opplevelse og reiseliv 2020		253	600	700	0
3508	Stedsutvikling Mosvik sentrum		10	100	100	0
Sum drift		797	1718	1900	1900	
Investering:						
9105	Straumen sentrumsutvikling		1037	1900	1500	1600
	Mosvik sentrum stedsutvikling*		0	850	500	0
	Bygdafiber		0	800	800	
	- minus mva.komp			-280	-400	-320
Sum investering			1037	3270	2400	1280
Samlet for Inderøy 2020		797	2755	5170	4300	1280

*Mosvik kommunehus, Mosvik sentrumsbygg og Nettet boligfelt inngår i stedsutvikling Mosvik

Det foreslås avsatt kr. 400.000 i driftsmidler per år i 2013 og 2014 til hovedprosjektet.

Midlene foreslås brukt til konsulentttjenester, (kr. 200.000 knyttet til bl.a. forprosjektering av eventuelt nye delprosjekter, eventuelt trainee), folkemøter, andre møter, annonsering (100.000) og tilskudd til ulike arrangement (100.000).

Hvis Inderøy kommune, gjennom medlemskap i Intro Innherred, velger eller gis mulighet til å knytte seg til trainee-ordningen i 2013, så tilrås at kostnader til dette finansieres over Inderøy 2020, hovedprosjekt. Kostnadsestimat kr. 400.000 (medlemskap i Intro Innherred Trainee og lønn til trainee), fordelt med 150.000 i 2013 og kr. 250.000 i 2014.

Satsningsområder/Delprosjekter:

Det synes naturlig å videreføre de etablerte satsningsområder/delprosjekt slik:

Mulighetenes Landbruk:

Delprosjekt Mulighetenes Landbruk 2020 skal bidra til å opprettholde og øke den verdiskapning som landbruket i kommunen står for. Prosjektet ønsker å se nærmere på det tradisjonelle landbruket og ha rekruttering som hovedfokus. Skog er en betydelig ressurs for kommunen. Prosjektet har også som mål å utvikle eksisterende tilleggsnæringer og nye næringer knyttet til landbruket i kommunen. Videre er det et mål å markedsføre Inderøy kommune som en attraktiv landbrukskommune å bosette i.

Økonomisk ramme for Mulighetenes Landbruk 2020 er utvida fra kr 700.000,- til kr. 1.000.000. FMLA bidrar til finansieringa med kr 350.000,-. Resterende midler dekkes gjennom Inderøy 2020.

Det er gjennomført en rekke tiltak i 2011 og 2012 og flere under planlegging. Møteplasser er et sentralt tiltak innenfor Mulighetenes Landbruk 2020. Dette skaper aktivitet. Prosjektet setter fokus på samspillet mellom forvaltning og næring.

Mulighetenes Landbruk avsluttes 31.05.2013, og det foreslås avsatt kr. 100.000 i driftsmidler, som skal brukes til arrangement vinter og vår 2013. Eksempelvis en mini landbruksutstilling i forbindelse med InderøyFest, med presentasjon av Inderøy-landbruket.

Nærings- og industriutvikling:

Vi har et variert og aktivt næringsliv i Inderøy. Inderøy kommune har en god dialog med næringsforeningen. Videreutvikling av eksisterende næringsliv i kommunen må ha høy prioritet.

Nærings- og industriutvikling er et delprosjekt som stadig vil være under utvikling, og en av de mest fundamentale delene av Inderøy 2020.

En av hovedmålsettingene med Inderøy 2020 er å bidra til vekst i antall bedriftsetableringer. Tilrettelagt næringsareal vil være vesentlig i så måte. Her vil en møte utfordringer i forhold til blant annet dyrka mark og strandsone.

Det er gjennomført en mulighetsstudie på å lage næringsareal av Lensmyra på Røra. Framtidig regionalt næringsområde – Lensmyra Utviklingspark. Kostnadsramme kr. 130.000, finansiert gjennom Invest næringsfond. Lensmyra kan bli attraktiv også som et regionalt næringscenter.

For investering vises til kap 9.5 – Opparbeidelse av næringsareal/bygg – Lensmyra.

Foreslår avsatt kr. 100.000 i årlige driftsmidler i 2013 og 2013. Midlene forutsettes primært brukt til møter (annonsering, servering, foredragsholdere) og annen informasjonsvirksomhet knytta til næringsutvikling i kommunen.

Det er ikke opprettet egen styringsgruppe.

Sentrumsutvikling Straumen:

Programstyret for Inderøy 2020 er styringsgruppe.

Styrking og synliggjøring av Straumen som kommunesenter er forankret i kommuneplan i «gamle» Inderøy og i «Intensjonsplan – kommunesammenslåing mellom Inderøy og Mosvik kommuner». I intensjonsplanen presiseres det at kommunesenteret skal tjene alle deler av kommunen, og ha et utviklingspotensial i samarbeid og konkurranse med andre sentre i Innherred. Et hjerte som slår i sentrum gir spredning og synergier i alle grender. Straumen må utvikles til småby ikke drabantby. Det er behov for en stedsutviklingsprosess/tettstedsutviklingsinnsats knytta til Straumen. Behovet forsterkes gjennom utbygging av nytt bolig/handelsområdet på Ness-jordet.

Partnerskapsavtale er underskrevet. I partnerskapet inngår, i tillegg til kommunen og fylkeskommunen, Inderøy Næringsforening, grunneier i det sentrale sentrumsområdet og andre interessenter.

Konsulentfirmaet Rambøll har utarbeidet en mulighetsstudie som peker på flere konkrete tiltak for å oppgradere sentrumsområdet, og øke attraktiviteten både for næringsliv, fastboende og besøkende. Rambøll produserte to rapporter, begge med overskrift Tettstedutvikling i Straumen:

- En forankret prinsipp-plan for sentrums funksjonsinnhold med vekt på nærings- og kulturaktivitet. En utredning for identifisering og rekruttering av ny aktivitet i Straumen til erstatning for den virksomheten som vil bli flyttet til nytt handelssentrum på Ness-jordet.
- Prinsipp-plan for fysisk utforming og utsmykking av gater, møtesteder og grøntarealer. Fra nederst i Straumen via Meieribakken, undergang riksveg, torg ved nytt senter og videre til båthavna ved Børgin.

Rapportene vil være nyttige som bakgrunn for videre utvikling av Straumen.

Spesielt for Straumen er nærheten til fjorden, og det er påpekt at en i dagens sentrum ikke kommer seg ned til fjorden på en tilfredsstillende og god måte. I tillegg er det begrenset med båtplasser og det er utfordrende parkeringsforhold.

Inderøy 2020 skal avsluttes innen utgangen av 2014. For delprosjekt Straumen budsjetterer vi likevel med avsetninger også i 2015. Dette på grunn av at vi tror at det av tidsmessige årsaker ikke er realistisk å få avsluttet prosjektene i løpet 2014.

Det foreslås avsatt kr. 1.72 mill. kroner i investeringsmidler i 2013, og 1,20 mill i 2014 og 1,28 mill i 2015. (Eks. mva). For investering for øvrig, vises til kap 9.5 – Straumen – sentrumsutvikling. Det avsettes ikke egne driftsmidler for Sentrumsutvikling Straumen.

Kulturløft Inderøy:

I 2012 er det brukt midler fra delprosjekt Kulturløft Inderøy, til skriving av kulturplan 2013-2025. Kulturplanen skal gi klare mål og strategier for utvikling innen kommunens egne ansvarsområder og oppgaver. Kulturplanen er bygd opp rundt ti innsatsområder. I tillegg peker den ut ett område som spesielt kulturfyrtårn – arven etter Nils Aas. Kulturplanen foreslår en «kulturvisjon» - «Jordnært og himmelhøy», som skal synliggjøre en holdning og en ambisjon, som skal være ledende for kulturarbeid og kulturutvikling i Inderøy.

Kulturplanens hovedmål:

- Inderøy skal videreutvikle sin posisjon som kulturkommune.
- Kunst og kultur skal gi opplevelser og motivere til aktivitet for å fremme trivsel og helse, utvikle skapende evner, identitet og særpreg.
- Inderøy-kulturen skal være preget av profesjonalitet, god amatørkultur og bredde i idretts- og aktivitetstilbudet.
- Kultur- og fritidstilbudet skal være mangfoldig og inkluderende for både fastboende og tilreisende.

Avsatte midler til Kulturløft Inderøy i budsjett og økonomiplan forutsettes disponert til kulturaktiviteter, mindre prosjekter.

Det foreslås at det avsettes kr. 300.000 i driftsmidler per år i 2013 og 2014. Midlene forutsettes brukt til kr. 100.000 til konsulenttjenester og kr. 200.000 til arrangementer, møter og andre kultur-tiltak.

Omdømmebygging:

Delprosjekt omdømmebygging er underlagt programstyret for Inderøy 2020.

Omdømmebygging er redskapet for gjennomføring av Inderøy 2020 sine overordna mål – økt bolyst og næringsutvikling. Omdømme oppstår i skjæringspunktet mellom forventninger og opplevelser og defineres ofte som det bilde du får på netthinna når du ser eller hører kommunens navn.

I 2012 er det gjennomført en rekke tiltak knytta til omdømmebygging:

- En vellykket kommunesammenslåing.
- Godt samarbeid med Distriktsenteret.
- Besøk fra Nesset kommune. Nesset kommune har de senere år satt sterkt fokus på omdømmebygging både eksternt og internt.
- Omdømme og merkevarebygging, var tema på næringskonferansen i forbindelse med InderøyFest, 8. juni.
- Innbyggerundersøkelse blir gjennomført høsten 2012.
- Starter nå en hytteundersøkelse i samarbeid med HINT.
- Ordfører, representant fra næringslivet og kommunalsjef samfunn deltar på Omdømmeskolen
- Det jobbes med omdømmebygging i rådmannens ledergruppe.

Gjennom omdømmeskolen skal en heve kompetansen til de som arbeider med utviklingsarbeid i kommunen.

Det må legges opp til et nært samarbeid mellom delprosjektene opplevelse og reiseliv og omdømmebygging. En bør vurdere et markedsføringsprosjekt hvor kommunen sammen med private søker å synliggjøre Inderøy som lokaliseringssted for næringsliv, fastboende, fritidsboende og besøkende. Denne vurderingen må tas når forprosjektet for opplevelse og reiseliv avsluttes i januar 2013.

Det foreslås at det avsettes kr. 300.000 i driftsmidler per år i 2013 og 2014 til delprosjekt Omdømmebyggingen, med fordeling kr. 150.000 årlig til kursvirksomhet internt og eksternt og kr. 150.000 årlig til konsulentbistand.

Opplevelse og reiseliv:

Delprosjekt opplevelse og reiseliv er etablert med programstyret som styringsgruppe.

Opplevelse og reiseliv er en tydelig næringslivsatsning i Inderøy, med et stort utviklingspotensial.

I juni 2012 gjorde programstyret for Inderøy 2020 vedtak om at det etableres et forprosjekt for å starte prosessen med utvikling av opplevelse og reiseliv i Inderøy kommune. Etter en begrenset anbudskonkurranse ble Proneo AS i samarbeid med Innherred Reiseliv, valgt som konsulent til gjennomføring av et forprosjekt på 3 måneder.

Forprosjektet vil avdekke og skissere muligheter for videre satsing på opplevelser og reiseliv i Inderøy kommune gjennom å se på følgende områder:

- Styrking av vertskapsfunksjonen.
- Utvikling av Inderøy til en bærekraftig destinasjon
- Hvorvidt stedsutvikling Straumen kan bidra til utvikling også innen opplevelse og reiseliv.
- Kapasitetsøkning på overnatting
- Stimulering til økt aktivitetstilbud – kombinasjon av fysisk aktivitet og «det gode liv».

Forprosjektet vil avsluttes med en sluttokumentasjon bestående av sluttrapport og prosjektskisse for et eller flere hovedprosjekt.

Forprosjektet ledes av en prosjektgruppe bestående av representanter fra næringslivet, landbruket, Den Gyldne Omvei, InderøyFest og Inderøy kommune, med Lars H. Daling som leder.

Det legges opp til at det med bakgrunn av analyser i forprosjektet, etableres et hovedprosjekt over to år, med oppstart vinteren 2013. Forprosjektets prosjektskisse må bli førende for form og innhold i hovedprosjekt. Det foreslås at det avsettes betydelige driftsmidler fra Inderøy 2020 til Opplevelse og reiseliv, kr. 600.000 i 2013 og kr. 700.000 i 2014. Midlene skal gå til finansiering av et 2-årig hovedprosjekt innen opplevelse og reiseliv. Dette innbefatter kjøp av tjeneste til prosjektledelse, drift av prosjektet inklusiv reisevirksomhet, mindre arrangement osv.

Stedsutvikling Mosvik sentrum:

Delprosjekt Stedsutvikling Mosvik ledes av programstyret for Inderøy 2020.

Intensjonsplan – kommunesammenslåing mellom Inderøy og Mosvik kommuner inneholder ett delmål med ønske om et positivt fokus på utvikling i Mosvik.

Stedsutviklingsplan for Mosvik sentrum – «Trivsel i sentrum», fra januar 2008, er et godt grunnlag for utvikling av Mosvik sentrum. Planen er utarbeidet av Multiconsult på oppdrag fra Mosvik kommune.

På folkemøte i Mosvik i september 2012 var sentrumsutviklingsplanen et nyttig bakgrunnsdokument. Oppsummering fra gruppearbeidet som ble gjennomført på folkemøtet vil være førende for videre utvikling i Mosvik sentrum. Stikkord:

- Næringsutvikling og boligbygging i sentrum.
- Oppgradering av Vimpelivegen og Strandpromenaden.
- Museumsområdet
- Mosvang-området
- Fjorden som ressurs – næring og fritid.
- Petter Northug

Kommunen vil innta en koordinerende rolle i det videre arbeidet med stedsutvikling i Mosvik sentrum. Det vil bli etablert en styringsgruppe som skal ledes av ordføreren. Intensjonen er at det

skal dannes et partnerskap mellom næringsliv, frivillighet, private og kommunen, slik at alle berørte parter gis mulighet til å delta i utviklingen av Mosvik sentrum.

Det foreslås avsatt investeringsmidler, kr. 750.000 i 2013 og kr. 400.000 i 2014.(Eks.mva). For investering for øvrig, vises til kap 9.5 – Mosvik sentrum – stedsutvikling. På driftssiden foreslås avsatt kr. 100.000 per år i 2013 og 2014, som primært skal brukes til møter, informasjonsvirksomhet og andre driftskostnader som kan påbeløpe kommunen i prosjektperioden.

Infrastruktur og fibersatsing:

Inderøy ønsker å være en ledende kommune innenfor bredbånd og annen digital infrastruktur, og vil legge til rette for fiberutbygging til alle offentlige institusjoner i den nye kommunen.

Utbygging av bredbånd til alle grender må gis høy prioritet. Godt utbygd digital infrastruktur er en vesentlig forutsetning for utvikling av næringslivet og for bosetting (inkludert fritidsboliger).

Med bakgrunn i vedtak i kommunestyre 25.06.2012 er det lagt tydelige føringer for eventuelle engasjementer fra Inderøy kommune i bygdefiberprosjekter:

1. Prosjektene må initieres av private/frivillige.
2. Prosjektene må kunne dokumentere en egenandel for potensielle abonnenter som ligger høyere enn hva som er tilfellet ved ren kommersiell utbygging.
3. Øvrige offentlige eller halvoffentlige støtteordninger må være utnyttet fullt ut.
4. Det kommunale tilskuddet bør ikke overstige 10% av totalkostnad og bør være lavere enn privates egenfinansiering i form av kontantinnbetaling.
5. Inderøy kommunestyre er av den formening at bredbånd bør bygges ut og fungerer som annen infrastruktur. Dette innebærer at del- eller heloffentlig finansiert fiberutbygging på sikt bør kunne benyttes av flere internettleverandører.

Utbygging av fiber fra Utøy til Mosvik sentrum skal være slutført i løpet av 2013. Vi har allerede henvendelser som tilsier interesse for å utrede videre utbygging i grender. Det er foreslått å sette av en ramme på inntil 1,6 mill. kroner til bygdefiber i 2013 og 2014, likt fordelt på de to årene.

Annen stedsutvikling:

Det settes ikke av egne midler til dette delprosjektet nå. Nødvendige midler til andre stedsutvikling enn Straumen og Mosvik må finansieres over Inderøy 2020 – hovedprosjekt.

7. Budsjett – og økonomiplan. Inntekter. Disponering. Balansen

7.1 Hovedoversikt – saldering drift.

Det vises til vedlegg 1, 2, 3 og 4 med hoved- og detaljspesifikasjoner av budsjettforslaget.

Budsjettet foreslås vedtatt med bindende virkning etter spesifikasjonen nedenfor:

Forslag til budsjett/øk.plan 2013 – 2016

<i>tall i 1000 kr.</i>						
Hovedområder	Samlet oppr. Budsj.	Samlet Rev. budsj.	- Forslag til budsjett - økonomiplan			
	2012	2012	2013	2014	2015	2016
800 Fellesområde inntekter	-356 100	-354 670	-365946	-366350	-366327	-366417
- herav rammetilsk. og skatt	-348 900	-348 400	-359413	-359505	-359482	-359572
- herav naturressursskatt	-800	-800	-800	-800	-800	-800
- herav eiendomsskatt	-1 502	-1 672	-1672	-1672	-1672	-1672
- herav hjemfallsinntekter	-1 600	-1 200	-1173	-1173	-1173	-1173
810 Fellesområde diverse	49 463	44 093	46504	48190	49914	50365
- herav renter og avdrag	29 961	27 605	29804	32679	35282	35880
- herav netto avsetning	14 223	14 033	14960	13271	11892	11745
820 Avskrivinger	-5 215	-5 215	-5013	-5013	-5013	-5013
840 MVA.komp investering	0	0	0	0	0	0
Disponibelt netto drift	-311 852	-315 792	-324455	-323173	-321426	-321065
830 Fellesområde tilleggsbevilg	9 383	2 690	6475	6475	6475	6475
- herav lønnsreserver	6 945	1 366	5975	5975	5975	5975
110 Politisk virksomhet	3 239	3 239	3639	3388	3618	3388
12* Fellesadministrasjon	21 779	22 155	22109	21589	21089	21089
130 Næring, plan og miljø	3 689	3 695	3241	3141	3141	3141
2* Oppvekst	115 495	117 251	117823	117322	116822	116322
3* Helse, omsorg og sosial	117 387	123 460	127511	127961	128461	128961
410 Kultur og fritid	12 490	13 800	14180	14180	14180	14180
510 Eiendom og kommunalteknikk	27 784	28 896	28890	28890	27990	27990
52* Vann og avløp	606	606	587	227	-350	-481
600 Diverse fond	0	0	0	0	0	0
700 INVEST regnskap og lønn	0	0	0	0	0	0
SUM	0	0	0	0	0	0

Budsjett og økonomiplan er gjort opp i balanse og med sannsynlig tilstrekkelige driftsmarginer, se kommentarer nedenfor. Rammen for driften er i budsjettforslaget for 2013 satt til 324.5 mill. kroner.

I økonomiplanperioden er rammene satt med sikte på å nå en svak forbedring i ordinært netto driftsresultat over tid, se nedenfor.

Utgangspunktet for prioriteringene er gjeldende budsjett- og økonomiplan, jfr. også strateginotatet behandlet av kommunestyret sommeren 2012.

Bemerk at driftsbudsjettet belastes med kr. 606.000,- i tilskudd til VAR-området i 2012. Dette nedtrappes i økonomiplanperioden og hentes inn i slutten av perioden. Regnskapet på selvkostområdene skal gå i balanse over en 5 års periode. Se egen redegjørelse under VAR.

Bemerk også reduksjonen i rammene for plan og næring. Dette er ikke dekkende for de faktiske planer. Rådmannen vil endre på disponeringen av bemanningsressursene i de sentrale enheter og funksjoner slik at ressursrammen for næring- og planfunksjonene opprettholdes på dagens nivå. Budsjettmessig vil dette bli håndtert i ettertid.

7.2 Inntektsrammene

7.2.1 Skatt og rammetilskudd.

Anslagene på skatt og rammetilskudd med underliggende spesifikasjon er i tabellen nedenfor beskrevet for budsjett 2013, økonomiplanperioden og lang sikt.

Inntektsutviklingen	Oppr. budsjett	Revidert budsjett	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
Generelle inntekter	2012	2012	Budsjett 2013	2014	2015	2016
Rammetilskudd og skatt	349700	349200	360213	360305	360282	360372
- herav skjønn	5050	5050	3400	3400	3400	3400
- herav Ingar	15492	15492	10903	8600	6400	4300
- herav Inndelingstilskudd	16200	16200	16734	16734	16734	16734

Kommunenes Sentralforbunds inntektsprognosemodell viser to anslag avhengig av grunnlaget for beregningen av gjennomsnittlig skatteanslag – fra laveste på 359,7 mill. kroner til høyeste på 360,7 mill. kroner. I rådmannens forslag til budsjett for 2013 er det gjort et midlere anslag.

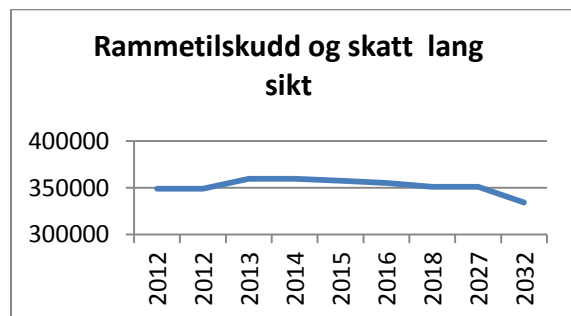
Inntektsgarantiordningen (Ingar) utgjør i 2013 et bidrag på 10,9 mill. kroner. Usikre prognoser hentet fra KS-prognosemodell viser en nedtrapping med vel 2 mill. kroner pr. år fram til 2018. Nedtrappingen av skatt og rammetilskudd i økonomiplanperioden skyldes utelukkende reduksjon i Ingar, dvs. at vi forutsetter uendrede ordinære inntekter fra skatt og rammetilskudd i økonomiplanperioden. (antar stabil befolkning som planforutsetning for økonomiplanleggingen, se foran)

Inndelingstilskuddet er justert for deflatoren – lønns- og prisstigningen - i 2013 og utgjør 16,7 mill. kroner. Det er dette tilskuddet som skal trappes ned fra 2027 til 2032.

Det faste skjønnet er redusert fra 4,5 mill. kroner til 2,9 mill. kroner. Det faste skjønnet ble vesentlig oppjustert for Inderøy i forbindelse med siste revisjon av inntektssystemet. Dette var en kompensasjon for at Inderøy kommune ikke kom inn under distriktstilskuddsordningen.

Reduksjonen på 1,6 mill. kroner må oppfattes som en korreksjon som følge av at inntektsgarantiordningen gir et så vidt gunstig utslag for vår kommune.

Anslaget for 2013 forutsetter at Inderøy kommune har samme befolkningsvekst som resten av landet fra 01.07.2012 og frem til 01.01.2013. Dette er det i utgangspunktet ikke grunn til å regne med. Ved nullvekst i Inderøy og en vekst på 0,6 % siste halvår på landsbasis gir det en mindreinntekt fra skatt og inntektsutjevning på 0,9 mill. kroner. (Når vi senere år har opplevd en bedre skatteutvikling enn budsjettert, skyldes dette en sterkere og uforutsett skatteutvikling på landsbasis.)

Inderøy kommunes kortsiktige inntektssituasjon er relativt gunstig. Dette er ekstraordinære midler som må disponeres til å forberede en inntektsreduksjon lenger frem i tid. Vi må allerede nå forberede oss på at dagens oppgaver i fremtiden skal løses til en betydelig lavere realkostnad enn i dag.

I oversikten nedenfor er den nominelle og reelle veksten i skatt og rammetilskudd dokumentert.

Beregning nominell og reell vekst skatt og rammetilskudd

Nominell økning total	10800	Kroneveksten i skatt og ramme
Nominell økning eks Ingar	15389	Kroneveksten eks Ingar
Pris og lønnsvekst 3,3 %	11514	4 % lønn og 2 % pris
Realvekst pensjonskostnad	1915	Utover ord lønnsvekst
Lønn-, pris og pensjon:	13429	Sum lønns- og prisvekst
Nye oppgaver/endret finansiering:		
Valgfag ungdomsskole	211	8 klasse 2012 og 9 klasse 2013
Gratis kulturskoletilbud	96	Del av Skole/SFO
Maks foreldrebet. barnehage	446	Opprettholder maksimalpriser
Minimumstilsk. private barnehager	133	Fra 92 % til 94 % fra 1. august
Tilskudd til rus i rammetilskudd	442	Tidligere øremerket tilskudd
Vergemålsreformen	-40	Staten overtar fra 01.07
Samhandlingsreformen	140	Ikke komp 2 % vekst
Fysioterapitilskudd - rammetilsk	0	Etter objektive nøkler fra 2013
Kvalifiseringsprogrammet - ramme	0	Etter objektive nøkler fra 2013
Sum oppgavekorrigeringer	1428	
Lønn, pris og oppgavekorrigering:	14857	
Realvekst skatt og ramme totalt:	-4057	
Realvekst skatt og ramme eks Ingar	532	

Oppsettet viser en samlet reell reduksjon fra foregående år på 4,1 mill kroner om en regner med Ingar midlene. Korrigert for Ingar er realveksten i rammetilskudd og skatt på 0,5 mill. kroner oppgavekorrigert – dvs den ordinære veksten i rammetilskudd og skatt er ytterst begrenset.

Oppsettet dokumenter tydelig inntektssystemets grunnleggende premiss; uten endringer i oppgaver som følge av befolkningsøkning eller endringer i befolkningssammensetning får vi ingen økning i kommunens reelle inntekter. Om kommunen ønsker å prioritere opp noen funksjoner – så må andre funksjoner eller tilbud nedprioriteres.

7.2.2 Andre generelle inntekter budsjettert på Fellesområde inntekter

Inderøy kommune har i 2012 ikke **eiendomsskatt** på boliger, men eiendomsskatt på verker og bruk med sats 7 promille i Mosvik og 2 promille i resten av Inderøy. Kommunen har dispensasjon for kravet om samme sats i 2013 og 2014.

Det foreslås ingen endringer i eiendomsbeskatningen i 2013. Fra 2014 må vi harmonisere skattesatsene og etablere en felles sats for hele kommunen. Harmonisering kan skje – om aktuelt – til høyeste sats brukt i den ene av de to avviklede kommuner. I økonomiplanperioden er inntekter fra eiendomsskatt så lang lagt på samme nivå.

Av en samlet inntekt fra eiendomsskatt på 1,67 mill. kroner utgjør kraftverk (Mosvik) 1,28 mill. kroner. Ved en harmonisering i 2014 vil verker og bruk måtte beskattes med en (harmonisert) sats på 5 promille for å opprettholde inntektsnivået.

Regjeringen har fremmet forslag om at kommunene kan basere utskrivning av eiendomsskatt på boligeiendom - på ligningsmyndighetenes formuesfastsettelse. Forslaget gjelder kun boligeiendommer Etter forslaget vil ordningen kunne benyttes fra skatteåret 2014. For 2014 skal det i følge forslaget gjøres en obligatorisk reduksjon i formuesgrunnlagene med 33 % - før eventuell lokal reduksjonsfaktor og eventuelt bunnfradrag. Fra 2015 vil den obligatoriske reduksjonsfaktoren være 20 %. Om dette blir vedtatt vil det gjøre det betydelig enklere – og rimeligere – for kommunene og innføre eiendomsskatt. *Rådmannen tilrår at det legges fram en egen sak vedrørende eiendomsskatt og bruken av eiendomsskatt til drøfting i god før neste budsjett og økonomiplanrevisjon.*

Det er inngått kontrakt om leveranser av **konsesjonskraft/hjemfallsinntekter** med bindende virkning for 2013. (via Kommunekraft) Dette gir et presist grunnlag for å fastsette inntektsanslaget for 2013.

Rentekompensasjon investering omfatter kompensasjoner for en lang rekke lån som er tatt opp til skole og sosialformål over årene. De siste årene er det rentekompensasjonsordningen for skolebygg som har betydning. Kompensasjonene gis på grunnlag av søknad innenfor gitte rammer. Inntektsanslaget for 2013 er satt på grunnlag av oppgaver fra Husbanken.

7.2.3 Øremerkede inntekter og egenbetaling.

Kommunens generelle frie inntekter utgjør 365,9 mill. kroner, rente- og avdragskompensasjon inkludert. De samlede inntekter utgjør – se Budsjettskjema vedlegg 3 – 480,6 mill. kroner. Dette er inntekter som føres på driftsområdene.

Det vises til kommentarer på de ulike driftsområdene.

Rådmannen legger til grunn følgende hovedforutsetning for fastlegging av avgifter, gebyrer, egenandeler og husleie mv:

- Inderøy kommune skal ha egenandeler/egenbetaling på nivå med Innherredskommune.
- Inderøy kommune er ordinært en inntektssvak kommune og som - i motsetning til nabokommuner – ikke har eiendomsskatt på boliger. Det virker derfor noe urealistisk å prioritere et lavere egenandelsnivå. Det vil i så fall innebære et bevisst valg om å tilby mindre kommunale tjenester enn nabokommunene.
- Var-området. Det forutsettes at områdene skal vise selvkostdekning over en periode på 5 år. Vi får en relativt sterk økning i vannavgiften inneværende år på grunn av betydelige investeringer. Motsatt reduseres avløpsavgiften tilsvarende.
- Kulturskolen. Prisene økes med i underkant av 4 %.
- Barnehagene. Vi følger maksprisbestemmelsene.
- Skolefritidsordningen. Prisene økes med 8 %.

7.3 Kapitalutgifter. Renter og avdrag.

Nivå og utvikling i kapitalutgiftene – renter og avdrag - er en konsekvens av:

- Nivå på - og vekst i - investeringsutgiftene.
- Netto driftsresultat og disponeringen av dette.
- Rentenivå
- Avdragstakt

Det vises til beskrivelsen av investeringsprogrammet og lånebehovet under punkt. 9.1. Det er en betydelig investeringsplan som skisseres for økonomiplanperioden – i praksis historisk høye investeringer om de kommer til realisering.

I praksis skyldes nivå-hevningen 141 mill. kroner brutto til nytt oppvekst- og kultursenter innarbeides i investeringsplanene.

Rente (netto eks renteinntekter) og avdragsbudsjettene ser slik ut – se hovedoversikten over:

Netto renter og avdrag	Oppr. budsjett	Revidert budsjett	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
	2012	2012	Budsjett 2013	2014	2015	2016
Netto renter	11123	11884	9849	11179	12282	12880
Ordinære avdrag (minimum)	16000	16000	19955	21500	23000	23000
Ekstra avdrag	2838	2838	0	0	0	0
Renter og avdrag av skatt og rammetilskudd	8,57	8,80	8,27	9,07	9,79	9,96

Kommunen vil ved inngangen til budsjettåret ha en brutto lånegjeld på ca. 401 mill. kroner og ved utgangen av økonomiplanperioden en beregnet bruttogjeld på ca 495, 8 mill. kroner.

Med avdragsbetalinger på rundt 20 mill. kroner ligger gjennomsnittlig nedbetalingstid på lån på litt over 20 år. Avdragsbetalinger føres opp med beregnet minimumsavdrag i budsjett- og

økonomiplanperioden. Minimumsavdraget beregnes ut fra beregnede avskrivninger i løpet av budsjettåret multiplisert med forholdstallet brutto lånegjeld/anleggsverdier(eks tomteverdier) ved inngangen til budsjettåret.

I forslaget til budsjett og økonomiplan foreslås at netto driftsoverskudd ikke disponeres til ekstraordinær nedbetaling av gjeld, men i stedet (for en del) avsettes til investeringsfond. Dette investeringsfondet vil på et hensiktsmessig tidspunkt kunne disponeres til finansiering av løpende investeringer alternativt nedbetaling av gjeld.

Dette opplegget begrunnes primært med at vi oppnår høyere renter på plasseringer i bank enn hva vi betaler i renter på lån. Sekundært gir det en likviditetsfordel uten at dette hensynet skal tillegges stor vekt.

Snittrentenivået for lån i 2012 ble prognostisert til 3,2 % i budsjettforslaget for 2012. Dette er noe høyt. Løpende renter på innlån er ca 2 %. På plasseringer oppnår vi i snitt over 2,5 %.

Vi ser tegn til at rentemarkedene er i ferd med å snu; langtidsrentene er på veg opp etter en relativt lang periode med reduksjon.

Ut fra gjeldende markedsrenter legger vi til grunn en nettorentesats (vektet lån og plasseringer) på i snitt 2,7 % fram til 2016. Dette kan synes optimistisk men vi kan pr. i dag rentesikre til denne satsen eller noe lavere.

Inderøy kommune har rentesikret p.t. ca 50 % av brutto lånemasse – fordelt på perioder inntil 10 år. Uten ytterligere(eller endringer i) sikring vil rentesikringen være redusert til ca 15 % ved utgangen av økonomiplanperioden.

Av oversikten fremgår at rente og avdragsutgiftene reelt sett vil utgjøre en svakt økende andel av skatt og rammetilskudd frem til 2015. Dette kan synes å være i konflikt med en langsiktig strategi for ytterligere og redusere kapitalkostnadene.

Langtidsanalyse indikerer at det bør være mulig å håndtere dette investeringsvolumet også langsiktig om vi greier å opprettholde dagens befolkning. En reduksjon vil gjøre det utfordrende. En reduksjon i befolkning kombinert med en ugunstig renteutvikling vil gjøre det ekstra utfordrende. (En økning i rentenivået på 2 % representerer isolert sett en økonomisk utfordring på ca 10 millioner kroner. En permanent økning i rentenivåene har dog en motsatt effekt på pensjonskostnadene slik at nettoeffekten må antas å bli mindre.)

Økonomiplanen indikerer at kommunen kan være i stand til å gjennomføre et investeringsprogram i denne størrelsesorden uten omfattende omstruktureringer av tjenestetilbudet eller innføring av eiendomsskatt i økonomiplanperioden.

Det er like klart at en eventuell satsning i dette omfang vil øke sannsynligheten for at både strukturgrep må tas og eiendomsskatt på boliger innføres. Det vil i så fall bety at Inderøy vil måtte innrette seg slik nabokommunene i Innherred gjør eller planlegger å gjøre.

7.4 Lønn, pris og pensjon. Avsatte lønnsreserver.

Lønnsveksten

Lønnsoppgjøret, effekten av lønnsoppgjør og den budsjettmessige håndteringen er beskrevet i tabellen nedenfor. Vi bygger alle anslag og beregninger på sentralt gitte forutsetninger. Inderøy kommune er en norsk mediankommune og med tilstrekkelig presisjon kan en anta at lønnsoppgjørene gir det samme utslag for Inderøy kommune som de gjør for kommunesektoren samlet.

	Virknings- tidspunkt	Kommuner
Overheng til 2012		0,6 %
Anslag lønnsglidning		0,2 %
Generelt tillegg - 2,7 % -min kr. 12000	6. juni 2012	1,8 %
Garantilønn - minstelønnsgaranti (33800/20 år)	6. juni 2012	0,5 %
Lørdags-/søndagstillegg - 50 pr time	6. juni 2012	0,3 %
Viderefør av lokale tillegg/kompetansetillegg	6. juni 2012	0,1 %
Midler til lokale forhandlinger 1.2 % pr dato	1. august 2012	0,5 %
Beregnet årslønnsvekst 2011-2012		4,0 %
Lønnsvekst 1.1.2012- 31.12.2012		6,30 %
Anslag overheng til 2013		2,90 %
Statsbudsjettet - antatt snittvekst lønn		4,00 %
Antatt årseffekt av lønnsoppgjør 2013		1,10 %

Lønnsoppgjøret i 2012 er gjennomført innenfor forutsatte rammer og føringer. Lønnsoppgjøret gir en gjennomsnittlig lønnsvekst fra 2011 til 2012 på 4 %.

I Nasjonalbudsjettet legges til grunn en forventning om en gjennomsnittlig vekst i lønnskostnadene på 4 % fra 2012 til 2013. Oppgjøret i 2012 gir en effekt på 2,9 %. Dette skyldes at det gis store lønnstillegg fra 01.08 ved årets oppgjør. Det forventes altså at neste års mellomoppgjør vil gi en årseffekt på 1,1 %.

Prisveksten

Den gjennomsnittlige prisveksten – dvs. prisøkning på andre innsatsfaktorer enn lønn – er prognostisert til 2 %.

Virksomhetene er ikke uten videre kompensert for denne. I det ligger en generell motivasjon til effektivisering.

Avsetninger til lønnsøkninger i budsjettet.

I budsjettet er hoveddelen av lønnskostnadsveksten fordelt på driftsområdene. Det gjelder effekten av oppgjøret i 2012 som gir en effekt på 2,9 % i 2013. Forventet effekt av mellomoppgjøret i 2013 er lagt inn på fellesområdet og ikke fordelt.

Beregningsgrunnlag lønnsavsetninger:	Lønnsgrunnlag	232000
Gjennomsnittlig lønnsvekst netto:		9300
Avsatt virksomhetsområdene:		3325
Tilleggsavsetninger - ikke fordelt:		5975

Våre budsjettavsetninger til å dekke lønnsveksten beregnes ut fra et grunnlag på netto 232 mill. kroner. Vi la til grunn 215 mill. kroner siste år – det viser seg i ettertid å være noe lavt.

Den samlede avsetning på 9,3 mill. kroner fordeles med 3,32 mill. kroner på virksomhetsområdene og 5,98 på den sentrale reserven. Av dette utgjør ca 2,54 mill. kroner avsetning til dekning av kommende års mellomoppgjør (1,1 %) og ca 3,44 mill. kroner effekten av årets lokale oppgjør som ennå ikke er lagt ut i budsjettene.

Pensjon – kostnadsbelastning.

Pensjonskostnadene øker mer enn den alminnelige lønnskostnadsveksten. Veksten i kostnader og innbetalinger representerer en utfordring for kommunesektoren både driftsmessig og likviditetsmessig. I Kommunaldepartementets budsjettproposisjon er dette spesielt omtalt og på en måte som understreker både den kortsiktige og langsiktige utfordring.

Premieinnbetalingen er den faktiske premien som innbetales til vårt pensjonsfond. Pensjonskostnad er det som belastes driftsregnskapet. Premieavviket er differansen mellom premieinnbetaling og pensjonskostnad.

Premieinnbetalingene kan fra år til år variere ganske mye som følge av variasjoner i lønnsoppgjør, endringer i rentenivåer/avkastning i kapitalmarkedene og endringer i forskriftskrav til pensjonsordninger. (skjerpede soliditetskrav mv) Pensjonskostnadene fastsettes på et mer forutsigbart grunnlag. Under stabile forhold vil i prinsippet differansen mellom premieinnbetaling og pensjonskostnad utligne seg.

De siste års sterke lønnsøkninger kombinert med fallende avkastning og skjerpede soliditetskrav har gitt vesentlig negative avvik over år. Inderøy kommune praktiserer 10 års nedbetaling av premieavviket. Dette beskytter mot overraskende negative bidrag til regnskapene, men har altså medført en vesentlig akkumulering av premieavvik. (p.t. over 30 millioner kroner)

Vi har i 2013 budsjettet med en pensjonskostnad på 31,1 mill. kroner. Den samlede pensjonskostnad er i sin helhet belastet driftsområdene med unntak av kr. 514.000,- som er lagt inn på fellesområde diverse for å sikre korrekt belastning.

Pensjonskostnader	Vedtatt	Revidert	Økonomiplan - faste priser. Basis 2012			
	budsjett	Anslag	Budsjett			
	2012	2012	2013	2014	2015	2016
Beregnete pensjonskostnader	32008	29494	31120	31620	32120	32620

Pensjonskostnadene(inkl administrasjonskostnader) reduseres i forhold til opprinnelig budsjett og øker med 5,5 % i forhold til revidert budsjett. (til sammenligning er lønnsveksten på 5,5 %)

Siste oppgaver fra pensjonsleverandørene viser et kostnadsanslag inneværende år på 27,24 mill. kroner og et anslag kommende år på 30.051 mill. kroner, eller en økning på ca 11 %.

Vi har valgt å legge inn en reserve i budsjettet på ca 1 mill. kroner for å hensynta usikkerhet som vi regner med er større oppover enn nedover.

7.5 Andre fellesinntekter eller felles utgifter. (Fellesområde diverse)

Det vises til vedlagte funksjonsskontoplan med detaljerte spesifikasjoner.

Den eneste reelle endringen og som ikke er kommentert under andre avsnitt gjelder følgende:

- Egenkapitalinnskudd KLP økes fra 0,85 mill. kroner til 1,016 mill. kroner. Dette er en ren følge av forskriftsmessige krav til egenkapitaldekning.
- Vi foreslår å øke den årlige avsetningen til tap på fordringer fra kr. 110.000,- til kr. 210.000,-. Det kan være grunn til å øke tapsavsetningene, jfr. f.eks den sterke økningen i tildelingene av startlån.

7.6 Netto driftsresultat. Disponering. Fondsavsetninger og fondsbruk.

Nedenfor er spesifisert på hovedområder budsjetterte og planlagte fondsavsetninger og fondsbruk når det gjelder drift og investering.

Netto driftsresultat er differansen mellom løpende driftsinntekter og løpende driftsutgifter, inkludert renter og avdrag, og er et mye brukt mål for balansen i kommuners drift. Over tid er kommunen avhengig av et positivt resultat. På kort sikt kan kommunen balansere budsjetter gjennom å disponere av eventuelle fondsavsetninger til driftsformål. (se budsjettvedlegg 3 for nærmere spesifisering)

Budsjettbalansen	Oppr.	Revidert	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
	budsjett 2012	budsjett 2012	Budsjett 2013	2014	2015	2016
Netto driftsresultat	23494	24366	26872	22880	20680	21557
Ingar-midler	15492	15492	10903	8600	6400	4300
Mva - investering	10000	10900	13962	17740	16490	3650
Inndelingstilskudd	16200	16200	16734	16734	16734	16734
Korrigert netto driftsresultat	-18198	-18226	-14727	-20194	-18944	-3127

En positiv differanse mellom løpende driftsinntekter og driftsutgifter gir grunnlag for en forutsigbar tjenesteyting, egenfinansiering av investeringer og avsetninger til fond for «senere» bruk av penger.

Naturlig nok er et positivt netto driftsresultat avgjørende for at driften over tid ikke genererer negativ likviditet og behov for kassakreditt mv.

Sentrale normer for netto driftsresultat er 3 % av sum driftsinntekter innenfor dagens regnskapsregime og hvor mva-refusjon investering regnes som driftsinntekt. Denne ordningen faller bort fra 2014 da mva-refusjon investering skal føres i investeringsregnskapet. Det vil være naturlig fra

det tidspunkt å redusere normkravet og rådmannen foreslår at Inderøy kommune bruker 1 % - eller 5 mill. kroner - som referansepunkt for egen økonomiske planlegging. (jfr. målekartet)

Avsetninger. Egenfinansiering investering.

Av hovedoversikten fremgår at netto avsetning over fellesområdet er budsjettert til 14,96 mill. og er fallende utover i økonomiplanperioden.

Midlene foreslås disponert som beskrevet i oversikten nedenfor:

Avsetninger	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
	Budsjett			
	2013	2014	2015	2016
Egenfinansiering investering	2000	0	0	0
Disposisjonsfond:	6960	5271	3892	3745
- herav Inderøy 2020	3000	2000	0	0
- herav Vedlikehold kommunale bygg	1000	1000	1000	1000
- herav til "ordinært" disp.fond	1000	1000	1000	1000
- herav Rentefond	1960	1271	1892	1745
Investeringsfond	6000	8000	8000	8000
	14960	13271	11892	11745

Avsetningene foreslås fordelt på ulike «øremerkede» disposisjonsfond og begrunnelsen sammenfattes slik:

Inderøy 2020 prosjektet er vårt sentrale samfunnsutviklingsprosjekt og et av de sentrale bidrag til å sikre en stabil folketallsutvikling. Det vises til den relativt omfattende redegjørelsen for hvordan disse midlene er tenkt brukt over en to års periode.

Vedlikeholdsbehovet er nærmest utømmelig. Vedlikeholdstiltak med lang «avskrivningstid» bør prioriteres.

Det ordinære disposisjonsfondet bør bygges opp over tid for å møte uforutsette driftskostnader eller uforutsett inntektstap. Med gradvis reduserte muligheter for «tidligfinansiering» av investeringer vil det her også være et likviditetsargument.

Vi er i ferd med å legge planer som baseres på lave rentenivåer. Det er flere måter å møte usikkerhet rundt renteutviklingen på. En måte er å rentesikre lån. En alternativ måte som nok mange vil mene er mer rasjonell er å bygge rentefond i perioder med lav rente som disponeres av i perioder med høy rente.

Rådmannen foreslår å bygge opp investeringsfond i en periode fremover. Dette gir frihetsgrader og positive nettorenteeffekter i perioder hvor sikker plasseringsrente er høyere enn lånerenten.

8. Virksomhetsområdene. Til disposisjon drift.

Disponible midler til virksomhetsområdene (budsjettert på virksomhetsområdene) fremkommer slik: (ref. hovedoversikten)

	<i>Oppr</i>	<i>Revidert</i>	<i>Budsjett</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
Disponibelt netto drift	-311 852	-315 792	-324455	-323173	-321426	-321065
830 Fellesområde tilleggsbevilg.	9 383	2 690	6475	6475	6475	6475
- herav lønnsreserver	6 945	1 366	5975	5975	5975	5975

Det ble satt en planleggingsramme for driftsområdene samlet i 2013 på 310.1 mill. kroner netto i 2012 priser. Denne rammen er lagt til grunn for driftsrammene i 2013:

- Planleggingsramme strateginotat: 310,1 mill. kroner
- Pris og lønnsjusteringer/deflator 3,3 %: 10,2 mill. kroner
- Pensjonskostnader på fellesområder ført på driftsområdene: 2,5 mill. kroner
- Oppgaveendringer – finansieringsendringer statsbudsjettet: 1,4 mill. kroner
- Pris- og oppgavekorrigert driftsramme, ref Strateginotat: 324,2 mill. kroner

Rådmannens forslag til netto driftsramme for 2013 er om lag samsvarende med den planleggingsrammen som ble lagt i juni.

Oppgave og pris og lønnsjustert revidert budsjett for 2012 ville gi en driftsramme på ca 329,1 mill. kroner. Det ligger en innstramning eller effektivisering på netto ca 5 mill. kroner i budsjettforslaget sammenlignet med revidert budsjett og ca 1 mill. kroner sammenholdt med opprinnelig budsjett.

Nettoendringen fremkommer som en sum av virkninger som vedrører både inntekter og utgifter på virksomhetsbudsjettene.

Avsetninger til lønnsreserver er begrunnet i eget punkt over.

Det er lagt inn kr. 500.000,- til disposisjon for formannskapet. Det er naturlig etter hvert å normalisere nivået på denne posten.

8.1 Politisk styring

Virksomhetsområdet

Området omfatter underliggende funksjoner som ordfører, kommunestyre, valg, kontroll og revisjon, diverse råd og nemnder og overformynderiet. Det vises til kommunens hjemmesider for nærmere beskrivelse av områdene.

Status og utfordringer

Politisk aktivitet gjennomføres inneværende år i henhold til fastsatte planer.

Vi registrerer et mindre overforbruk på kommunestyre, formannskaps- og hovedutvalgene inneværende år. Dette skyldes hovedsakelig en noe forsiktig budsjettering av kostnader knyttet til møtevirksomheten første år etter kommunesammenslåingen.

Innføringen av nye arbeidsmetoder - som papirfrie møter og overføring av kommunestyre på nett - har gått relativt smertefritt. Vi vil kommende år bruke nødvendig tid på og kvalitetssikre funksjonaliteten og brukervennligheten.

Med et relativt høyt antall kommunestyrerepresentanter og konsekvent dagmøter vil våre kostnader til politisk virksomhet naturlig nok ligge relativt høyt.

Driftsbudsjett

Politisk virksomhet mm	Oppr. budsjett	Revidert budsjett	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
	2012	2012	Budsjett 2013	2014	2015	2016
Politisk styring	2155	2155	2572	2342	2572	2342
Kontroll og revisjon	972	972	977	977	977	977
Diverse råd, nemnder mv	112	112	90	69	69	69
Netto driftsutgifter	3239	3239	3639	3388	3618	3388

Endringsoversikt - politisk virksomhet spesifisert	2013
Netto driftsutgifter - opprinnelig 2012	3239
Lønnsoppgjør	40
Korrigerende prisnivå	5
Overformynderi overføres Fylkesmann fra 01.07.13	-22
Nye tiltak	387
- herav valg	230
- herav økt aktivitet (antall møter, utgiftsdekning etc.)	147
Rammeforslag 2013	3639

Den viktigste kostnadsøkningen følger av valgavviklingen i 2013 og hvor vi bygger vårt anslag på faktiske kostnader siste valg.

Overformynderiet overføres til fylkesmannen fra 01.07.2013. Arbeidet er allerede i gang med å forberede overføringen.

8.2 Fellesadministrasjon

Virksomhetsområdet

Virksomheten eller ansvarsområdet omfattes av funksjonene administrasjon, personal og kompetanse, servicetorg, IKT-tjeneste, diverse fellesutgifter, felles rådgivningstjenester barnehage og grunnskole, salg og skjenkebevilgning mv.

Driftsbudsjettet

Forslag til driftsbudsjett – endringsbilde fra opprinnelig budsjett 2012 til forslag driftsbudsjett 2013

Endringsoversikt – fellesadministrasjon, service og støtte.	2013
Netto driftsutgifter - opprinnelig 2012	21779
Lønnsoppgjør	225
Korrigerende prisnivå	-400
- herav redusert kostnad avtale personal	-200
- herav redusert kostnad Inn-Trøndelag skatteopprekker	-75

- herav redusert kostnad - lisenser	-125
Nye tiltak/omstilling	505
- herav styrking kompetanse og hms	150
- herav bortfall av bruk av disp.fond (Inderøy 2020-midler)	750
- herav redusert kostnad - Invest regnskap og lønn	-120
- herav kostnad kurs/opplæring/møter	120
- herav innstramming IKT	-170
- herav innstramming servicetorg	-215
- herav økt inntekt salg/skjenkebevilling	-10
Rammeforslag 2013	22109

Driftsbudsjettforslaget på funksjonsnivå – en oversikt:

Fellesadministr. – service og støtte	Oppr. budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
			Budsjett 2013	2014	2015	2016
Administrasjon*	7509	7568	8223	8223	8223	8223
Personal og kompetanse	3584	3469	3425	3425	3425	3425
Servicetorg	5962	6164	6020	5500	5000	5000
IKT-tjenester	4759	4773	4486	4486	4486	4486
Salg og skjenkebevilling	-35	-35	-45	-45	-45	-45
Andre kulturaktiviteter	0	250	0	0	0	0
Interne finanstransaksjoner	0	-750	0	0	0	0
Netto driftsutgifter	21779	21439	22109	21589	21089	21089

*rådgiver oppvekst, økonomi/innkjøp inngår i adm.

Den mest merkbare forutsetningen for kommende års driftsbudsjett er at det i løpet av driftsåret er lagt inn en reduksjon på inntil 200 % merkantil stilling (naturlig avgang på forskjellige tidspunkt). Dette planlegges løst i sammenheng med en større gjennomgang/ omlegging av drift og oppgavefordeling

Ellers er det foretatt moderate kutt i enkeltposter i forhold til driftsbudsjettet i 2012, som ikke antas å ha vesentlige konsekvenser for drift.

Når det gjelder budsjett for IKT-tjenester sett i forhold til arbeidet med utviklingen av ny felles INVEST-enhet, vil dette ikke merkes fordi eksisterende budsjett er lagt inn som forventet innsats i den nye enheten. Det vil kun bli gjenstand for en budsjett-teknisk forandring.

Status og utfordringer

Virksomhetsområdet er det området som direkte og indirekte sett har vært mest berørt av kommunesammenslåingen. Det er også dette området hvor kravet til uttak av mulige gevinster ved sammenslåingen er sterkest. Dette skal skje ved naturlig avgang.

Forutsetningen om naturlig avgang gir ikke full kontroll over hvor raskt økonomisk besparelser kan tas ut. Vi ser visse forsinkelse som kan medføre problemer med fullt ut å nå budsjettbalanse inneværende år.

Planlegging for redusert bemanning i stabs- og støttefunksjoner – for å ta ut synergieffekter – sammenfaller med våre anstrengelser for å styrke stabs- og støttefunksjonene kvalitativt. Det er

etablert et eget prosjekt som spesielt ser på hvordan sentral stab og støtte skal bistå de desentrale enhetene. (skolene)

Arbeidet med etablering av en felles IKT tjeneste er i slutfasen, og planen er iverksetting fra 01.01. med Steinkjer som vertskommune. Kommende år vil medgå til å realisere det potensialet som en felles IKT-funksjon antas å representere.

Utviklingsinnsatsen kommende år vil være knyttet til pågående prosesser som arbeidet med samfunnsplanen, et sett av arbeidsgiverpolitiske planer og retningslinjer, HMS, nærvær og heltid, kompetanseutvikling, kompetansearbeidet med å utvikle det IKT-baserte kvalitetssystemet med avvikshåndteringssystem, og generelt arbeidet med å utvikle stabs-, støtte og servicetorgfunksjoner. Kommunen har søkt om deltakelse i det sentrale programmet «Sammen for en bedre kommune» og en forsterket satsning for økt nærvær vil naturlig legges under prosjektet om vi blir med.

Prioritering, ressursbruk og effektivitet. Kostra.

I en ressursmessig sammenstilling fra 2011 (Kostra) ligger de to kommunene Mosvik og Inderøy godt over sammenlignbare kommuner i utgifter til administrasjon og styring (inkludert altså politisk virksomhet). Det er jo også på dette området kommunesammenslåingen forutsettes å gi de relativt største besparelser.

Telemarksforskning beregnet at kostnadene for de to kommunene samlet i 2010 lå ca 6,2 mill. kroner over sammenlignbar kommunegruppe.

2011 tallene viser noe av det samme. Forbruksnivået ligger ca 20 % over sammenlignbare kommuner, ca 10 % over Nord-Trøndelag og ca 15 % under landsgjennomsnitt. 20 % representerer i kroner i underkant av 6 mill. kroner.

Det vil være svært vanskelig å si noe betydningsfullt om denne ressursinnsatsen kan leses i kommunens målinger på produktivitet eller ytelser.

Vi har kun drevet «den nye Inderøy kommune» i under ett år – og arbeidet med å etablere og konsolidere driftsorganisasjonen er ikke ferdigstilt.

I budsjett 2012 er netto reduksjonen i kostnadene på området reelt sett i overkant av 4 mill. kroner. Vi viderefører reduksjoner i bemanning og andre kostnader i 2013 og 2014 med i størrelsesorden 1 mill. kroner. Grovt sett skal vi da ha tatt ut synergieffekter og etablert kostnadene til administrasjon styring på et «konkurransedyktig» nivå.

Målsettinger for budsjett og økonomiplanperioden.

Det vises til de generelle merknader om arbeidet med å utvikle et målekart i henhold til prinsippene i BMS.

De viktigste mål for virksomhetsområdet i 2013 og fremover kan beskrives:

- arbeide videre med å tilpasse bemanningssituasjonen i forhold til rammene.
- forsterke merkantil støtte til desentrale enheter (skolene).
- realisering av felles IKT-tjenester innen Invest.
- forsterket satsning for økt nærvær, blant annet gjennom deltakelse i «Sammen for en bedre kommune».
- arbeide med et sett av arbeidsgiverpolitiske planer og retningslinjer, HMS, heltid, kompetanseutvikling, IKT-baserte kvalitetssystemet.

Kommunen har søkt om deltakelse i det sentrale programmet Sammen for en bedre kommune og en forsterket satsning for økt nærvær vil legges under dette prosjektet, om vil blir med.

Investeringsbudsjettet

Investeringene er knyttet til IKT-investeringer og beskrevet under investeringsavsnittet.

8.3 Næring og plan

Virksomhetsområdet

Virksomhetsområdet omfatter funksjonene plan, byggesak og kart, kommunal næringsvirksomhet, landbruksforvaltning, miljø, natur og friluftforvaltning. Det vises til kommunens hjemmesider for nærmere beskrivelse.

Administrativt er ansvaret for funksjonene tillagt enhet for næring og plan. Det overordnede politiske ansvaret er delt mellom formannskapet (næringsutvikling) og hovedutvalg natur.

Rådmannen planlegger å dele oppgavene på to administrative enheter fra 01.01.2013 – en enhet/stab for plan, byggesak og oppmåling og en enhet for næring. Dette påvirker i utgangspunktet ikke budsjettene på rammenivå.

Driftsbudsjettet

Endringene kan spesifiseres slik og er kommentert nedenfor:

Endringsoversikt - næring og plan spesifisert	2013
Netto driftsutgifter - opprinnelig ramme 2012	3689
Lønnsoppgjør	12
Korrigert prisnivå - Kjøp fra andre (Innherred Reiseliv - Innherredsprogr.)	-95
Nye tiltak/omstilling	-365
- herav karlegging biologisk mangfold	100
- herav bortfall av bruk av disp.fond (Inderøy 2020-midler)	200
- herav uttak 100 % stilling	-690
- herav økt lønnsutg. - ekstrainnleie	25
Rammeforslag 2013	3241

Driftsbudsjettforslaget på funksjonsnivå – en oversikt:

Næring og plan	Oppr. budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013 Budsjett	2014	2015	2016
Plan, byggesak og kart mv	1175	1175	1291	1191	1191	1191
Kommunal næringsvirksomhet	867	1067	282*	282	282	282
Landbruksforvaltning	1284	1290	1296	1296	1296	1296
Miljø, naturforv. og friluftsliv	363	363	372	372	372	372
Interne finanstransaksjoner	0	-200	0	0	0	0
Rammeendring økonomiplan						
Netto driftsutgifter	3689	3695	3241	3141	3141	3141

*Det ligger en 100 % stilling på rådmannskapet knyttet til omorganiseringen av næringsarbeidet som ikke er synliggjort i budsjettet til enhet næring og plan. Denne ressursen skal i sin helhet brukes til næringsutvikling og ledelse av ny næringsenhet.

Drift

Kostnadssiden består i hovedsak av lønnsrelaterte kostnader. Øvrige kostnadsposter er drifts- og serviceavtaler knyttet til kommunens kartprogrammer for plan/byggesak/oppmåling inkl. saksbehandlingsløsninger (Norkart), samt politisk vedtatte satsinger som Innherred reiseliv og lokal turistinformasjon.

Korrigert prisnivå – er ikke forklart

Det er under funksjon 3010 plan avsatt kr 100.000 til supplerende kartlegging av biologisk mangfold som grunnlag for ny miljøplan.

I 2012 har en del av bemanningsressursene vært finansiert over Inderøy 2020. Rådmannen finner dette uhensiktsmessig og tar ut denne finansieringen fra 2013.

Budsjettmessig er det av tekniske grunner lagt inn en avkortning med en stilling i budsjettåret 2012.

Dette etterlater et feilaktig inntrykk av den egentlige situasjon ettersom området vil bli tilført en «tilsvarende» helstilling fra felles administrasjon. Vi vil komme tilbake til en budsjettrevisjon.

Status og utfordringer 2013-2016

I bemanning er det relativt få stillinger knyttet til disse funksjonene, samtidig er funksjonene sentrale med en betydelig kontaktflate mot næring og befolkning. Byggesaksområdet, oppmåling, og plan – er sammen med jordbruks- og næringsområdet – noen av de mest publikumsbesøkte tjenester.

Det ytes gode tjenester og utfordringen blir å forbedre disse. Gjennom en utskilling av de meste næringsrettede funksjoner og ressurser i en egen enhet regner vi med å kunne spisse tjenesteytingen ytterligere på næringsområdet. På næringsområdet må det arbeides systematisk slik at det skapes gode vekstvilkår for gründere av ulike typer, det må tilrettelegges for vekst og knoppskyting i etablert næringsliv og det må arbeides for å trekke virksomheter utenfra til Inderøy.

Ut fra 2011 tall for Kostra kan en legge til grunn at vi bemanningsmessig er rimelig godt utrustet på disse områdene sammenholdt med sammenlignbare kommuner.

Målsettinger 2013 - 2016

Det vises til arbeidet med ny kommuneplan, næringsplan mv. Vi vil gjennom dette arbeidet formulere nye samfunns- og næringsmål og avledede mål for kommunens egen innsats på området.

Det skisseres noen delmål - retningsmål - for de ulike funksjonene:

- ferdigstilling av planer i henhold til planstrategi
- ytterligere forsterket satsning på næringsarbeidet i nær dialog med næringslivet
- frister for saksbehandlingstid skal overholdes.
- økt bruk av IKT i saksbehandlingen. Søknadsbehandlingen over på elektronisk verktøy.
- lav terskel for henvendelser og brukerkontakt

Planrevisjoner og utredninger 2013 -2016

Plan (ny, revisjon, utgår)	2013	2014	2015	2016
Kommuneplanens samfunnsdel	Vår			
Kommuneplanens arealdel	Sommer/høst			
Strategisk næringsplan	Vår			
Miljøplan		Vår		
Trafikksikkerhetsplan	Årlig revisjon	Årlig revisjon	Årlig revisjon	Årlig revisjon

Investering

Det vises til eget avsnitt under investeringskommentarer.

8.4 Oppvekst. Skoler og barnehager.

Virksomhetsområdet

Området omfatter grunnskole, skolefritidsordning, barnehager, voksenopplæring og kjøp av tjenester fra PPT.

Driftsbudsjettet

Endringene kan spesifiseres slik og er kommentert nedenfor:

Endringsoversikt - oppvekst, skole og barnehage spesifisert	2013
Netto driftsutgifter - opprinnelig 2012	115495
Tekniske korrigeringer	-400
- herav innstramming/omfordeling bhg.	-400
Lønnsoppgjør	4388
Effekt vedtatte tiltak	190
- herav tilskudd private barnehager	190
Nye tiltak/omstilling	-1850
- herav gjenopprettelse av bundne fondsmidler - leseprosjekt	200
- herav timetallsutvidelse valgfag u-skole	250
- herav mobilskole	50
- herav medlemskap i ungt entreprenørskap	50
- herav innstramming/omstilling bhg. (mosvik)	-200
Innstramming/omstilling oppvekstområdet (skole)	-2200
Rammeforslag 2013	117823

Driftsbudsjettforslaget på funksjonsnivå – en oversikt:

Oppvekst. Skole og barnehage	Oppr.	Revidert	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
	budsjett	budsjett	Budsjett			
	2012	2012	2013	2014	2015	2016
Førskole/barnehage*	40326	41243	41300	41050	40800	40550
Grunnskole*	72687	73442	73884	73634	73384	73134
Voksenopplæring	692	700	708	708	708	708
Skolefritidstilbud	1790	1866	1931	1930	1930	1930
Netto driftsutgifter	115495	117251	117823	117322	116822	116322

**Lærlinger og styrket tilbud bhg. Inngår

* Lærlinger, skoleskyss og skolebibliotek inngår

Barnehager.

Generelt.

Det er 6 kommunale og 6 private barnehager med 339 barn per dato, en nedgang på 6 fra samme tidspunkt i 2011. Det er 3 rene private familiebarnehager, Tunet familiebarnehage på Sandvolla opphørte 01. august i år. Det ble opprettet 4 ekstra plasser ved Sandvolla barnehage for å kunne gi plass til de barna som ble berørt av nedleggelsen.

Heimly familiebarnehage i Mosvik har meldt opphør fra 1. januar 2012. De fleste plassene er brukt av barn fra andre kommuner.

Det er en ordinær privat barnehage, og to private barnehager der eierne driver både familiebarnehage og ordinær barnehage. Rundt en tredjedel av barna går i private barnehager.

De private barnehagene med unntak av en, har fylt opp plassene. Mosvik barnehage har god kapasitet. Det er holdt av 3 plasser ved Sakshaug barnehage for å kunne gi barn som kommer som følge av familieforening, tilbud om plass.

Finansiering private barnehager

Fra driftsåret 2011 ble det vesentlige endringer i finansieringen av private barnehager, ved at kommunene fikk plikt til å betale ut kommunalt driftstilskudd som erstatning for tidligere ordning med øremerket statlig driftstilskudd og kommunalt tilskudd. Plikten er regulert i egen forskrift om økonomisk likeverdig behandling. For barnehetetypene der kommunen ikke har egne barnehager, skal det betales ut etter nasjonalt fastsatte satser.

Etter forskriften skal kommunen etterberegne tilskuddet som en del av regnskapsavslutningen, som fastsetter endelig driftsnivå for kommunale barnehager. Tilskuddene til private barnehager skal etterberegnes med basis i endelige regnskapstall. De private barnehagene fikk etterbetalt til sammen 190.000 kroner. Dette er lagt inn som økt ramme for 2013.

Det er foretatt en teknisk korrigering av kostnadsfordelingen som følge av opprettelse av 4 ekstra plasser ved Sandvolla barnehage.

Etter forskriften skal Inderøy kommune betale driftstilskudd for barn i private barnehager i annen kommune. Det er lagt inn en kostnad på 400.000 kroner til formålet, samme beløp er lagt inn som inntekt for barn fra andre kommuner med opphold i private barnehager i Inderøy.

Effektiviseringskrav

Driftsrammene for barnehagene ble i budsjettet for 2012 redusert med 400.000 kroner. Det videreføres som grunnlag for budsjett 2013. Det er i tillegg lagt inn en innsparing på 200.000 kroner med virkning fra høste 2013 (helårsvirkning tilsvarende en stilling) ved Mosvik barnehage som følge av nedgang i barnetallet.

Prioritering og effektivitet. KOSTRA.

Driftskostnader per barn og oppholdstid i kommunale barnehager er lik og i underkant av standard sammenligningsgrupper. Ved en feil er hele tilskuddet til private barnehager ført på funksjonen førskole, mens rundt 15 % av tilskuddet er kompensasjon for drift av lokaler og kapitalkostnader. Inderøy kommer forholdsvis høyt på kostnader barnehager per innbygger 0-6 år, forklaringen ligger her. Forholdet blir rettet opp i regnskapet for 2012.

Styrket tilbud førskolebarn.

Funksjonshemmede barn har etter lov om barnehager rett til særskilt tilrettelegging for å ha tilstrekkelig utbytte av tilbudet. Funksjonshemming defineres bredt, bl.a. oppmerksomhets- og samspillsvansker regnes som en funksjonshemming. I tillegg har barn med behov for spesialpedagogisk hjelp rett til vedtak med hjemmel i opplæringsloven.

Rammene for 2012 ble styrket for å finansiere tiltak for fosterheims plasserte førskolebarn i andre kommuner. Rammene for 2012 videreføres i 2013.

Grunnskole.

Generelt.

Elevtallet er fortsatt synkende. Framskriving av dagens årskull viser en nedgang på 25 elever på barnetrinnet ved skolestart høsten 2013, mens det er en nedgang på 3 ved ungdomsskolen. Tallet er ikke korrigert for økning høsten 2012 som konsekvens av familiegjenforening.

Effektivisering/endrede rammer.

Ved budsjettjustering ble rammene til barnetrinnet i 2012 justert ned med 750.000 kroner ut over reduserte rammer på 600.000 kroner som allerede var lagt inn i budsjettpremissene for 2012. Dette som konsekvens av nedgang i elevtall ved skolestart, og harmonisering av kostnadsnivå som følge av kommunesammenslåingen. Helårsvirkningen av budsjettendringen på 750.000 kroner er lagt inn i 2013, og totalt tilsvarer dette 1,7 mill kroner. Det er lagt inn ytterligere innsparinger på 500.000 kroner som konsekvens av elevtallsnedgang skolestart 2013. Det tilsvarer 1,75 årsverk.

Utdanningsdirektoratet har godkjent at ubrukt statlig tilskudd på 200.000 kroner gitt til leseprosjektet ved Sakshaug skole kan brukes til implementering ved resten av barneskolene i kommunen. Ved en feil ble fondsavsetningene inndratt ved regnskapsavslutningen for 2011. Midlene er lagt inn i 2013 med samme formål.

Det er lagt inn 50.000 til medlemskap i Ungt Entreprenørskap Trøndelag.

Ungdomsskolen er styrket med 250.000 kroner som kompensasjon for timetallsutvidelse på en halv time per uke, og innføring av valgfag. I tillegg er det lagt inn 50.000 kroner for å prøve ut varslingstjeneste ved bruk av mobil.

Prioritering og produktivitet. KOSTRA.

KOSTRA-tall viser at vi fortsatt – på tross av en distribuert skolestruktur – kommer ut med lave kostnader knyttet til drift av skoler.

PPT

Det er lagt inn en økning på 53.000 kroner som økte andel fra Inderøy kommune.

Skolefritidsordningen.

Tilbudet

Kommunene skal gi et tilbud om SFO til elever på 1. – 4. årstrinn, og funksjonshemmede elever på 5. – 7. trinn.

Ved to av skolene er SFO-arealet tilpasset slik at de største barna i barnehagen kan ha deler av tilbudet sitt lagt ved skolen. Ved å se personellressursen samlet for barnehage og sfo er det mulig å gi et SFO-tilbud ved de minste skolene til en akseptabel pris.

Prisøkning.

Det er foreslått at foreldrebetalingen økes med 10 % fra høsten 2013. Tilbudet inntil 12 timer økes fra 1.225 til 1.350 kroner i måneden og tilbudet 13 timer eller mer fra 1.815 til 2.000 kroner i måneden. Det gir en merinntekt på rundt 66.000 kroner i 2013. Dagens priser ligger godt under nabokommunene. I tillegg har Inderøy rabattordninger. Det har ingen av naboene.

Voksenopplæring.

Rammene for spesialundervisning til voksne etter kap. 4A i opplæringsloven videreføres med samme nivå som i 2012. Opplæringen er administrativt lagt til Inderøy ungdomsskole. Behovet som følge av nye enkeltvedtak har økt med 130.000 kroner. Dette er ikke kompensert for, ungdomsskolen må dekke disse kostnadene innenfor tildelte rammer.

Målsettinger.

Det er forutsatt at kvalitetsplaner for skole og barnehager skal legges fram til politisk behandling våren 2013. Det vises til redegjørelse om utvikling av et balansert målstyringssystem.

8.5 Helse, bistand og omsorg, NAV

Virksomhetsområdet

Omfatter enhetene helse, rehabilitering og barnevern, bistand og omsorg samt NAV.

Driftsbudsjettet

Endringene kan spesifiseres slik og er kommentert nedenfor:

Endringsoversikt - helse og sosialområdet spesifisert	2013
Netto driftsutgifter - revidert 2012	117387
Tekniske korrigeringer	-174
- herav miljøarbeider	-174
Lønnsoppgjør	5189
Korrigerende prisnivå	-450
- herav driftstilskudd	50
- herav økt vederlag institusjon	-500
Effekt vedtatte tiltak	3660
- herav økt ramme barnevern	2500
- herav egenfinansiering kommunepsykolog	550
- herav flytting av legetjenesten	-750
- herav ressurskrevende bruker	1000
- herav helårseffekt demenskoordinator	180
- herav helårseffekt koordinator drift	180
Nye tiltak/omstilling	1899
- herav økt kostnad medfinans. somatiske tjenester	290
- herav redusert kostnad psykiatriteam	-100
- herav ressurskrevende bruker	1809
- herav bortfall hjemmekonsulent helsestasjon	-100
- herav bortfall 100 % stilling barnevern	-600
- herav økt ramme barnevern	550
- herav noe videreføring etter avslutning prosj. "ung gnist"	150
- herav bortfall av kostnad ved deltagelse i prosjekt "ung gnist"	-100
- herav to nye VTA-plasser	330
- herav bruk av bundet fond	-330
Rammeforslag 2013	127511

Driftsbudsjettforslaget på funksjonsnivå – en oversikt:

Helse og omsorgsområdet	Oppr.	Revidert	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
	budsjett	Budsjett	Budsjett			
	2012	2012	2013	2014	2015	2016
Administrasjon	2537	2547	2556	2556	2556	2556
Forebygging - helsestasjon mv	2843	2721	3218	3218	3218	3218
Aktivisering og service eldre mv	5309	5363	5412	5412	5412	5412
Diagnose, behandling og rehab	8330	8459	7876	7876	7876	7876
Barnevernstjenesten	12388	14977	15007	15007	15007	15007
Bistand og omsorg i institusjoner*	37120	38216	38687	39187	39687	40187
Bistand og omsorg i hjemmet	35068	37328	38496	38496	38496	38496
Medfinans. somatiske tjenester	6530	6530	6820	6820	6820	6820
Forebygging og tilbud rus	957	973	988	988	988	988
Arbeid, introduksj, og kvalifisering	2114	2114	2114	2114	2114	2114
Råd/veiledn sosialt forebygg arbeid	1941	1982	4087	4037	4037	4037
Økonomisk sosialhjelp	2250	2250	2250	2250	2250	2250
Rammeendring økonomiplan						
Netto driftsutgifter	117387	123460	127511	127961	128461	128961

* tjeneste Kjøkken og vaskeri inngår

Samhandlingsreformen.

Ny helse- og omsorgslov er vedtatt med virkning fra 01.01.12. Hovedelementene i denne er flytting av ansvar for helsetjenester fra statlig nivå til kommunene, og prinsippet om et helhetlig pasientforløp.

Som et element i omleggingen er det innført et kommunalt ansvar for medfinansiering av pasienter som er under behandling i spesialisthelsetjenesten, også for polikliniske tjenester. Kommunene skal også betale en døgnpris på 4.000 kroner for ferdigbehandlede pasienter. Ordningen gjelder for somatikk. Kirurgi, svangerskap/fødsel, rus og psykiatri er unntatt. Det er inngått tjenesteavtaler mellom Inderøy kommune og helseforetakene.

Økonomi knyttet til samhandlingsreformen.

Det er beregnet en snittpris per innbygger ut fra makrotall på kostnader knyttet til tjenester gitt av spesialisthelsetjenestene. Kommunene har fått lagt inn i rammene denne faktoren (i underkant av 1.000 kroner) per innbygger.

Ved innføringen ble det laget prognosemodeller for kostnader til medfinansiering i 2012 basert på bruk av sykehustjenester i 2009 og 2010. Inderøy kommune kom gunstig ut, og hadde en margin som bl.a. ble brukt til å finansiere opprettelse av 50 % stillinger for demenskoordinator og samordning kommunalt tjenestetilbud, samt 20 % øking i stilling som ergoterapeut. Ved budsjettrevisjon ble «restmidlene» brukt til egenfinansiering av ressurskrevende tjenester knyttet til ny bruker.

Denne marginen utfordres nå sterkt. For 2012 ligger det an til at kostnadene til medfinansiering vil ende 600.000 over budsjett, basert på endringer i nivå på å konto-innbetalinger. Endelig avregning basert på faktisk bruk vil først foreligge våren 2013. Nivået for 2013 vil, basert på nåværende månedsinnbetalinger, kunne nærme seg 1 mill. kroner over prognosert nivå.

Det ser også ut til at pasienter skrives ut tidligere enn før. Inderøy kommune har så langt klart å ta imot utskrivningsklare pasienter, og dermed unngått å betale døgnpris på 4.000 kroner.

Innfasing av nye tiltak, vedtatt helse- og omsorgsplan.

Kommunestyret har vedtatt ny helse- og omsorgsplan. Ett av tiltakene er etablering av 4 plasser til rehabilitering og avlastning ved Inderøyheimen. Det tas sikte på å innfase dette tilbudet med 3 plasser i 2013 innenfor de budsjetttrammer som er lagt. Det er ut fra bygningsmessige forhold hensiktsmessig å etablere 3 plasser, og rådmannens vurdering at det viktigste er å få etablert tilbudet.

Hjemmeboende over 65 år vil få tilbud om informasjon om hva hver enkelt kan gjøre i forhold til helse og egen bolig. De som ønsker det, vil få hjemmebesøk med veiledning av kvalifisert fagperson. Det tilbys gjennomgang av egen bolig med fokus på nødvendige ombyggingstiltak i egen bolig for å gjøre den mer hensiktsmessig med tanke på å kunne fungere som framtidig bolig, og tiltak som fremmer egen helse. Det vil bli gitt informasjon om Husbankens tilskuddsordninger.

Målsettinger 2013 – 2016.

Videre innfasing av tiltak i vedtatt helse- og omsorgsplan 2012 -2019, innenfor til enhver tid tilgjengelige økonomiske rammer.

Det vises til arbeidet med å utarbeide et samlet gjennomgående målekart for kommunen og som knyttes til arbeidet med nytt planverk for kommunen.

8.5.1. Bistand og omsorg.

Generelt.

Tjenestetilbudet drives 24 timer i døgnet hele året. Lønnsutgifter utgjør omtrentlig 80 % av netto budsjetttramme. Behovet for tjenester er til enhver tid uforutsigbart, enheten registrerer at det er en dreining mot flere yngre brukere med sammensatte hjelpebehov som utløser merutgifter.

Lovpålagte oppgaver: Hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistent (BPA), ulike institusjonstilbud, matombringning, støttekontakter, kommunale boliger, omsorgslønn og ulike former for avlastning og støttekontakt.

Andre tilbud: Trygghetsalarm og dagtilbud hjemmeboende demente.

Bistand og omsorg i institusjoner – eldre og funksjonshemmede.

Sykeheimene.

Det er utfordrende å holde driften innenfor vedtatte rammer. I løpet av 2012 er ledige plasser ved Mosvik sykeheim tatt i bruk, og kravet til bemanning har økt. Det er særlig bruk av vikarer som presser driftsrammene.

Det er budsjettetert med økt vederlagsbetaling med 500.000 kroner.

Bistand og omsorg til hjemmeboende.

Hjemmetjenesten.

Hjemmetjenesten ble styrket med 1,8 årsverk i 2012 for å sikre heldøgns hjemmetjeneste i ny kommune. Ved budsjettjustering ble området i 2012 tilført 1 mill kroner som egenfinansiering av nytt tiltak ressurskrevende tjenester.

Tjenestetilbudet til dement administreres i hovedsak av hjemmetjenesten.

Området er tilført 500.000 kroner i økte rammer for 2013 for å kompensere noe for økte kostnader til vikarer.

Effektiviserings- og omstillingskrav.

I økonomiplanperioden må det drives en kontinuerlig omstilling slik at hjemmetjenesten er rustet til å møte utfordringer som samhandlingsreformen gir oss. Inderøy kommune har i større grad fått ansvar for pasienter med sammensatte hjelpebehov. Det ble i 2012 budsjettet med tilsetting av vedtakskoordinator og demenskoordinator fra 1. august. Begge er viktige stillinger for å sikre at det tilbudet som gis er forsvarlig, og økonomisk bærekraftig for framtiden. Eget tildelingskontor vil være etablert fra nyttår. Helårsvirkningen av de to stillingene er lagt inn i budsjettet som økt ramme med 360.000 kroner.

Aktivisering og service eldre og funksjonshemmede.

Det gis et omfattende tilbud om arbeid og aktivisering til funksjonshemmede ved kjøp av tjenester fra Flyndra. Tiltaket videreføres i samme omfang i 2013. En midlertidig nedgang i behovet inneværende budsjettår kompenseres ved at nye brukere får tilbud i 2013 innenfor avtalt ramme.

Området er tilført 1.309 mill for egenfinansiering for nytt tiltak ressurskrevende tjenester. (barnebolig)

Aktivitetstilbudet Go'kroken til hjemmeboende demente er et populært tiltak. I 2012 er det inngått avtale med Maurtua om dagtilbud for inntil 8 personer en dag annen hver uke. Dette tilbudet videreføres i 2013.

Medfinansiering.

Rammen er økt med 290.000 kroner. Det eksakte nivået vil først være klart ved endelig avregning våren 2013.

Effektiviseringskrav enheten samlet.

Forslaget til budsjett for enheten har innebygd et krav om bemanningsreduksjon på inntil 2 årsverk.

Prioritering og produktivitet. KOSTRA.

Sammenstillingsfunksjonen i KOSTRA der en kan beregne gjennomsnitt Mosvik/Inderøy, er ikke operativ for pleie- og omsorgstjenestene. I 2011 lå Inderøy godt under snitt Nord-Trøndelag og landet på kostnader per innbygger til pleie- og omsorgstjenester, mens Mosvik lå vesentlig over. Snittverdien vurderes til å ligge under sammenligningsgruppene.

For Mosvik er plasser i heldøgnsbetjente omsorgsboliger feilaktig registrert som beboere i institusjon. Disse skal føres som hjemmetjenester. Det blir korrigert for i 2012. Det er derfor

vanskelig eksakt å angi dekningsgrad sykehjemsplasser, men det antas at en med dagens antall vil komme godt ut.

Inderøy hadde i 2011 en vesentlig lavere kostnad per mottaker av hjemmetjenester enn sammenligningsgruppene, og en noe høyere kostnad for institusjonsdrift. I 2012 er 8 ledige plasser ved Mosvik sykehjem tatt i bruk. Det vil endre kostnadsbildet for nye Inderøy per mottaker ved neste KOSTRA-rapport.

Rådmannen velger derfor å legge innsparingskravet på 2 årsverk som en generell utfordring for enheten.

8.5.2. Helse, rehabilitering og barnevern.

Generelt.

Enheten består av 7 ulike fagtjenester; helsestasjon, kommuneoverlege, miljørettet helsevern, legetjeneste, rehabilitering, psykisk helse, rus, barnevern, og dag- og aktivitetstilbud til eldre og voksne med psykiske problemer. I tillegg har enheten ansvar for oppfølging av driftsavtaler med private fysioterapeuter, Krisesenteret i Nord-Trøndelag, Overgrepsmottaket, Innherred interkommunale legevakt, Incestsenteret og Jarlegården. Tjenestene ytes til alle aldersgrupper i befolkningen og har vedtak ift mange særlover innenfor helse, omsorg og barnevern.

Forebygging, helsestasjon, skolehelsetjeneste og jordmortjeneste

Tjenesten driver primærforebyggende helsearbeid. Målgruppen er barn og unge 0-20 år samt svangerskapsomsorg og helsearbeid for flyktninger. Tjenesten koordiner i tillegg mye av det sekundærforebyggende arbeidet for samme målgruppe. Videre bistår avdelingen med miljørettet helsearbeid(smittevernarbeid).

Tilbudet i Familiesenteret utvides når ombyggingen og samlokaliseringen er gjennomført.

Det gis ikke lenger statstilskudd til stillingen som psykolog, og fondsavsetningene er brukt opp. Det er lagt inn en øking på 550.000 i budsjettet for å kompensere for bortfall av alternativ finansiering.

100.000 kroner avsatt i 2012 til innleie av hjemmekonsulent er ikke videreført i budsjettforslaget.

Annet forebyggende helsearbeid.

Kommuneoverlege og miljørettet helsevern.

Fra medio februar vil stillingen være besatt, men det vil ta tid å bygge opp funksjonen.

Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede

Drifta ved Et sted og være og Hyggestua ble redusert med ett et halvt årsverk i 2012. Så langt ser det ut til at tilbudet fungerer godt innenfor nye rammer. Det tas sikte på å bygge opp et eget aktiviseringstilbud ved Mosvik sykeheim.

Diagnose, behandling og re-/habilitering.

Legetjenesten.

Privatiseringen gjennomføres, men det er usikkerhet rundt driftskostnadene til turnuslegen. Den 5. fastlegehjemmelen vil være på plass fra medio februar 2013. Det er lagt inn 750.000 kroner i reduserte kostnader som følge av privatiseringen. Det samlede kostnadsbildet vil ikke være klart før endelige avtaler foreligger.

Nytilsatt lege er oppfordret til å etablere utekontor i Mosvik en til to dager i uken. Dette er et tilbud som Inderøy kommune fullt ut må dekke kostnadene for; lisenser, støttepersonell, forbruksmateriell, fornying av utstyr, reinhold m.m. Kostnadene for et to-dagers tilbud er estimert til 450.000 kroner.

Dette er ikke med i rådmannens budsjettforslag.

Rehabilitering.

I tjenesten inngår fysioterapitjenesten, driftstilskudd til private fysioterapeuter, formidling av tekniske hjelpemidler, og syns- og hørselskontakt i kommunen. Rehabilitering arbeider både med barn, unge, voksne og eldre. Forebyggende, kurativt, rådgivende, veiledende, vurderende og deltagende i tverrfaglige samhandlende fora.

Det vurderes en delvis omgjøring fra fastlønnsstilling til driftstilskudd. Dette vil ikke gi økte utgifter men vil gi en bedre behandlingskapasitet.

Rammene er økt med 50.000 kroner som følge av økte kostnader til distribusjon og henting av tekniske hjelpemidler.

Psykiatri og tilbud til personer med rusproblem

Tjenestene ytes etter kommunehelseloven og sosialtjenesteloven Tjenesten består av psykososialt team, behandlingstiltak og ettervern. Arbeider både kurativt etter henvisning, forebyggende og rådgivende. Oppfølging av LAR-pas.

Kommunens kriseteam består av 3 ansatte i psykisk helse og 1 helsesøster. Kriseteamet inngår i kommunens beredskapsplan.

Tilskudd til Overgrepsmottak og Krisesenter er pliktige tjenester som inngår i funksjonen.

Det er lagt inn en reduksjon i lønnskostnader med 100.000 kroner. Kostnadene tas ut ved naturlig avgang.

Barnevernstjenesten

Det er lagt en reduksjon på 600.000 kroner primært knyttet til bemanning og saksbehandling. Så langt holdes en stilling vakant i 2013. En tilsetting i løpet av 2013 betinger at tjenesten har iverksatt andre utgiftsreducerende tiltak.

Tjenester til barn som er i fosterhjem og i barnevernsinstitusjon er styrket med 550.000 kroner ut over budsjett 2012. Den underliggende utfordringen på rundt en halv mill kroner i 2012 er ikke kompensert for i budsjettforslaget.

Prioritering og produktivitet. KOSTRA.

De store utfordringene er knyttet til barnevern, det brukes vesentlig mer per innbygger 0-17 år enn alle sammenligningsgrupper. Enhetskostnadene til saksbehandling inkludert sakkyndig og juridisk bistand, tjenester barn i opprinnelig familie, og tjenester barn utenfor opprinnelig familie, ligger på nasjonalt snitt. Forklaringen ser ut til å være at forholdsvis flere barn er under barnevernstiltak i Inderøy.

Mottak av flyktninger/Introduksjonsordningen

Alle voksne flyktninger som bosettes i kommune, skal som prinsipp gjennomføre et to-årig introduksjonsprogram. Inntektene til livsopphold sikres ved at deltakerne i programmet får utbetalt introduksjonslønn.

Fram til 1. september var det bosatt 19 flyktninger (3 barn) i kommunen. Utfordringen er at de voksne flyktningene vi bosetter søker om familiegjenforening mens de sitter i mottak og at familien ofte kommer raskt til Værnes fra Sudan eller Eritrea. Høsten 2012 bosettes 10 voksne i tillegg til familiegjenforening. Før nyttår vil det være 32 voksne og 17 barn bosatt i Inderøy kommune. Dette utfordrer både Sakshaug skole og Sakshaug barnehage.

I høst ble 6 nye leiligheter innflyttingsklare og vi har i tillegg leid en leilighet i Kvistadbakkan, et lite hus, en bolig og 2 leiligheter på Straumen. Dette ser ut til dekke behovet nå på kort sikt.

Utfordringen blir nå å følge opp alle barnefamiliene slik at de blir integrert og får et godt nettverk her i kommunen. Det er tilsatt medarbeider i 60 % stilling som primært skal følge opp nyetablerte familier. Formålet er styrke og støtte foreldrerollen ut fra norsk lovgiving på området.

Ved lovendring er det nå tillat å samle nyankomne elever i egne innføringsklasser i inntil 2 år, med vedtak for ett år om gangen. Det er tilsatt kompetent lærer ved Sakshaug skole for å gi dette tilbudet. Elevene blir knyttet til egne klasser ca halvparten av skoleuka, og får egen intensiv norskopplæring og fagopplæring i egne grupper resten av uken.

Barnehagen styrkes med to-språklig assistent.

Økningen sikrer inntektsanslaget for rammeoverføringer lagt inn i budsjettforslaget for 2013. I tillegg gis det integreringstilskudd for hele 2012 for nyankomne. Dette er midler som i stor grad blir satt på fond for å løse framtidige behov.

8.5.3 NAV

Tilbud til personer med rusproblem.

Tilbudet/tiltakene til personer med rusproblemer grenser også opp mot ytelsen øk. sos. hjelp. Vanskelig å si noe spesifikk om behovet, men budsjettert beløp ligger godt innenfor årets forbruk.

Kommunale sysselsettingstiltak.

17 VTA plasser på Flyndra og 5 VTA plasser på Kroa avd Mosvik. Kostnadsfordeling stat 2/3 og kommunen 1/3. Dette anses som et meget godt tilbud for brukerne – og gir god effekt for kommunen.

Kvalifiseringsprogrammet.

Det er i 2012 8 tiltaksplasser på Flyndra. I 2013 økes det med 2 nye plasser organisert av NAV. Disse 2 plassene vil bli forbeholdt flyktninger som ikke har klart å etablere seg gjennom den toårige introduksjonsordning, og finansieres med fondsmidler integreringstilskudd med 330.000 kroner.

KVP er et lovpålagt tilbud til målgruppa for øk. sos. hjelp.

Økonomisk sosialhjelp

Det har vært en jevn nedgang i økonomisk sosialhjelp de siste årene, på ca 5-10 %. Dette må ses i sammenheng med bruken av ulike tiltaksplasser. Det er ikke lagt inn ytterligere reduisering i 2013, dagens budsjettnivå blir utfordret som konsekvens av samfunnsmessige endringer.

Prioritering og produktivitet. KOSTRA.

Driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år er fortsatt vesentlig lavere enn alle sammenligningsgruppene.

8.6 Kultur og frivillighet

Virksomhetsområdet

Virksomhetsområdet, som administrativt er underlagt Enhet for kultur og frivillighet, omfatter funksjonene bibliotek, kulturskole, allmennkultur, den kulturelle skolesekken, annet forebyggende helsearbeid, aktiviserings- og servicetjenester eldre og funksjonshemmede, den norske kirke, og andre religiøse formål.

Folkehelsekoordinator, koordinator for SLT, miljøarbeid for ungdom og sommerarbeid for ungdom er funksjoner/tjenester som er budsjettet under dette virksomhetsområdet.

Det overordnede politiske ansvaret er delt mellom formannskapet og hovedutvalg Folk som har ansvar for kulturskole.

Driftsbudsjettet

Endringene kan spesifiseres slik og er kommentert nedenfor:

Endringsoversikt - kultur og frivillighet	2013
Netto driftsutgifter - opprinnelig 2012	12490
Tekniske korrigeringer	387
- herav miljøarbeider	174
- herav arbeid for ungdom	213
Endring inntekter (kulturskolen)	-75
Lønnsoppgjør	201
Effekt vedtatte tiltak	1147
- herav driftstilskudd ea	60
- herav driftstilskudd Mosviktun	27
- herav vertskommuneavtale - MINT	400
- herav tilskudd Kirkelig fellesråd	250
- herav folkehelsekoordinator	410
Nye tiltak (andre religiøse formål)	30
Rammeforslag 2013	14180

Driftsbudsjettforslaget på funksjonsnivå – en oversikt:

Kultur og frivillighet	Oppr.	Revidert	Økonomiplan - faste priser. Basis 2012			
	budsjett	budsjett	Budsjett			
	2012	2012	2013	2014	2015	2016
Administrasjon	792	801	808	808	808	808
Aktivitetstilbud barn og unge	660	720	720	720	720	720
Annet forebyggende helsearbeid	0	182	600	600	600	600
Bibliotek	1383	1400	1416	1416	1416	1416
Museer og kunstformidling	475	886	896	896	896	896
Idrett og idrettsanlegg	180	180	180	180	180	180
Musikk-, kulturskole mv	2555	2627	2616	2616	2616	2616
Aktivisering eldre/funk.hemmede	396	396	396	396	396	396
Kulturminnevern	0	6	6	6	6	6
Naturforvaltn. Og friluftsliv	0	173	213	213	213	213
Andre kulturaktiviteter	1439	1604	1439	1439	1439	1439
Kirke og tilhørende funksjoner	4610	4860	4890	4890	4890	4890
Rammeendring økonomiplan						
Netto driftsutgifter	12490	13835	14180	14180	14180	14180

Økt budsjetttramme i henhold til politiske og administrative vedtak. Kommentarer:

Tekniske korrigeringer:

Overføring av miljøarbeider og sommerarbeid for ungdom til enhet for kultur og fritid

Endring i inntekt:

Redusert inntekt kulturskole som følge av nedgang elevtall på gruppedisipliner. Gir ikke automatisk endring i behov for bemanning.

Det foreslås en økning på 100 kroner per år i elevavgift på samtlige disipliner unntatt samspill/orkester og kammermusikk som holdes uendret. Det foreslås ikke økning i satser for instrumentleie. Effekten anslås å gi grunnlag for å øke inntektsanslaget med 75.000 kroner ut over årets budsjett, med helårsvirkning 2014 på 150.000 kroner.

Vedtatte tiltak:

Økt driftstilskudd e@, vedtatt lagt inn i ramma fra 2013.

Mosviktun overtatt fra kommunen av Mosviktun Museums- og historielag. Tildeles samme driftstilskudd som Inderøy Museums- og historielag.

Avtale med Nord-Trøndelag fylkeskommune /MiNT om kjøp av distriktsmusiker-tjenester. Beløpet som er lagt inn i ramma, er nettokostnader.

Opprettelse av funksjon som folkehelsekoordinator

Økning tilskudd Den norske kirke

Nye tiltak:

Økning tilskudd andre religiøse formål. Kostnadene har økt betraktelig de senere år, bl.a. på grunn av økt andel i befolkning med annen tros- og livssynstilhørighet enn medlemmer i Den norske kirke.

Posten har vært for lavt budsjettert i mange år.

Innfasing av kulturtiltak for alle 1-4 klassingene med virkning fra høsten (vedtatt av Stortinget og lagt inn i rammeoverføringene) må så langt finne sin løsning innenfor rammene for drift.

Status og utfordringer 2013-2016

Allment kulturarbeid

1. Kulturaktiviteten i Inderøy er stor, og mye er avhengig av kommunale tilskudd. Det er et vesentlig avvik mellom forventet/omsøkt nivå på støtte, og de økonomiske rammene som kan brukes til formålet.
2. Utfordringer knyttet til praktisk gjennomføring av Inngått samarbeidsavtale mellom Nord-Trøndelag fylkeskommune/MINT og Inderøy kommune når det gjelder kommunens og regionens bruk av distriktsmusikertjenesten.
3. Arena Skarnsundbrua. Søknad om støtte fra KORO (Kunst i offentlige rom) og Norsk kulturråd avslått. Søknad til havnevesenet om dispensasjon fra dagens seilingshøyde er p.t. ute på høring hos bl.a. losoldermannen. Prosjektutvikling lagt i bero i påvente av svar.

Kulturskolen.

1. Fortsatt elever på venteliste. Noe reduksjon i elevtall som følge av muligheter for å gi permanente tilbud innen enkelte disipliner. Det er og en utfordring å holde på en faglig høg kompetanse i samarbeid med Inderøy videregående skole.
2. Romproblematikken for kulturskole og bibliotek antas å finne sin løsning gjennom prosjektet *Inderøy oppvekst- og kultursenter*.
3. Prosjektet Kulturkompis videreføres med eksterne midler. Mål: Å styrke samarbeidet mellom grunnskole og kulturskole ved bl.a. å benytte kulturskolens kompetanse innen de estetiske fag i grunnskolen. Prosjektavslutning våren 2013. Kr. 72,05 mill. i statsbudsjettet er lagt inn i rammetildelingen til kommunene, og gjelder kulturskoletilbud til alle 1.-4.-klassingene i skole/SFO-tid fra skoleåret 2013/14.

Biblioteket.

1. Kombinasjonsbibliotek: Folkebibliotek og skolebibliotek for Inderøy videregående skole og Inderøy ungdomsskole, og i praksis også skolebibliotek for Sakshaug skole.
2. Besøks-tall ligger godt over sammenlignbare bibliotek, og bemanning er lavere i forhold til innbyggertall. Besøks- og utlånstall for 2011: besøk 72.066, utlån (inkl. lærebøker) 43.436. Økt åpningstid ønskelig både fra skole- og folkebiblioteksiden.
3. Overtok driften av Mosvik bibliotek fra og med 01.01.11. Det ble ut fra budsjettmessige grunner midlertidig lagt ned etter første halvår 2012. Bibliotekplan 2013-2017, høringsutkast: Inderøy kommune skal ha et sentralbibliotek som skal betjene hele kommunens befolkning. Som kompensasjon for nedlegging av Mosvik bibliotek, innføres økt åpningstid ved sentralbiblioteket fra og med 1. januar 2013.

Målsettinger 2013 – 2016

Overordnet mål for kulturenhetens arbeid:

Ny kulturplan forventes vedtatt vinteren 2013.

Planrevisjoner og utredninger 2013 -2016

Plan (ny, revisjon, utgår)	2013	2014	2015	2016
Plan for idrett og friluftsliv	x			
Plan for Inderøy kulturskole	x			
Plan for Den kulturelle skolesekken	X			

Investeringsbudsjett

Det vises til eget avsnitt under investeringsbudsjettkommentarene.

8.7 Eiendomsforvaltning. Kommunaltekniske tjenester (VAR)

Virksomhetsområdet

Virksomhetsområdet omfatter hovedfunksjoner som forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale eiendommer, bygg, veg og anlegg for vann- og avløpsdistribusjon. Spesifiserte funksjoner nedenfor ivaretas av Enhet for kommunalteknikk.

Driftsbudsjettet – bygg

Endringene kan spesifiseres slik og er kommentert nedenfor:

Endringsoversikt - kommunalteknikk	2012
Netto driftsutgifter - revidert 2012	27784
Tekniske korrigeringer	-213
- herav arbeid for ungdom	-213
Lønnsoppgjør	543
Korrigerende prisnivå	-224
- herav forsikring	-400
- herav til Inn-tr.lag brannvesen	176
Konsekvens tidligere vedtak	500
- herav brøyting/strøing	1000
- herav netto rammejustering legetjenesten	-500
Nye tiltak	500
- herav lovpålagt el-oppgave - IDV-avtale	350
- nedbet. investering Mosvik sykeheim og kommunehus i 2012	-240
- herav økt kostnad gebyrer, service og vedlikehold	890
- herav økt husleie flyktningeboliger	-500
Rammeforslag 2012	28890

Driftsbudsjettforslaget på funksjonsnivå – en oversikt:

Kommunalteknikk	Oppr. budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
			Budsjett 2013	2014	2015	2016
Eiendomsforvaltningen	2108	2110	1711	1711	1711	1711
Administrasjonslokaler	1353	1422	1790	1790	1790	1790
Lokaler skole og bhg.	15688	16459	16614	16614	16614	16614
Institusjonslokaler	4150	4237	4030	4030	4030	4030
Kommunalt disponerte boliger*	-6035	-5997	-6327	-6327	-7227	-7227
Andre kommunale lokaler	514	514	704	704	704	704
Kommunale veier	6116	6250	6281	6281	6281	6281
Rekreasjon - tettsted	87	87	87	87	87	87
Beredskap brann og ulykker	4406	4406	4582	4582	4582	4582
Innsamling av husholdningsavfall	-40	-40	-40	-40	-40	-40
Naturforvaltning og friluftsliv	322	322	322	322	322	322
Kommunale idrettsbygg og -anlegg	180	180	180	180	180	180
Kulturbygg og kulturaktiviteter	258	258	268	268	268	268
Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde	-1258	-1247	-1247	-1247	-1247	-1247
Tilrettelegging /bistand næringsliv	-48	-48	-48	-48	-48	-48
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	-17	-17	-17	-17	-17	-17
Netto driftsutgifter	27784	28896	28890	28890	27990	27990

Endringsbildet på tiltaksnivå fra opprinnelig budsjett 2011 kan spesifiseres slik:

Det er en økning i utgifter for brøyting og strøing ved kommunale bygg. Dette skyldes nye kontrakter som ble inngått for vinterdrift av kommunale veger.

Det tas høyde for etablering av IDV-avtale elektriske anlegg som antas å utgjøre en kostnad på ca 350 tusen. Dette er en avtale som bør inngås for å etterkomme krav i lovverk.

Økte kostnader for vintervedlikehold og IDV-avtale vil sammen med prisøkning IKS-brann utgjøre en merkostnad for 2013 på til sammen 1 466 000.

Det er ikke tatt høyde for økt utgiftsbehov knyttet til beredskap i forhold til all bygningsmasse i Inderøy kommune. Dette oppleves mer og mer påtrengende da mange av byggene er i bruk på kveldstid og at de blir mer kompliserte med hensyn til teknisk infrastruktur. Det bør i løpet av 2013 vurderes innføring av dette, jfr. også salg av fjernvarme.

For samferdsel foreslås det innført en ny funksjon som gjelder utgifter til vedlikehold. Det er forslått at det brukes 450 000 til grusing av veg(drift) og 150 000 til reasfaltering av veg(vedlikehold). Inderøy kommune har avtaler med private i Mosvik, der kommunen forestår brøyting/strøing av veger og at det etter-faktureres fra kommunen og til de som har avtale. Det er oppsigelsestid på avtalene og det bør derfor vurderes om ordningen skal avvikles eller utvides til å omfatte alle i Inderøy kommune før neste brøytesesong (2013/14).

Driftsbudsjett VAR

Endringene kan spesifiseres slik og er kommentert nedenfor:

Var-området Vann	Oppr. budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
			Budsjett 2013	2014	2015	2016
Driftskostnader	5508	5508	5769	5959	6156	6359
Kalkulerte kapitalkostnader	2191	2191	2956	2572	2598	2623
Sum årskostnad	7699	7699	8725	8531	8754	8983
Sum driftsinntekter	7754	7754	8128	8846	9073	9089
Avsetn.(-)/bruk av fond(+)	-55	-55	597	-315	-319	-106
Netto utgifter	0	0	0	0	0	0

Var-området Avløp	Oppr. budsjett 2012	Revidert budsjett 2012	Økonomiplan - faste priser. Basis 2013			
			Budsjett 2013	2014	2015	2016
Driftskostnader	5598	5598	5134	5303	5478	5659
Kalkulerte kapitalkostnader	2117	2117	2054	1951	1922	1974
Sum årskostnad	7715	7715	7188	7254	7400	7633
Inntekter	8061	8061	7503	7411	7430	7449
Avsetn.(-)/bruk av fond(+)	-346	-346	-315	-157	-30	184
Netto utgifter	0	0	0	0	0	0

Driftsregnskapet for VAR-området har krav til selvkostdekning/selvfinansiering over en 5 års periode. Vår hovedmålsetting er å kunne tilby de beste vann og avløpstjenester til et prisnivå som ikke avviker fra nivået i Innherredskommunene. Det er mulig at denne målsettingen må revideres eller nyanseres som følge av kommunesammenslåingen. Det er selvsagt høyere enhetskostnader i kommuner med spredt bebyggelse!

Ved sammenslåing av de to kommunene er opparbeidede fond satt i null. Samtidig er det gjort en kvalitetssikring av selvkostberegningene.

Som fremgår av hovedsalderingen av kommunens budsjett så vil kommunen i de to/tre første år tilføre midler til VAR-området Vann for å unngå en uhenksommessig sterk økning i avgiftene. Dette er midler som vil refunderes kommunen i årene deretter.

Status og utfordringer 2013 – 2016

Det er et etterslep på vedlikehold når det gjelder bygg og veg. Dette er tydeliggjort i forbindelse med vegplanarbeidet, og forventes ytterligere tydeliggjort i forbindelse med arbeidet med tilstandsutredningen for kommunale bygg.

Etter rådmannens skjønn er vi inne i en periode hvor vi vil redusere etterslepet når det gjelder bygg – jfr. gjennomførte og planlagte investeringer i opprustning av skoler og relativt betydelige bevilgninger til mindre omgjøringstiltak eller ekstraordinært vedlikehold.

Det må påregnes vedvarende stramme budsjetter i tiden som kommer, og kravet til god utnyttelse av ressursene vil kontinuerlig øke. Behovet for å konsentrere ressursene for bedre utnyttelse er påtrengende. Dette inviterer til en grundig vurdering av arealbehov og hvor terskelen må være lav for å ta ut arealer som ikke gir verdi. Inderøy kommune har for mye bygg – og delvis for gamle bygg.

Bygg som vi ikke har bruk for må saneres eller selges. Det foreslås satt av midler til oppstart av sanering av bygg i budsjettet.

Når det gjelder veg så vises til forslag til vegplan og behandlingen av denne. Vegplanen gir en god rettesnor for videre prioritering av opprustning, drift og vedlikehold og kan bidra til at tilgjengelige ressurser blir utnyttet i henhold til avtalt nivå. Rådmannen tilrår et forsiktig nivå på opprustningsinnsatsen i perioden som kommer; dette kan gjerne oppfattes som en ren pengemessig prioritering.

Inderøy kommune, Inderøy vannverk, har en vannkilde hvor det registreres tilløp begroing. Dette kan i et lengre perspektiv utfordre kvaliteten på et drikkevann som i dag holder høyt kvalitetsnivå. Det pågår en revisjon av internkontrollen (inkl. revisjon av ROS-analyser) som skal være ferdigstilt før jul, og denne vil gi en avklaring på hva som vil være de viktigste tiltak for å sikre en stabil og god vannforsyning videre fremover.

Det er økende fokus på klimaendringer og økning i nedbørsmengder. Dette kan gi utfordringer for det kommunale overvannssystemet. Tilstrekkelig dimensjoner, men og overvannsplanlegging i tidlig reguleringsplanfase kan bli viktig.

Nøkkeltall og analyser

Ut fra Kostratall og med forbehold om at det kan være svakheter, i tallene kan vi fastslå følgende:

Uansett hvilken gruppe vi sammenligner oss med bruker vi relativt mye penger på kommunal eiendomsdrift – herunder den rene forvaltningen. I forhold til sammenlignbare kommuner utgjør forskjellen i størrelsesorden 5 mill. kroner. I forhold til landet utenfor Oslo tilsvarer forskjellen i underkant av 2 mill. kroner og Nord-Trøndelag i underkant av 1 million kroner.

Samlet areal ligger ca 10 % over sammenlignbare kommuner og forklarer en god del av forskjellene i kostnader. Inderøy kommune har sannsynligvis en relativt dårlig utnyttelse av arealer.

Samlet areal på førskolelokaler ligger betydelig over sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnitt. Vår desentraliserte barnehagestruktur er ressurskrevende på areal.

De samme forskjellene fremkommer ikke på skoleområdet – hvor vi kanskje noe overraskende ikke skiller oss i areal på skolelokaler i antall kvadratmeter pr innbygger mellom 6 og 15 år. Det samme gjelder også for institusjonslokaler.

NØKKELTALL(2011):

Totalt antall m2 bygningsmasse	48 000	m2
Energikostnader pr m2 formålsbygg	127	Kr/m2
Renholds kostnader pr m2 formålsbygg	260	Kr/m2
Antall m2 formålsbygg	29 620	m2
Utgifter til vedlikehold pr.m2	27	Kr/m2
Netto driftsutgifter pr/m2 formålsbygg	4269	Kr/m2
Antall km kommunal veg(inkl G/S-veger)	126,4	km
Driftsutgifter pr.km veg(brutto)	64331	Kr/km
Andel kommunale veger med fast dekke	29	%
Vann. Andel driftsutgifter av gebyrgrunnlaget	70,4	%
Avløp. Andel driftsutgifter av gebyrgrunnlaget	65	%
Faste årsverk	36,2	

Målsettinger 2013 – 2016 – generelt.

Vi har under bearbeidelse et nytt målekart med hovedmål og delmål for funksjoner og tjenester. Dette skjer som en del av arbeidet med å etablere nye planer for nykommunen. Når det gjelder tiltaks mål ligger disse innebygd i investerings og tiltaksspesifikasjoner nedenfor.

Planrevisjoner og utredninger 2013 -2016.

I eget vedlegg er planlagte planrevisjoner og utredninger nærmere spesifisert.

Arbeidet omfatter ny hovedplan VA, ferdigstilling hovedplan Veg og vedlikeholdsplaner bygg.

Vi har i 2012 under forberedelse et prosjekt for tjenesteutvikling på området. Dette vil bli lagt ned ytterligere ressurser på i 2012. I den forbindelse vil den administrative organiseringen av området bli vurdert, herunder spørsmålet om det kan være formålstjenlig å skille eiendomsforvaltningen fra den tekniske driften.

I denne sammenheng ønsker også rådmannen å gjøre en utredning av mulighetene for å samlokalisere tekniske tjenester som i dag er fysisk atskilt.

På grunn av stort prosjektomfang og forventet redusert administrativ kapasitet på kort sikt på grunn av oppsigelser kan vi få utfordringer med fremdrift.

Investering

Viser til egen oversikt over foreslåtte investeringer.

9. Investeringsprogrammet.

Av tekniske og oversiktsgrunner har vi valgt å dele presentasjonen av driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet.

9.1 Investeringsprogrammet – en hovedoversikt

Innledning

Investeringsplanen med utgifts- og finansieringsplan er detaljert dokumentert i tabell i vedlegg. Se også spesifikasjoner nedenfor.

Investeringsplanforslaget bygger på føringer i gjeldende økonomiplan samt Strateginotat økonomi behandlet i kommunestyret i juni. Det er innarbeidet en bruttoramme på 156 mill. kroner i økonomiplanperioden til bygging av et oppvekst og skolesenter – inkludert flytting av Sakshaug barneskole til nåværende ungdomsskolelokaler.

For så vidt gjelder oppførte beløper over årene så bemerk:

- **Budsjettbeløp 2013.** Bevilgningsvedtak. Innebærer at administrasjonen har rett til og plikt til å bruke penger ved gitte forutsetninger og reglementsbestemmelser vedrørende investeringer.
- **Økonomiplanen 2014-16.** Retningsgivende for videre planlegging.
- **Etter 2016.** Indikative størrelser.

Etter gjeldende regler skal bevilgningsanslag gjentas årlig. Årlige bevilgninger skal gjenspeile forventede utgifter på de ulike prosjekter. Det er altså ikke slik lenger at kommunestyret kan vedta en bevilgning for et prosjekt og la denne være overførbar fra det ene året til det andre.

Lånegjeldsgraden ved inngangen til økonomiplanperioden.

Et investeringsprogram har som overordnet mål og bidra til et optimalt nivå og kvalitet på tjenesteytingen over tid.

Investeringsomfanget bestemmer lånegjeldsutviklingen. En høy lånegjeld kan ha **rasjonelle** begrunnelser 1) investeringer i infrastruktur for å understøtte en positiv befolkningsutvikling og/eller 2) investeringer i infrastruktur som kan forsvare en mer rasjonell drift.

Et høyt gjeldsnivå gir større uforutsigbarhet for driftsbudsjettene dersom da ikke kommunen benytter seg av fastrenteløsninger for å forebygge dette. I så fall betaler man en risikopremie over tid som – alt annet likt – gir mindre rom for tjenesteyting enn hva som ellers ville vært mulig.

Kostra-statistikken viser slik tall for 2011:

	1729 Inderøy 2011	1723 Mosvik 2011	1756 Inderøy 2011	Snitt – kostragr. 10 2011	Snitt Nord- Trønd 2011	Snitt land eks Oslo 2011
Frie inntekter/kr pr innbygger	44540	68033	47317	42844	45373	42636
Lånegjeld pr innbygger	48824	59832	50126	42666	54667	41914
Netto gjeld/prosent av driftsinnt	74,5	59,9	72	66,9	79,3	65,8
Langsiktig gjeld i prosent*	198,2	197,6	198,1	197,8	204,8	192,6

*Pensjonsforpliktelser inkludert

Utav Kostra-statistikk for 2011 kan Inderøy kommunes gjeldsposisjon kan karakteriseres slik:

- Vi har en netto lånegjeldsgrad som ligger ca 10 % (6 % poeng) over landsgjennomsnittet og ca 8 % over sammenlignbare kommuner i kommunegruppe 10. Dette tilsvarer mellom 25 og 30 mill. kroner og en forskjell på kapitalkostnadsbelastning på inntil 2 mill. kroner.
- Vi registrerer en viss relativ økning fra 2010. Dette er forventet ettersom vi er inne i en relativ ekspansiv investeringsperiode.

Vi ligger således fortsatt noe høyt lånegjeldsmessig, men vår lånegjeldsgrad ligger godt innenfor en «normal» variasjon i porteføljen av 430 kommuner. (svært nære median)

Det finnes ingen fasit på hva som er bærekraftig lånegjeldsgrad. Det vil være avhengig av den enkeltes kommunes situasjon – vekstkommuner i befolkning vil i vekstperioder måtte øke investeringene og dermed lånegjeldsgraden.

Det vil være naturlig for Inderøy kommune å målsette at kommunen **over tid** ikke skal ha høyere lånegjeldsgrad enn snittet av sammenlignbare kommuner. En annen disponering vil vanskelig kunne gis en rasjonell begrunnelse.

Vi har i vår strategi – se foran – skjerpet denne målsettingen, jfr. de utfordringer som frem i tid må håndteres som følge av bortfall av inndelingstilskuddet. En relativ nedbygging av lånegjelden frem mot 2030 er et av flere virkemidler for å møte denne fremtidsutfordringen.

Investeringsprogrammet – budsjett og økonomiplan. (8 års framskriving)

Av oversikten nedenfor fremgår investeringsprogrammet total – budsjettforslaget for 2013, økonomiplanperioden og en skisse til forventninger for perioden 2017 til 2020. Se vedlegg foren detaljert investeringsoversikt.

Det foreslås investert i alt brutto 311 mill. kroner i 4 års perioden. Dette er historisk høye tall. For 8 års perioden skisseres en investeringsramme på 411 mill. kroner.

Til sammenligning ligger i gjeldende budsjett og økonomiplan en ramme for den løpende fire års perioden på 208 mill. kroner og for en 8 års periode på 274 mill. kroner.

Rammeøkningen skyldes i all hovedsak at det søkes innarbeidet tilstrekkelige midler til en betydelig satsning på et oppvekst og kultursenter i samarbeid med Nord-Trøndelag fylkeskommune. Dette utredes nå innenfor rammen av et omfattende forprosjekt som slutføres våren 2013 og rådmannen tar selvsagt alle forbehold om konklusjonene i forprosjektet.

Det vises til nærmere omtale av prosjektet under avsnittet Investeringer – kultur og oppvekst.

	Forslag budsjett	Økonomiplan				Sum øk- plan	Invest 2017- 2020
	2013	2014	2015	2016			
Total investering/Utlån	95610	98700	90450	26250	311010	100400	
Tilbakebetaling lån	0	0	0	0	0	0	
Investeringsfond	0				0		
Disposisjonsfond/næringsfond	-3670	-2400	-1280		-7350		
Egenfinansiering	-2000				-2000	-20000	
Tilskudd/statstilskudd/fylkeskommune	-6880		-37000				
Dekkes av mva-komp	-13962	-17740	-16490	-3650	-51842	-16100	
Inntekter fra salg	-14496	-2000	-6000	-2000	-24496	-10000	
Netto lånebehov	54602	76560	29680	20600	181442	54300	
Lånebehov eks VAR	50302	72560	25680	16600	165142	50400	
Lånebehov eks Var og - annen selvfinans	13502	65360	25680	16600	121142	50400	
Anslag minsteavdrag	19955	21500	23000	23000	87455	92000	
Anslag økt lånebelastning	34647	55060	6680	-2400	93987	-37700	
Anslag økt lånebelast eks VAR	30347	51060	2680	-6400	77687	-41600	
Anslag økt lånebel eks VAR og selvfin	-6453	43860	2680	-6400	33687	-41600	
Avsetning investeringsfond	-6000	-8000	-8000	-8000	-30000	-32000	
Netto lånegjeldsutvikling fra 01.01.	390347	441407	444087	437687	437687	396087	
Grunnlag beregning renter og avdrag	369174	407877	434747	432887	432887	396087	
Renteforutsetninger	0	0	0	0	0	0	
Netto rentebelastning	9804	11082	12479	12428	12987	11883	
Netto avdrag	20000	22097	23552	23452	23452	21458	
Sum renter og avdrag	29804	33179	36032	35880	36438	33341	
- belastet investeringsregnskap		500	750				
Sum renter og avdrag belastet drift	29804	32679	35282	35880	36438	33341	

Et investeringsprogram i denne størrelsesorden gir økte rente og avdragskostnader på nærmere 6 mill. kroner frem til 2016 – sammenlignet med budsjettert 2013 nivå.

Prognosene for perioden etter 2016 på investeringsbehov vil selvsagt være tentative. Hvis en antar at en i denne 4 års perioden kan begrense investeringene til 100 mill. kroner vil vi være i stand til å

bygge ned kapitalkostnadsnivået både absolutt og relativt over kort tid. Dette kan være optimistisk når vi ser utviklingen i antall eldre og behovsøkning knyttet til helse-, bistand og omsorg.

En framskrivning til 2020 - ved antatt begrenset investeringsnivå fra 2017 og til 2020 - viser en mulig reduksjon i de reelle rente- og avdragsutgiftene med rundt 4 mill. kroner i forhold til et prognostisert nivå i 2016.

En stor usikkerhet er knyttet til renteutviklingen. Dette er ikke en usikkerhet i perioden frem mot 2022 ettersom vi i dag kan rentesikre lån til rundt 3. Usikkerheten er knyttet til utviklingen lenger frem i tid.

Vi kan forsvare dette investeringsprogrammet – som er rimelig ekspansivt – dersom

1. Vi holder befolkningen på dagen nivå
2. Vi kan håndtere veksten på helse og sosialområdet uten de store gjeldsbelastende investeringer og delvis bedre utnyttelse av den kapasiteten vi har i dag. Dette kan være en optimistisk forutsetning.

Vi legger til grunn at denne investeringsplanen kan gjennomføres uten vesentlige strukturelle endringer eller innføring av eiendomsskatt i økonomiplanperioden.

Et investeringsprogram i denne størrelsesorden vil sterkt øke sannsynligheten for at strukturell grep og bruk av eiendomsskatt aktualiseres frem i tid.

9.2 Investeringer – Fellesadministrasjon

		Forslag budsjett	Økonomiplan				Sum øk- plan	Invest 2017- 2020
<i>Administrasjon m.v.</i>		2013	2014	2015	2016			
1	IKT-prosjekter	1500	1500	1500	1500	6000		8000

IKT-satsningen har som grunnleggende mål og gjøre kommunens tjenester mer tilgjengelige og mer effektive. Inderøy kommune skal fremstå som en moderne kommune.

Kostnadsrammen for økonomiplanperioden satt til 6 mill. kr. og med 1,5 mill. kr. hvert år i tråd med tidligere forutsetninger. I påfølgende økonomiplanperiode er det tatt høyde for en mulig økning til kr. 8 mill. totalt i perioden. (Rammen er angitt for en 8 års periode.)

Felles IKT-strategi for INVEST-kommunene ble vedtatt av fellesnemnda for kommunesammenslåingen i februar 2011. Arbeidet med etablering av felles driftsorganisasjon har tatt lengre tid enn planlagt. Politisk behandling av organisering og de avtalemessige forhold mellom kommunen, forventes til politisk behandling i slutten av 2012.

Ved neste rullering av økonomiplan forventes en bedre samordning av investeringer til IKT innen INVEST-kommunene. Dette forutsetter en felles forståelse av hvilke strategiske valg som vil gi de beste publikumstjenester og effektivisere arbeidsprosessene samlet i kommunene.

Prosjektet «Fagprogram for meldingsutveksling», som omfatter sikker utveksling av data mellom legetjenesten og bistand og omsorg, er i oppstartsfasen som et fellesprosjekt i INVEST. Kostnadsbildet er her fortsatt noe usikkert.

Prosjektene «Kommune på nett» og generell utskifting av IKT-verktøy videreføres som planlagt i 2013.

Før digitalisering av eiendomsarkiv iverksettes er det behov for gjennomgang/opprydding i gamle arkiver, med sikte på å redusere omfanget av digitalisering. Det settes av kr. 100.000 til dette arbeidet i 2013. Det må også avklares hvilken teknisk løsning som skal benyttes i forhold til økonomisk kostnad. Rådmannen vil i løpet av tidlig 2013 ta en samlet vurdering av løsning/digitalisering av arkiver i begge de gamle kommunene.

Det vises for øvrig til prosjektoversikt i vedlegg.

9.3 Investeringer – Oppvekst og kultur

Investeringene på området er spesifisert i tabellen nedenfor:

Oppvekst og kultur	Forslag budsjett	Økonomiplan				Sum øk- plan	Invest 2017- 2020
	2013	2014	2015	2016			
Inderøy oppvekst og kultursenter	10000	65000	65500			140500	
Flytting av Sakshaug barneskole			7000	8000		15000	
Klubbhus - Skianlegg Gran	3100					3100	
Mosvik skole - oppgradering	18950					18950	
Sakshaug kirke - orgel	500	2000	2000	2100		6600	
Sandvollan skole - trafiksikkerhet	500					500	
Inderøy kulturhus - nytt amfi		3000				3000	
Bygdabok allmenn del	200	400	400			1000	
Sakshaug gamle kirke - mur mot veg	400					400	
Klokkarstu- oppgradering		500				500	
Generelt - skoleombygging							20000

Inderøy oppvekst og kultursenter

Kommunestyret vedtok i juni 2012 å starte et felles forprosjekt kalt «Inderøy oppvekst- og kultursenter». Forprosjektet som har en bruttoramme på ca 2,5 mill. kroner skal utrede mulig framtidig utbygging etter alternativ 2 i mulighetsstudien med samme navn. Alternativ 2 innebærer en tett samlokalisering av ungdomsskole, videregående skole og kulturhus. Flytting av Sakshaug barneskole og stor hallflate skal i tillegg utredes i forprosjektet. Forprosjektet er basert på en avtale mellom Inderøy kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune (september 2012).

Vedtaket i juni forutsatte et ferdig forprosjekt i løpet 2012. Dette er av forskjellige årsaker ikke mulig. Det er valgt en prosjektgjennomføring som innbefatter en bred brukerdiallog og som også skal implementere elementer fra oppvekstprogrammet. Sammen med valgt metode for anbudsinnhenting (konkurranspreget diallog), forutsettes det nå at et forprosjekt med entreprenørprising av kostnader vil foreligge tidlig i april 2013.

Forutsettes positive politiske vedtak i april/tidlig mai, kan anleggsarbeidet starte høsten 2013 og med en ferdigstilling i løpet av 2014. Økonomiplanforslaget tar høyde for – og søker å beskrive konsekvensene av – gjennomføring av en utbygging innenfor en gitt kostnadsramme. På samme måte som for andre prosjekter som legges inn i økonomiplanforslaget; det tas forbehold om at videre utredning – i dette tilfelle et omfattende forprosjekt – bekrefter de foreløpige vurderinger av prosjektets kostnads-/nytte effekter.

Budsjettallene baserer seg på kostnadsanslagene i mulighetsstudien og omfatter de bygningene kommunen skal stå som byggherre for. Prosjektrammen hvor kommunen er byggherre er satt til 141 mill. kr. inkl. mva. og omfatter på dette stadiet foruten bygninger - riving av bygg, uteområde u-skole - men ikke kostnader til stor hallflate. Finansiering av prosjektet vil skje gjennom mva.-kompensasjon, tilskudd fra spillemidler, NTFK og andre. Netto låneopptak er ut fra gitte forutsetninger anslått til vel 75 mill. kroner. Det må presiseres at en betydelig del av bygningene som kommunen bygger skal leies ut til NTFK og kulturhuset.

Kommunestyret har i forbindelse med behandling av avtalen med fylkeskommunen, bedt om at arealbehovene fra mulighetsstudien gjennomgås med sikte på reduksjon. Dette vil kunne påvirke kostnadstallene i positiv retning.

Flytting av Sakshaug skole

Flytting av Sakshaug skole over til dagens lokaler for ungdomsskole er lagt inn som en del av forprosjektet for oppvekst og kultursenter. I praksis er dette å oppfatte som et integrert prosjekt.

Rådmannen har valgt å synliggjøre et mulig kostnadsbehov i etterkant av ferdigstilling av oppvekst- og kultursenter. Kostnadene bygger på tidligere anslag for kritisk behov for renovering av dagens bygningsmasse, jfr. også pålegg fra Arbeidstilsynet, og må anses som relativt forsiktige.

En grov kalkyle – isolert effekt av realisering av et oppvekst og kultursenter med flytting av Sakshaug skole.

Om en helt foreløpig legger til grunn at nettoinvesteringen til belastning for kommunen kommer ut med ca. 85 mill. kroner netto (eks storhall), gir dette en økt netto kapitalkostnad på ca 5,0 mill. kroner. (3 % rente)

En storhall vil netto kunne beløpe seg til 20 mill. kroner og effekten blir ca 6,2 mill. kroner. Vi må påregne en driftskostnad til hall i størrelsesorden 1,5 mill. kroner – det vil si en brutto kostnadseffekt på 7,7 mill. kroner.

Om vi antar at besparelspotensialet i FDV og administrasjon kan utgjøre 1,5 mill. kroner blir det isolerte anslaget for merkostnader ved realisering av et oppvekst og kultursenter:

1. Oppvekst og kultursenter med hall:	6,2 mill. kroner
2. Oppvekst og kultursenter eksklusive hall:	3,5 mill. kroner

Etter rådmannens skjønn er investeringsomfanget i utgangspunktet så vidt betydelig at det er vanskelig å tilrå et prosjekt som også omfatter en storhall nr. 2. Den endelige konklusjon blir å trekke politisk etter at forprosjektutredningen foreligger, men rådmannen finner det ved denne rullering vanskelig å finne plass for en ny storhall i perioden fram til 2016.

Klubbhus skianlegg Gran

Skianlegget på Gran er eid av kommunen, men forvaltes og drives av Inderøy Idrettslag på grunnlag i avtale. Anlegget her etter hvert høy kvalitet og er mye brukt.

Det er gjort vedtak om en kommunal nettobevilgning til nytt klubbhus med kr. 600.000,- finansiert av fond. Totalkostnadsrammen er p.t. anslått til 3,1 mill. kroner. Hovedfinansieringen omfatter mva-refusjon, dugnad og spillemidler.

Prosjektet er forsinket noe som i hovedsak skyldes forsinkelser i tildeling/bevilgning av spillemidler. Søknad om spillemidler er godkjent i 2012, men tiltaket kom ikke med på prioriteringslisten over tildelte midler. Søknaden vil bli fornyet for 2013.

Mosvik skole – oppgradering

Oppstart av oppgradering av Mosvik skole er ca. 2 mnd. forsinket og anleggsstart vil skje i november 2012. Forsinkelsen skyldes i hovedtrekk en for ambisiøs framdriftsplan. Prosjektet har fortsatt en sluttdato 01.07.13.

Anbudsrunden viser at kostnadene for selve nybygging/ombygging vil være innenfor opprinnelig budsjett. Det er valgt å innhente pris på kjøp av fjernvarme i stedet for å bygge i egen regi. Det er fortsatt knyttet usikkerhet til kostnader til utomhusområde, men avklaringer vil skje tidlig i november.

Total kostnadsramme for prosjektet er ved budsjettjustering i 2012 økt fra kr. 21,5 mill. til kr. 23,25 mill. Økningen er en teknisk korrigering og omfatter kostnadene påløpt fram til 2012 i gamle Mosvik på kr. 1,3 mill. samt renter i byggeperioden på kr. 0,45 mill.

Rådmannen orienterte formannskapet særskilt i oktober 2012 om status og det avsluttende arbeid med å kvalitetssikre kostnadsoverslaget. Det skal være mulig å gjennomføre prosjektet innenfor vedtatt kostnadsramme, men risikoen for overskridelser er større enn det motsatte. Rådmannen fikk i møte klarsignal til å igangsette prosjektet.

Byggingen av Mosvik skolen er begrunnet i et ubetinget politisk vedtak, jfr. også intensjonsplanen for kommunesammenslåingen. Selv en vesentlig forbedring av elevtallsutviklingen sammenholdt med den prognostiserte kan isolert sett ikke forsvare bygging av en skole i denne størrelsesorden i Mosvik uten at en på et tidspunkt er forberedt på å utvide skolens nedslagsfelt og endre skolekretsene.

Sakshaug kirke – orgel

Prosjektets begrunnelse er todelt. For det første er det nåværende orgelet utdatert og vedlikeholdskrevende. Det må før eller siden skiftes ut uansett. For det andre må vi se på anskaffelsen som et ledd i å heve Sakshaug kirkes posisjon som kulturkirke.

Det foreslås avsatt 6,6 mill. kroner i kommunalt bidrag (tilskudd) til nytt hovedorgel basert på et samlet kostnadsoverslag på 11,0 mill. kroner inkl. mva.

I følge kirkevergen er prosjektet ikke klart for detaljprosjektering. Riksantikvaren har i slutten av oktober i utgangspunktet sagt nei til flytting av det gamle orgelet. Denne avgjørelsen ønsker kirken å

diskutere videre med Riksantikvaren. Når avklaring skjer vil fremdriften i "Prosjekt nytt orgel" forseres.

Midlene legges inn tentativt med kr. 500.000 i 2013 og hovedfinansiering fra 2014 og til 2016. (antatt tre års byggetid). Kommunen har forpliktet seg til å medvirke til finansieringen, under forutsetning av fullfinansiering i henhold til finansieringsplan.

Sandvollan skole – trafikksikring

Tiltaket omfatter bedret trafikkmønster, påstigning, parkering og skilting ved Sandvollan skole. Tiltaket skulle gjennomføres i 2012 men er forsinket grunnet intern kapasitetsmangel. Tiltaket er nå under planlegging og gjennomføres i 2013. Foreløpige tilbakemeldinger tyder på høyere kostnadstall en tidligere skissert. Sammen med kostnader til konsulent er derfor kostnadsrammen foreslått hevet til kr. 500.000.

Inderøy kulturhus – nytt amfi

Det er viktig at kommunens storstue vedlikeholdes og fornyes. I den grad Kulturhuset skal være konkurransedyktig i forhold til det regionale kulturtilbudet vil naturlig nok amfiets beskaffenhet og kvalitet være viktig. Amfiet har sterkt behov for en kvalitetsmessig og teknisk oppgradering.

Det kan være naturlig å se dette tidsmessig i sammenheng med ferdigstillelse av et eventuelt oppvekst- og kultursenter. Dersom planene for oppvekst- og kultursenter fysisk berører konsertsal/amfi vil et være naturlig og la opprustningsprosjektet bli en del av det større prosjekt.

Kostnadene er på grunnlag av erfaringstall foreløpig stipulert til kr. 3 mill. og investeringsmidlene er avsatt i 2014.

Bygdabok – allmenn del

Inderøy museums- og historielag fikk i august 2011 bevilget kr. 40.000 til et forprosjekt til utredning av bygdebok – allmenn del. En arbeidsgruppe har lagt fram en skisse til løsning som er presentert for kommunen i oktober 2011. Det er all grunn til å anerkjenne initiativet og ikke minst det frivillige engasjement som her utvises.

Museums- og historielaget ser for seg en allmenn bygdabok for hele kommunen i 6 bind med en total kostnad på 2,8 mill. kr. Det er bedt om en kommunal medfinansiering på 1,5 – 2,0 mill. kr. Rådmannen finner at en bevilgning til formålet på 1,5 til 2 mill. kroner fremstår som noe høyt. Dette er i så fall et tilskuddsnivå som få andre kommuner av vår størrelse kan vise til. Det stilles også spørsmål ved omfanget på 6 bind og vurderingen av salgspotensialet.

Rådmannen vurderer det slik at prosjektet bør kunne begrenses noe i omfang og tilrår at kommunen går inn med et tilskudd på maksimum 1 mill. kroner til prosjektet med første bevilgning i 2013.

Det forutsettes at museums- og historielaget framlegger en revidert prosjektplan.

Sakshaug gamle kirke – mur mot veg

I forbindelse med utbedring av Sakshaugvegen er det gjort nødvendige tiltak for sikre vegfundamentet ved nærføring med kirkegården.

Det er bygget en mur som etter krav fra riksantikvaren må forblendes for å harmonere med kirken og omgivelsene for øvrig. Det er ikke rom for dekning av kostnadene på vegprosjektet Sakshaugvegen. Kostnadene er grovt anslått og tiltaket foreslås gjennomført allerede i 2013.

Klokkarstu - oppgradering

I henhold til gjeldende sentrumsutviklingsplan skal Klokkarstu bestå som et bærende miljøelement i Straumen. Det krever ekstraordinære vedlikeholdstiltak.

En tilstandsrapport fra 2008 anbefaler enkle strakstiltak for å bevare huset i sin opprinnelige form, men samtidig muliggjøre utleie over større deler av året. Det lagt inn en avsetning på kr. 500.000,- til renovering i 2014. Dette beløpet bør være tilstrekkelig i den grad det ikke er nødvendig å gjøre noe med fundament og bærende konstruksjoner.

12 Generelt - skoleombygging

Gjeldende økonomiplan har innarbeidet en tentativ investeringsramme på 20 mill. kroner til uspesifiserte formål i perioden 2017 - 2020.

Med nylig ombygging av Sandvollan skole, ombygging av Mosvik skole i 2013 og forutsatt bygging av Inderøy oppvekst- og kultursenter med flytting av Sakshaug skole, vil likevel de tyngste investeringene være gjennomført innen 2016.

Det foreslås likevel å avsette en ramme på 20 mill. kroner i neste økonomiplanperiode. Det vil være behov for investeringer til oppgradering av skolelokaler. Det kan være naturlig å vurdere rammens størrelse på nytt i arbeidet med budsjett og økonomiplan høsten 2013.

Annet

Vi har under arbeid og utredning to større kunstprosjekter. Det gjelder Arena Skarnsundet som ble initiert i forbindelse med kommunesammenslåingsprosjektet.

Videre «Akset –prosjektet» - et prosjekt basert på en ide av Nils Aas og som vi utreder muligheten for å finne en løsning på.

Det er ikke synliggjort avsetninger til disse prosjektene i økonomiplanen og sakene blir å ta opp til politisk behandling når utredningene er ferdige.

9.4 Investeringer – Helse, bistand og omsorgsområdet

Investeringene er sammenfattet i tabellen nedenfor:

<i>Helse og omsorg</i>	Forslag budsjett	Økonomiplan				Sum øk- plan	Invest 2017- 2020
	2013	2014	2015	2016			
Bofellesskap Nessjordet	18000	6500				24500	
Kommunale utleieboliger - opprustning	1000	1000	450			2450	
Inderøyheimen - skjermet enhet		1200				1200	
Mosvik sykeheim - oppgradering rom			300	2000		2300	
Annen ombygging helse og omsorg							20000

Bofellesskap Nessjordet

Boligsosial handlingsplan ble vedtatt av kommunestyret i mars 2012 og bygging av 16 omsorgsleiligheter med døgnbemanning og avlastningstilbud forutsettes gjennomført i 2013 og 2014. Detaljplanlegging av prosjektet er oppstartet høsten 2013. Gjennomføring av prosjektet forutsetter at brukere vil flytte og ta nye lokaliteter i bruk. Vi er i en god dialog med brukerne og deres representanter.

Tiltaket vil delvis erstatte dagens tjenestetilbud som gis i 4-5 boliger. Tiltaket muliggjør både et bedre tilrettelagt tilbud, og en bedre utnyttelse av bemanningsressursen til fordel for både brukere og arbeidsmiljø. Område benevnt B3 i reguleringsplan for Nessjordet er tenkt benyttet som tomt, og prosjektet er definert til å omfatte 16 omsorgsleiligheter og 2 avlastningsrom.

I gjeldende økonomiplan er lagt inn en kostnadsramme på 22,4 mill. kr. Planleggingen så langt, samt erfaringstall på rombehov/kostnader fra tilsvarende prosjekter, tilsier en økning av kostnadsrammen. Et arealbehov på ca. 1000 m² og en kostnad på kr. 25.000 pr. m² gir et minimum kostnadsanslag på ca. 25 mill. kr. inkl. utarbeidelse av uteområde. Investeringen finansieres delvis gjennom tilskudd fra Husbanken og kapitalutgiftene gjennom leieinntekter fra brukere (bostøtte).

Rådmannen vil, senest ved første møterunde på nyåret 2013, legge fram sak til politisk behandling hvor innhold, kostnader og gjennomføring av prosjektet blir presentert og avklart.

Kommunale utleieboliger – opprustning.

Kommunen har i alt 151 kommunale utleieenheter. En god del av disse er over tid betydelig forringet på grunn av manglende vedlikehold og vi har behov for å gjennomføre en oppgradering – alternativt finne andre mer varige tiltak.

Det gjøres i høst «strakstiltak» på utleieboliger på Venna innenfor en kostnadsramme på kr. 550.000. Samtidig gjøres en overordnet vurdering av boligmasse for utleie i forhold til tilstand, prioritering for opprustning, salg eller eventuelt sanering/nybygging.

Denne vurderingen gjøres i lys av vedtatt boligsosial handlingsplan og framtidige behov innenfor helse, bistand og omsorg.

Kostnadsrammen på 3 mill. kr. foreslås videreført, og med en foreslått bevilgning i 2013 på 1 mill. kr.

Rådmannen vil komme tilbake til formannskapet med en nærmere vurdering av alternative løsninger før bevilgningen eventuelt trekkes på.

Inderøyheimen – skjermet enhet

I tråd med målsettingene i vedtatt helse- og omsorgsplan, foreslås en tilrettelegging for spesielle brukergrupper innenfor demens.

Prosjektet omfatter et fysisk avgrenset område innenfor eksisterende areal på Inderøyheimen på ca. 120 m². Kostnadene er anslått til 1,2 mill. kr. ut fra et middels ombyggingsbehov.

Planlegging gjennomføres i 2013 og vil gi sikrere kostnadstall som grunnlag for forutsatt gjennomføring i 2014.

Mosvik sykeheim – oppgradering av rom

Sørfløyen av Mosvik sykeheim ble rehabilitert i 2010 inkl. påbygging. Det er innmeldt behov for både oppgradering av bad og utskifting av dører til forskriftmessig bredde på den resterende delen av sykeheimen. Tiltaket er foreslått med planlegging i 2015 og eventuelt gjennomføring i 2016. Kostnadstallene er usikre.

Annen ombygging helse og sosial

Under rammeprosjektet opprustningstiltak/omgjøring er lagt inn midler til ekstraordinære vedlikeholdstiltak ved institusjonene. (opprustning bad mv)

Det skisseres en tentativ investeringsramme på 20 mill. kroner i perioden 2017-20 på området.

9.5 Investeringer – Veg og annen infrastruktur

Investeringsplanen for veg og infrastruktur er tabellmessig sammenfattet nedenfor:

	Forslag		Økonomiplan		Sum øk- plan	Invest 2017- 2020
	budsjett					
	2013	2014	2015	2016		
<i>Eiendom - opprustn generelt</i>						
Opprustningstiltak/omgjøring	2500	1900	1700	650	6750	7250
<u>Utbygging/boligtomter</u>						
Sandvollen - Langåsen boligfelt	1500	700			2200	
Røra - Åsen boligfelt	14500				14500	
Straumen - utbygging Nessjordet	2800				2800	
Kjerknesvågen						
Lillesund - tilrettelegging/salg av tomter	620				620	
Flyfoto Straumen		200			200	
Opparbeidelse av næringsarealer/bygg	500			2000	2500	17250
<u>Inderøy 2020 - stedsutvikling</u>						
Straumen - sentrumsutvikling	1900	1500	1600		5000	
Mosvik sentrum - stedsutvikling	850	500			1350	
Bygdefiber	800	800			1600	
<u>Vei</u>						
Forsterkning/dekkelegging	2000	2000	2000	2000	8000	8000
Røra/Flaget. Stoppeplass/informasjon	150				150	
Straumen - vegomlegging Venna	1200				1200	
Traktor-utskifting	840				840	
<u>Annet</u>						
Fjernvarmesentral Venna	1000	2000	0	0	3000	
<u>Formidlingslån/startlån</u>	6000	4000	4000	4000	18000	16000

Opprustningstiltak/omgjøring - Eiendom

Opprustningstiltak kommunale bygg omfatter:

- Branntekniske krav
- HMS-tiltak
- Tiltak for mer effektiv drift
- Energiøkonomisering.

Kommunen har en betydelig bygningskapital. Denne er krevende å vedlikeholde og ruste opp/omgjøre med skiftende behov.

Nåværende økonomiplan skisserer et investeringsbehov hvert år på kr. 1,5 mill. og med en bevilgning i 2012 på kr. 2,5 mill. kr. På bakgrunn av innmeldte behov er det foreslått en bevilgning i 2013 på kr. 2,5 mill. og samlet ramme i økonomiplanperioden på knapt 7 mill. kroner..

Ved prioritering av tiltak er de fleste tiltak på Sakshaug barneskole og Inderøy ungdomsskole "satt på vent" i påvente av avklaringer i forprosjektet Inderøy oppvekst- og kultursenter.

En spesifisert liste over tiltak er dokumentert i eget vedlegg.

Utbygging/boligtomter

Sandvollen – Langåsen boligfelt.

Med grunnlag i budsjett- og økonomiplanvedtaket for inneværende år er vi noe forsinket i gang med å forberede en sak med forslag om ytterligere tilrettelegging av kommunale boligtomter i området.

Det er dog fortsatt noen ledige tomter i Gangstadhaugen II.

Det mest aktuelle er å starte utbygging av Langåsen boligfelt regulert i 1994 med 15 boligtomter. Feltet er kompakt med kort avstand til infrastruktur. I budsjett- og økonomiplanforslaget er det lagt inn midler med sikte på gjennomføring våren 2014. For så vidt gjelder kostnadsoverslaget bygger dette på tall fra 2007 og må oppfattes som ytterst indikativt.

Kommunen er for øvrig kontaktet av eier/utbygger av et område på Småland – Schulsien og med signaler om ønsker om endringer av reguleringsplan med sikte på bolig-/leilighetsutbygging.

Rådmannen vil fremme en sak for formannskapet over nytt år. I den forbindelse må de kommunale planer søkes tilpasset eventuelle private planer for å unngå at kommunale initiativer svekker de private. Det kan også være at alternative lokaliseringer av en kommunal utbygging kan komme til vurdering.

Røra – Åsen boligfelt

Vedtak om oppstart av dette prosjektet ble gjort i kommunestyret 01.10.12. Kontrakter er inngått og anleggsstart forventes i løpet av november 2012. 33 byggeklare tomter vil stå ferdig i midten av august 2013. Budsjett er lagt inn i henhold til vedtatt ramme på kr. 16,5 mill. inkl. mva. Det vil bli inngått avtale med privat eiendomsmegler om salg.

Straumen - utbygging Nessjordet

Prosjektet er noe forsinket, i hovedsak på grunn av forsinket prosjektering/godkjenning av bru samt ekstraarbeider i forbindelser med forsterkning av Øvergata. En del arbeider (bl.a. dekkelegging gang- og sykkelveger) er også bevisst utsatt både i forhold til anleggsarbeid på forretningstomt og i forhold til planlagt trase for fjernvarme.

Med den nye rundkjøringen og oppgradering av Øvergata, begynner vi allerede å se konturene av en betydelig «ansiktsløftning» når det gjelder infrastrukturen på Straumen.. Kostnadsrammen på 33

mill. eks. mva. for hovedprosjektet ser ut til å holde og det er satt av kr. 2,8 mill. i 2013 for sluttarbeider.

I tillegg er det satt av midler gjennom prosjektet sentrumsutvikling Straumen. (se egen beskrivelse) Som forutsatt er noe av disse midlene brukt til beplantning/forskjønnning av rundkjøring og på grøntområder og i undergang.

Kjerknesvågen – tilrettelegging boligtomter

Reguleringsarbeid for sentrumsområdet, blant annet med sikte på å frigjøre sentrumsnære boligarealer, er igangsatt. Det legges foreløpig til rette for at utlegging av tomter kan skje i privat regi ettersom aktuelle arealer er i privat eie.

I den grad tilrettelegging av tomtearealer ikke kan realiseres uten kommunal medvirkning, vil rådmannen komme tilbake med en egen sak.

Lillesund – tilrettelegging/salg av boligtomter

Det er utarbeidet en reguleringsplan for Lillesund og Sundsøya som var ute på høring i 2010. Kommunen er grunneier på deler av området som i hovedsak er foreslått regulert til boligtomter. I tillegg er det foreslått en gangadkomst gjennom området for å sikre en sammenhengende gangsti langs «Straumen» og fram til Sundsøya.

I 2011 ble det foretatt grunnundersøkelser i samarbeid med private tomteeiere. Undersøkelsen viser at utbygging er mulig med noen begrensninger i forhold til utgravinger mot fylkesvegen.

Området – som danner inngangsporten til Straumen – trenger en ansiktsløfting. Reguleringsplanen vil nå bli fremmet til endelig behandling. Det er i budsjett og økonomiplan satt av midler til vegadkomst og gangsti. Det forutsettes at investeringene kan finansieres gjennom salg av tomteareal.

Det er kun gjort et anslag på kostnader. Detaljprosjektering vil gi sikrere kostnadstall.

Flyfoto Straumen

De pågående og planlagte utbygginger i området Straumen – Venna utløser behov for et oppdatert kartmateriale for området. Det er foreslått en flyfotografering av sentrumsområdet sommeren 2014 og stipulert en kostnad på kr. 200.000. Avhengig av framdriften på planlagte utbygginger må tidspunktet vurderes på nytt i forbindelse med budsjettbehandling neste år.

Opparbeidelse av næringsarealer/bygg - Lensmyra

Kommunestyret behandlet mulighetsstudiet av Lensmyra industripark i junimøtet og konkluderte med at «det skal arbeides videre med utvikling av Lensmyra som regionalt næringsområde i et forprosjekt». Mulighetsstudien skisserer en kostnad på anslagsvis 100 mill. kroner for en fullstendig utbygging av Lensmyra industripark.

Det er vesentlig for mulig realisering at dette blir et regionalt prosjekt. Prosjektets størrelse og mulighetene for omdisponering av landbruksarealer tilsier et prosjekt minimum i INVEST-regi. Vi er i dialog med Invest-kommunene – og spesielt Steinkjer – om et nærmere samarbeid.

Det er avsatt kr. 500.000 til et forprosjekt i 2013 som forutsettes finansiert av INVEST-næringsfond. Det er skissert en mulig ramme på 20 mill. kroner til opparbeidelse – i utgangspunkt henvist til perioden 2016 til 2021.

Inderøy kommune har opsjon på kjøp av deler av Lensmyra. Denne opsjonen går (med forbehold om mulig forlengelse) ut tidlig i 2013.

Rådmannen vil snarlig komme tilbake med en sak om iverksetting av videre utredning, jfr. kommunestyrets vedtak.

Nåværende økonomiplan skisserte riving av bygg og etablering av nytt kryss ved innkjøring til Røra skole med kr. 700.000 i 2013. Mulighetsstudien viser at dette området også er en mulig fremtidig avkjøring til Lensmyra industripark. Rådmannen har derfor valgt å avvente investeringer på nytt kryss – herunder riving av påstående bolighus - inntil forprosjektet er fullført.

Inderøy 2020 – stedsutvikling

I økonomiplanperioden er det avsatt til sammen 8 millioner kroner på investeringsbudsjettet til Inderøy 2020 - stedsutvikling. Prosjektene under denne paraplyen er finansiert av kompensasjon for merverdiavgift og avsatte midler til fond Inderøy 2020. (ca. 7 mill. kr.)

Følgende prosjekter omfattes av satsningen på stedsutvikling:

- Straumen - sentrumsutvikling
- Mosvik sentrum – stedsutvikling
- Bygdefiber

Straumen - sentrumsutvikling.

Partnerskapsavtale – intensjonsavtale - med fylkeskommunen og Inderøy Næringsforening om en tettstedsutviklingsinnsats i Straumen har nå formell tilslutning fra alle aktuelle interessenter.

Konsulentfirmaet Rambøll har utarbeidet en mulighetsstudie som peker på flere konkrete tiltak for å oppgradere sentrumsområdet, og øke attraktiviteten både for næringsliv, fastboende og besøkende.

Om lag 1 mill. kroner vil bli benyttet i 2012 til opprustnings-/forskjønnningstiltak i forbindelse med rundkjøring og prosjektet på Nessjordet.

Rådmannen foreslår å øke rammen til sentrumsutvikling fra 4,8 til 6 mill. kroner for å kunne forsterke kommunens bidrag til gjennomføring av tiltak.

Bemerk at Nessjordprosjektet – se foran – og sentrumsutviklingsprosjektet underlagt partnerskapsavtalen må sees i sammenheng. Nessjordprosjektet omfatter arbeider på Nessjord-siden, bro med undergang, brannstasjonsområdet, området ved Sparebanktomta og i siste omgang tillagt opprustning av Øvergata.

Det er benyttet midler fra sentrumsutviklingsprosjektet til utsmykking og miljøtiltak for øvrig. (jfr. f.eks utsmykkinga av rundkjøringa).

Mosvik sentrum - stedsutvikling.

I forlengelse av stedsutviklingsprosjekt i gamle Mosvik kommune, «Trivsel i sentrum», er det høsten 2012 gjennomført et åpent møte med sikte på å få fram nye tanker til arbeidet med stedsutvikling i Mosvik. Flere gode tiltak ble spilt inn – programstyret for Inderøy 2020 er styringsgruppe for det videre arbeid.

Stedsutvikling Mosvik handler også om bruk av ledige arealer/bygninger i sentrum - kommunehuset og sentrumsbygget. Kommunehuset vil stå ledig fra høsten 2013, og en tilstandsvurdering samt avklaring av hva bygget skal benyttes til vil bli prioritert i 2013. Når det gjelder sentrumsbygget er det til vurdering å legge deler av bygget ut for salg. Det blir i så fall fremmet for politisk behandling.

Planlegging og utbygging av Nesset III boligfelt var i gjeldende økonomiplan satt opp som eget prosjekt med oppstart i 2012. Det vil være formålstjenlig å se på boligutbyggingen i Mosvik sentrum samlet. Prosjektet legges derfor til stedsutviklingsprosjektet med klare intensjoner om at det gjennom rullering av reguleringsplanen for Mosvik sentrum i større grad legges til rette for boligbygging i sentrumsområdet.

Det er brukt om lag kr. 960.000 på dette prosjektet fram til og med 2011 i gamle Mosvik kommune. Ved at både Mosvik kommunehus og planlegging og utbygging av boligtomter nå legges inn i stedsutviklingsprosjektet, foreslås den totale rammen økt til om lag 2,5 mill. kroner

Bygdefiber

Utbygging av fiber fra Utøy til Mosvik sentrum skal være slutført i løpet av 2012. Vi har allerede henvendelser som tilsier interesse for å utrede videre utbygging i grender. Det er foreslått å sette av en ramme på inntil 1,6 mill. kroner bygdefiber i 2013 og 2014.

Kommunestyret har lagt føringer for kommunens «maksimale» andel av tilskudd i forbindelse med bygdefiberprosjektet på Kjerkesvågen.

Veg/gater mv

Forsterkning/dekkelegging

Hovedplan veg viser at Inderøy kommune har 126,4 km kommunal veg å ivareta inkl. gang- og sykkelveger. Hovedplan veg er fremmet for politisk behandling og politisk vedtak forventes sammen med budsjettbehandlingen.

Kostnadsestimatet for opprustning kommuneveier skisseres til 53 mill. kroner. Rådmannen foreslår et investeringsnivå på 2 mill. kroner pr. år i økonomiplanperioden.

Det er unødvendig å understreke at en med et slikt bevilgningsnivå vil bruke lang tid på å ruste opp det kommunale vegnettet til en ønsket standard. Med de betydelige investeringer som for øvrig planlegges må det foretas prioriteringer og rådmannen finne ikke rom for en vesentlig opprustning av vegnettet.

Forsterkning/dekkelegging vil skje i henhold til endelige prioriteringer i hovedplan veg.

Røra - Flaget. Stoppeplass/informasjon

Det er gjort ytterligere opparbeidelse av stoppeplass på Flaget i 2012. Tiltaket har blitt forsinket på grunn av interne prioriteringer/kapasitetsmangel. Fremdeles gjenstår dekkelegging av gangstier med heller, informasjonsskilt samt grøntområder.

Det foreslås å bruke inntil kr. 150.000 i 2013 for å ferdigstille de siste arbeider, slik at plassen kan framstå som en presentabel stoppelass på Den Gyldne Omveg.

Prosjektet vil bli avsluttet i 2013 og eventuell kunstnerisk utsmykking av plassen vil måtte tas opp som egen sak.

Straumen – vegomlegging Venna

Prosjektet omfatter flytting av dagens innkjørsel til Venna-området fra området ved videregående skole til området rett nord for Venna Eiendoms bygg i krysset riksveg 761/755. Videre inngår trafiksikkerhetstiltak ved innfartsområdet til Ungdomsskolen.

I løpet av 2012 er ombygging av parkeringsplassen foran rådhuset tatt inn i prosjektet. Med unntak av parkeringsplassen er det meste av arbeidene nå slutført. Det i skrivende stund usikkert om asfaltering av plassen vil skje i høst. Det foreslås derfor å sette av 1,2 mill. kroner i 2013 til slutføring/slutfaktura.

Kostnadene vil bli betydelige høyere enn sist reviderte kostnadsoverslag. Årsakene er mange og sammensatte og rådmannen vil fremme egen sak om budsjettjustering i 2012.

Traktor – Kommunalteknikk.

Det foreslås avsatt kr. 840.000,- til utskifting og oppgradering av ny traktor til teknisk drift.

All transport – tilfeldig og planlagt – har i 1729 Inderøy vært håndtert ved leie av utstyr, mens 1723 Mosvik har en eldre traktor til disposisjon for bruk i egen regi.

Det foreslås utskifting av denne med sikte på å hente inn en driftsmessig og tilbudsmessig gevinst.

Rådmannen foreslår en bevilgning i 2013 på kr. 840.000 i tråd med gjeldende økonomiplan.

Annet

Fjernvarmesentral Venna

Kommunestyret har fattet vedtak om etablering av felles varmesentral for Straumen/Venna på Solstادتomta. I denne prosessen påløper kostnader til konsulentbistand for anbudsprosess og valg av leverandør og utkjøp av pelletsanlegg.

Privat utbygger på Nessjordet er i gang med bygging og her vil kommunen måtte dekke de kostnader utbygger må forskuttere ved legging av varmerør.

Kostnadene er meget skjønnsmessig vurdert til totalt 3 mill. kroner og med bruk av 1 mill. kroner i 2013.

Formidlingslån/startlån

Ved budsjettbehandling for 2012 ble rammen for startlån økt til 3 mill. kroner.

Formannskapet har i sak 24.10.12 anmodet rådmannen om å «vurdere behovet for ytterligere satsning ved å øke rammene for 2013». På grunn av betydelig økning i søknadsmassen både i antall og låneomfang, foreslås å øke lånerammen for startlån til 6 mill. kroner i 2013 og til 4 mill. kroner hvert år i resten av økonomiplanperioden.

9.6 Investeringer – VAR-området

Investeringsplanen er tabellmessig sammenfattet slik:

VAR-Tjenester	Forslag budsjett	Økonomiplan				Sum øk- plan	Invest 2017- 2020
	2013	2014	2015	2016			
Vann							
Utskiftning ledningsnett	1200	1500	1500	1750	5950	550	
Ny varebil	250				250		
Driftsovervåking grunnvannsanlegg				250	250		
Avløp							
Utskiftning ledningsnett	2500	2500	2350	1850	9200	3350	
Tilkobling SD-anlegg 10 nye stasjoner	100		150	150	400	400	
Ny varebil	250				250		

Vann- og avløpsinvesteringer - en oversikt.

I fire års perioden er det lagt inn investeringer for ca 15,1 mill. kroner totalt og en skissert ramme for en 8 årsperiode på 30 mill. kroner. Dette er et relativt ekspansivt investeringsprogram og innebærer høyere investeringstakt enn i gjeldende økonomiplan.

Generelt må vi påregne en økt investeringstakt over tid – blant annet som følge av klimaendringer.

Grunnlaget for hovedplan vann- og avløp er under utarbeidelse. Rådmannen har foreslått et nivå på framtidige investeringer som vil kunne justeres når hovedplan blir framlagt for politisk behandling.

Noe omtrentlig kan en anta at 1 mill. kroner i økte investeringer gir vel 1 % økning i avgiftsnivået for abonnentene. En mindre økning i investeringstakten vil således ikke gi de store utslagene i avgiftsnivået.

Det vises for øvrig til egen sak om fastsetting av avgifter for vann- og avløp for 2013.

Vann

Utskifting ledningsnett

Rådmannen tilrår en økt investeringstakt på utskiftning av gamle eternittledninger - totalt knapt 6 mill. kroner i økonomiplanperioden. Investeringsstakten er lavest i 2013/2014 som grunngis i økt belastning på selvkostregnskapet for 2013, jf. bygging av høydebasseng på Flaget til 12 mill. kroner i 2011/2012.

En investeringstakt i dette omfang antas bør gi en akseptabel utskiftingstakt.

Prioriterte ledningsanlegg er vist i vedlegg.

Ny varebil

Nåværende varebil har lenge vært moden for utskifting. Det er viktig for effektiv drift at driftspersonell har egnet kjøretøy for å kunne transportere rør, pumper etc. . Varebilen foreslås innkjøpt i 2013 og belastes selvkostregnskapene med halv parten på vann og halvparten på avløp.

Driftsovervåking grunnvannsanlegg

I Mosvik er det 6 grunnvannsanlegg som kun har varsling med «rød lampe» utvendig av byggene når feil oppstår. En varsling til en sentral driftsovervåking (SD-anlegg) vil gi raskere responstid og bedre leveringssikkerhet til kundene. Investering i driftsovervåking foreslås i 2016.

Avløp

Utskiftning ledningsanlegg

Rådmannen foreslår en betydelig økt investeringstakt for utskifting av ledningsanlegg og renovering av renseanlegg – total i overkant av 9 mill. kroner i økonomiplanperioden. Selv med forslag om reduksjon i avgiftsnivået i 2013, kan intensivering av investeringer forsvares. Ombygging/renovering av Røra og Skjelvågen renseanlegg foreslås gjennomført i 2013. Øvrige prioriterte anlegg i økonomiplanperioden er vist i vedlegg.

Tilkobling SD-anlegg

For å kvalitetssikre utslipp fra renseanlegg og pumpestasjoner, foreslås å investere i sentral driftsovervåking også av slike anlegg. Dette vil øke responstiden og redusere uønskede utslipp. Det foreslås start av tilkobling av renseanlegg/pumpestasjoner i 2013.